

Jaarverantwoording

Gemeente Almelo

2018

Vast te stellen door de raad op 9 juli 2019

Registratienummer (INT-67864)

versie: Jaarverantwoording 2018 definitieve versie vastgesteld door B&W

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Algemeen	5
1.1 Inleiding.....	5
1.2 Samenvatting	7
1.3 Resultaat	9
2 Programmaverantwoording.....	12
2.1 Hoofdpogaven.....	12
2.2 Basisbegroting.....	23
3 Paragrafen.....	54
3.1 Lokale heffingen.....	54
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	57
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	63
3.4 Financiering.....	67
3.5 Bedrijfsvoering	72
3.6 Verbonden partijen.....	79
3.7 Grondbeleid	83
3.8 Dienstverlening	93
3.9 Grote projecten.....	98
4 Jaarrekening.....	101
4.1 Balans	101
4.2 Baten en lasten	121
4.3 Sisa en Onwikkelagenda Netwerkstad Twente.....	135
5 Bijlagen.....	136
5.1 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	136
5.2 Controleverklaring	137
5.3 Verbonden partijen.....	137
5.4 Interbestuurlijk toezicht.....	146
5.5 Wijzigingen in gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden	148

Voorwoord

Voor u ligt de jaarverantwoording 2018. Het was een jaar vol met veranderingen. Een nieuw stadsbestuur. Stappen richting een nieuwe organisatie. En de nodige veranderingen in onze omgeving. In een wereld die continu verandert, veranderen wij mee en zorgen we ervoor dat we opgaven signaleren, aanpakken én oplossen.

Halverwege 2018 is er een college aangetreden dat er nadrukkelijk voor heeft gekozen om dienstbaarheid aan de stad voorop te stellen. We zoeken opnieuw contact met de stad, met de overtuiging dat we door programma- en wijksturing dat contact veel hechter en sterker kunnen maken. Afgelopen jaar hebben we daar al de nodige stappen in gezet. Een mooi voorbeeld van de wijkgerichte aanpak is het Bewonersinitiatief in de Hagendoornschool. Een gebouw met sociale wijkfunctie dat bijdraagt aan een betere toekomst voor het Nieuwstraatkwartier. En ook nog eens bijdraagt aan onze energiedoelstellingen, doordat we hebben besloten zonnepanelen op het gebouw aan te brengen.

Het gaat goed met Almelo. De binnenstad van Almelo wordt steeds levendiger, het opnieuw inrichten is van start gegaan. We zien nieuwe winkels en er ligt een nieuwe koers voor de binnenstad waar we in 2019 en verder mee door kunnen, samen met partners en met volop ruimte voor nieuwe initiatieven.

Er worden meters gemaakt met de aanpak van ondermijnende criminaliteit. De stevige integrale aanpak van drugshandel, OMG's, zorgfraude, mensenhandel, en uitbuiting levert resultaten op. Met de integrale actie in het Nieuwstraatkwartier is medio 2018 een omvangrijk lokaal geënt crimineel netwerk opgerold dat zich bezig hield met professionele hennepcultuur verspreid over Almelo. Het aantal woninginbraken is in 2018 met 30% gedaald. Campagnes en goed politiewerk werpen vruchten af. Almelo is een veilige stad om te wonen, te werken en te verblijven.

De economie trekt ook aan. Het aantal banen in Almelo groeit. De in 2018 aangekondigde verhuizing van Kees Smit naar het XL Businesspark alleen al is naar verwachting goed voor nog eens 60 banen. Met de komst van Bleckmann/V-tech, de uitbreiding van Madison en Timberland en de ingebruikname van de Containerterminal Twente (CTT) aan de kade is de bedrijvigheid fors gestegen. Tegelijkertijd versterkt dit de ontwikkeling van Almelo als logistieke hotspot in Twente, één van onze programmadoelen.

Veranderingen in de zorg voor onze inwoners waren er in 2018 ook volop. De manier waarop we deze zorg inkopen bij aanbieders, heeft er in 2018 toe geleid dat we veel beter aan de voorkant op de kwaliteit van de zorgverlening kunnen sturen. En met de doorbraakmethode hebben we een innovatieve aanpak gevonden die in sommige situaties heel succesvol blijkt te zijn, bij gezinnen die voorheen te maken kregen met een veelvoud aan hulpverleners. Winst voor onze inwoners, maar ook voor onze portemonnee. En dat laatste is belangrijk, want in 2018 hebben we niet alleen mooie ontwikkelingen gezien. We hebben ook tegenvallers te verwerken gekregen.

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Het jaar 2018 was een jaar van gemeenteraadsverkiezingen. Als gevolg van de collegewisseling legt het huidige college met deze jaarverantwoording gedeeltelijk ook verantwoording af over het door het vorige college gevoerde beleid. Dit komt onder andere tot uiting in de programmaverantwoording, welke op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de indeling van de programmabegroting 2018 volgt. Deze begroting, en de daarin geformuleerde doelen en maatregelen, is nog in de vorige raads- en collegeperiode vastgesteld. De speerpunten van het huidige college komen tot uiting in de programmabegroting 2019. Hierin zijn de strategische doelstellingen voor de vijf programma's uit het coalitieakkoord geformuleerd. Bij de perspectiefnota 2019 worden de programma's nader geconcretiseerd en vastgesteld.

Door het vaststellen van deze jaarverantwoording neemt de gemeenteraad kennis van de wijze waarop wij de gestelde doelen hebben gerealiseerd. De raad wordt gevraagd een expliciet besluit te nemen over:

- de financiële resultaten per hoofdtakveld in de basisbegroting;
- het gerealiseerd resultaat;
- de resultaatbestemming.

De jaarverantwoording bestaat uit twee onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening.

Jaarverslag

Het jaarverslag betreft de inhoudelijke verantwoording en bestaat uit twee onderdelen; een programmaverantwoording en de paragrafen.

In de programmaverantwoording rapporteren we over de geformuleerde kernresultaten zoals die in de begroting 2018 stonden. We maken daarbij onderscheid tussen de hoofdpogingen voor de prioriteiten en de basisbegroting voor de 'reguliere taken'.

De paragrafen geven enerzijds een dwarsdoorsnede van de jaarrekening, anderzijds betreft het onderwerpen waaraan politieke of financiële risico's zijn verbonden. De paragrafen geven een goed inzicht in de financiële positie, waarbij een hoofdrol is weggelegd voor de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Jaarrekening

De jaarrekening bevat de financiële verantwoording over 2018 en bestaat uit een balans en een overzicht van baten en lasten. De balans geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente Almelo en de mutaties die zich hierin hebben voorgedaan. Samen met het overzicht van baten en lasten vormt het de basis voor de controle van de rechtmatigheid en het oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening door de accountant. Afwijkingen ten opzichte van de begroting die groter zijn dan 100.000 euro worden toegelicht in de basisbegroting en niet in het overzicht van baten en lasten.

Wijzigingen ten opzichte van de jaarverantwoording 2017

De jaarverantwoording 2017 was de eerste jaarverantwoording in een nieuwe, vereenvoudigde opzet. Deze vereenvoudigde opzet wordt gecontinueerd in de jaarverantwoording 2018. Ten opzichte van het vorige verslagleggingsjaar zijn een beperkt aantal wijzigingen aangebracht, met het doel de leesbaarheid en de informatiewaarde van de jaarstukken verder te verbeteren. Het betreft de volgende wijzigingen:

- De voor- en nadelen in de baten, de lasten en het saldo zijn voorzien van de tekens (V)voordeel en (N)nadeel.
- De verplichte overzichten met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien zijn opgenomen in een apart onderdeel 2.2.10.
- In de toelichting op de balans is voor het onderdeel materiële vaste activa een splitsing aangebracht tussen activa met economisch nut, activa met maatschappelijk nut en activa waarvoor ter bestrijding

van de kosten een heffing kan worden geheven. Deze laatste categorie betreft activa waarvan de kapitaallasten worden betrokken in de riool- en afvalstoffenheffing.

- In de toelichting op de balans zijn de voorraden, waaronder onderhanden werk/grondexploitaties, de overlopende activa en de overlopende passiva nader gespecificeerd.

1.2 Samenvatting

Deze jaarverantwoording geeft inzicht in de beleidsmatige en financiële resultaten van de gemeente Almelo over het jaar 2018. Voorliggend document is nog een concept verantwoording, welke ter controle aan de accountant zal worden aangeboden. De definitieve jaarverantwoording stelt het college vast na afloop van de accountantscontrole, waarna de jaarverantwoording aan de raad zal worden aangeboden.

Algemeen financieel beeld

De jaarverantwoording laat een gerealiseerd resultaat zien van 3,4 miljoen euro positief.

De belangrijkste posten zijn:

- Een bijdrage van ruim 5,5 miljoen euro uit het Fonds tekortgemeenten in verband met de tekorten in sociaal domein (Jeugd + WMO) in 2016 en 2017.
- Een incidenteel resultaat uit de verkoop van panden en gronden van 2,65 miljoen euro.
- Een voordeel van 1,9 miljoen euro op de inkomensregelingen, waarvan 825.000 euro met betrekking tot de BUIG en 900.000 euro met betrekking tot minimabeleid (Klijnsma middelen). In het kader van de resultaatbestemming wordt een voorstel gedaan voor de inzet van de Klijnsma middelen.
- Een vrijval uit de verliesvoorziening RBT/XL-Businesspark van 1,16 miljoen euro. De gemeentelijke grondexploitaties zijn daarentegen met 637.000 euro verslechterd.
- Ruim 1 miljoen euro hoger uitvallende inkomsten uit belastingen en leges (excl. riool- en afvalstoffenheffing).
- Een voordeel van ruim 900.000 euro op afschrijvingen en een voordeel van 710.000 euro op de rentebaten en rentelasten.
- Een tekort in het sociaal domein (Jeugd + WMO) van 7,3 miljoen euro.

Na de voorgestelde bestemming van het rekeningresultaat 2018 is het totaal van de algemene reserve en de reserve grondbeleid voor het eerst sinds jaren weer positief. Met een algemene reserve van 2 miljoen euro heeft de gemeente echter nog lang niet voldoende 'vet op de botten' om de geïdentificeerde risico's af te kunnen dekken. Het structurele perspectief is daarnaast weinig rooskleurig te noemen. Het voordelige resultaat over 2018 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door incidentele meevallers. Zo worden de hogere zorguitgaven dit jaar gedempt door een incidentele uitkering uit het Fonds tekortgemeenten. Dit betekent dat wij structureel nog steeds voor forse uitdagingen staan. Bij het opstellen van de perspectiefnota 2019 zal het financiële perspectief worden geactualiseerd.

Saneren en innoveren

In 2018 is het preventief financieel toezicht door de provincie voortgezet en tegelijkertijd hebben wij het financieel herstelplan verder uitgevoerd. Hiervoor hebben wij onder andere incidentele middelen verworven door vastgoed dat niet tot de kernportefeuille behoort, zoals de oud Radboudschool en de Wierdensestraat 24-26, te verkopen. De verkoop van werklocaties op het XL-businesspark verloopt zeer voorspoedig. Zowel het beeldkwaliteitsplan als het bestemmingsplan tranches 1 en 2 van het XL-Businesspark zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Deze maatregel heeft mede gezorgd voor een impuls aan de kaveluitgifte waardoor de verliesvoorziening XL-Businesspark met 1,15 miljoen euro kan worden verlaagd. De gemeente Almelo heeft in 2018 een bijdrage van bijna 5,6 miljoen euro ontvangen uit het Fonds tekortgemeenten. De uitkering heeft betrekking op tekorten in de jaren 2016 en 2017. Deze incidentele meevaller compenseert ten dele het negatieve financiële resultaat 2018 in het sociaal domein.

Transformatie werk

De werkloosheid in Almelo is gedaald. Mede dankzij de inzet van het werkplein en de door het werkplein gecontracteerde partners, de vroegtijdige aanpak bij nieuwe cliënten, en de nazorg bij werkenden met een tijdelijk dienstverband, zagen we het totale bijstandsbestand dalen van 2.839 in december 2017 naar 2.745 in december 2018. Verder is in 2018 inzet gepleegd op het versterken van onze arbeidsmarkt. Onder andere door

het versterken van de regionale acquisitie, met als doel om meer nieuwe werkgevers/bedrijven naar Twente te halen. We hebben een enorme groei van de werkgelegenheid in de logistiek en techniek gezien op het XL park. Met de komst van Bleckmann/V-tech, de uitbreiding van Madison en Timberland en de ingebruikname van de Containerterminal Twente (CTT) aan de kade is de bedrijvigheid fors gestegen. Het gaat vooralsnog om 200 tot 300 banen. Wij onderschrijven de ambitie om de komende jaren naar 2.000 banen te kunnen uitgroeien.

Transformatie zorg

De gemeentelijke aansturing van Stichting Sociale Wijkteams is versterkt en in 2018 heeft de voorbereiding op de verdere samenvoeging en versterking van de toegangstaken plaatsgevonden. Uitbreiding van het aantal wijkcoaches Jeugd dat als praktijkondersteuner bij huisartsen (POH) wordt ingezet, leidt tot effectievere zorg en meer grip op doorverwijzingen naar duurdere vormen van zorg. In het kader van het project 'aanpak multiprobleemgezinnen' is er een pilot uitgevoerd onder 25 huishoudens. Deze pilot resulteerde in een besparing van 420.000 euro. Mede op basis hiervan is een project voorbereid om in de periode 2019-2021 375 multiprobleemhuishoudens met een doorbraakmethodiek te kunnen benaderen. Met betrekking tot de inkoop van zorg hebben we de risico's van het regionaal inkoopproces gewogen en gekozen voor een eigen inkoop voor Wmo en Jeugd (op basis van prijs x volume) met strakke eigen voorwaarden en kwaliteitseisen. Deze lokale aanbesteding heeft geresulteerd in een verlaging van het aantal gecontracteerde zorgaanbieders van 260 naar 160. Ook is in 2018 een maatregelplan opgesteld, als belangrijke stap om de zorg in 2019 verder te transformeren om zo te werken aan de (financiële) doelstelling uit het coalitieakkoord, namelijk uitkomen met Rijksmiddelen.

Binnenstad met herwonnen identiteit

De transformatie van de binnenstad is zichtbaar. Zo is in 2018 Haven Zuid opgeleverd en is gestart met de sloop van de C&A en omgeving. In de Grotestraat Noord is veel geïnvesteerd in gevels en wonen boven winkels. Met diverse samenwerkingspartners is in 2018 intensief gewerkt aan een nieuwe koers voor de binnenstad. In het kader van deze koers wordt een DNA-analyse uitgevoerd om de kernkwaliteiten van de binnenstad van Almelo te kunnen bepalen. De analyse is vertaald naar een herkenbaar en onderscheidend profiel dat duidelijk maakt welke positie de binnenstad van Almelo (in de stad en regio) wil innemen. Daarnaast geeft de koers voor de binnenstad helderheid over de ontwikkelmogelijkheden (kwalitatief en kwantitatief) voor de binnenstad, wordt duidelijk wat de transformatieopgave is, en in welke markten er kansen liggen. Met de koers voor de binnenstad worden voor de deelgebieden in de binnenstad gebiedsprofielen opgeleverd, en kunnen keuzes en prioriteiten ten aanzien van inzet van middelen worden gemaakt.

1.3 Resultaat

1.3.1 Samenvatting

- Het gerealiseerde resultaat is 3,4 miljoen euro voordelig en bestaat grotendeels uit incidentele posten.
- Het tekort in het sociaal domein van 7,3 miljoen euro wordt gedempt door een uitkering uit het Fonds tekortgemeenten van ruim 5,5 miljoen.
- Er wordt voor 945.000 euro aan resultaatbestemming ter besluitvorming voorgelegd. Het resterende saldo van 2.462.000 wordt gestort in de algemene reserve.

1.3.2 Gerealiseerd resultaat

Onderstaande tabel geeft inzicht in het gerealiseerd resultaat. Het gerealiseerde resultaat bestaat uit het saldo van baten en lasten en saldo van de reserve mutaties.

Resultaat	Begroting na wijziging		Realisatie 2018		Verschil	
		N/V		N/V		N/V
Saldo van baten en lasten	1.703	N	-7.307	V	-9.010	V
Saldo reserve mutaties	935	N	3.900	N	2.965	N
Resultaat	2.638	N	-3.407	V	-6.045	V

Bedragen * 1.000 euro

Begroting na wijziging

Het resultaat van de begroting na wijziging bedroeg 2,638 miljoen euro negatief. Het begrote resultaat is als volgt opgebouwd:

- resultaat primaire begroting 2018:		300.000 (N)
- septembercirculaire 2017:	-/-	203.000 (V)
- bestuursrapportage 2018:		942.000 (N)
- septembercirculaire 2018:		<u>1.599.000 (N)</u>
Begroting na wijziging:		2.638.000 (N)

Realisatie 2018

Het gerealiseerde resultaat 2018 is 3,4 miljoen euro voordelig. Dit resultaat bestaat uit twee delen:

- het werkelijk saldo van baten en lasten is 7,3 miljoen euro voordelig. Ten opzichte van de begroting is het 9,0 miljoen euro voordeliger;
- het werkelijk saldo van de reserve mutaties is 3,9 miljoen euro nadelig. Ten opzichte van de begroting na wijziging is het bijna 3,0 miljoen euro nadelig.

Saldo baten en lasten

De belangrijkste verklaringen voor het positieve verschil in het saldo van baten en lasten zijn:

- Een bijdrage van ruim 5,5 miljoen euro uit het Fonds tekortgemeenten in verband met de tekorten in sociaal domein (Jeugd + WMO) in 2016 en 2017.
- Een incidenteel resultaat uit de verkoop van panden en gronden van 2,65 miljoen euro.
- Een voordeel van 1,9 miljoen euro op de inkomensregelingen, waarvan 825.000 euro met betrekking tot de BUIG en 900.000 euro met betrekking tot minimabeleid (Klijnsmamiddelen). In het kader van de resultaatbestemming wordt een voorstel gedaan voor de inzet van de Klijnsmamiddelen.

- Een vrijval uit de verliesvoorziening RBT/XL-Businesspark van 1,16 miljoen euro. De gemeentelijke grondexploitaties zijn daarentegen met 637.000 euro verslechterd.
- Ruim 1 miljoen euro hoger uitvallende inkomsten uit belastingen en leges (excl. riool- en afvalstoffenheffing).
- Een voordeel van 900.000 euro op afschrijvingen en een voordeel van 700.000 euro op de rentebaten en rentelasten.
- Een tekort in het sociaal domein (Jeugd + WMO) van 7,3 miljoen euro.

Saldo reservemutaties

Bij het saldo van de reservemutaties is er een nadeel ten opzichte van de begroting na wijziging van bijna 3,0 miljoen euro. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere storting in de reserve centrumtaken WMO van 2,5 miljoen euro. Daarnaast is de onttrekking aan de reserve overlopende werken 501.000 euro lager, omdat er minder kosten zijn gemaakt voor meerjarige incidentele projecten. Bij deze meerjarige incidentele projecten kan het jaar van begroten namelijk afwijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voor- of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn. Een nadere analyse van het gerealiseerde resultaat staat in hoofdstuk 4.2 Basisbegroting.

1.3.3 Resultaatbestemmingen

In de onderstaande tabel staan de resultaatbestemmingen waarvoor bij deze jaarverantwoording instemming wordt gevraagd.

Resultaatbestemming	Omschrijving	Bedrag
Kansrijke start	Storting in de reserve overlopende werken en in 2019 ophoging van de lasten in hoofdtakveld Sociaal Domein	250
Waarderingssubsidieregeling kinderen in armoede	Storting in de reserve overlopende werken en in 2019 ophoging van de lasten in hoofdtakveld Sociaal Domein	400
Gebiedsgericht grondbeleid	Storting in reserve bodemverontreiniging	295
Algemene reserve	Storting in algemene reserve	2.462
Totaal		3.407

Bedragen * 1.000 euro

Toelichting:

Kansrijke start (B&W-6873)

Vanaf 2017 ontvangt Almelo jaarlijks 515.000 euro aan Klijnsma middelen voor kinderen in armoede. De opdracht van de raad is deze gelden overeenkomstig het doel in te zetten. Voorgesteld wordt om vanuit de restantmiddelen uit 2017 en 2018, een bedrag van 250.000 euro in te zetten voor deelname aan het landelijke project "Kansrijke Start". Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie die de raad tijdens de behandeling van de begroting 2019 heeft aangenomen.

Waarderingssubsidieregeling kinderen in armoede (B&W-6652)

Het college heeft in 2018 de 'Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo 2019-2022' in het leven geroepen. Door deze regeling kunnen organisaties, die zich inzetten voor de bestrijding van armoede onder kinderen en niet op een andere wijze door de gemeente worden ondersteund, een beroep doen op een incidentele waarderingssubsidie. Voorgesteld wordt voor de uitvoering van deze regeling een bedrag van 400.000 euro beschikbaar te stellen vanuit de resterende Klijnsma middelen.

Gebiedsgericht grondbeleid

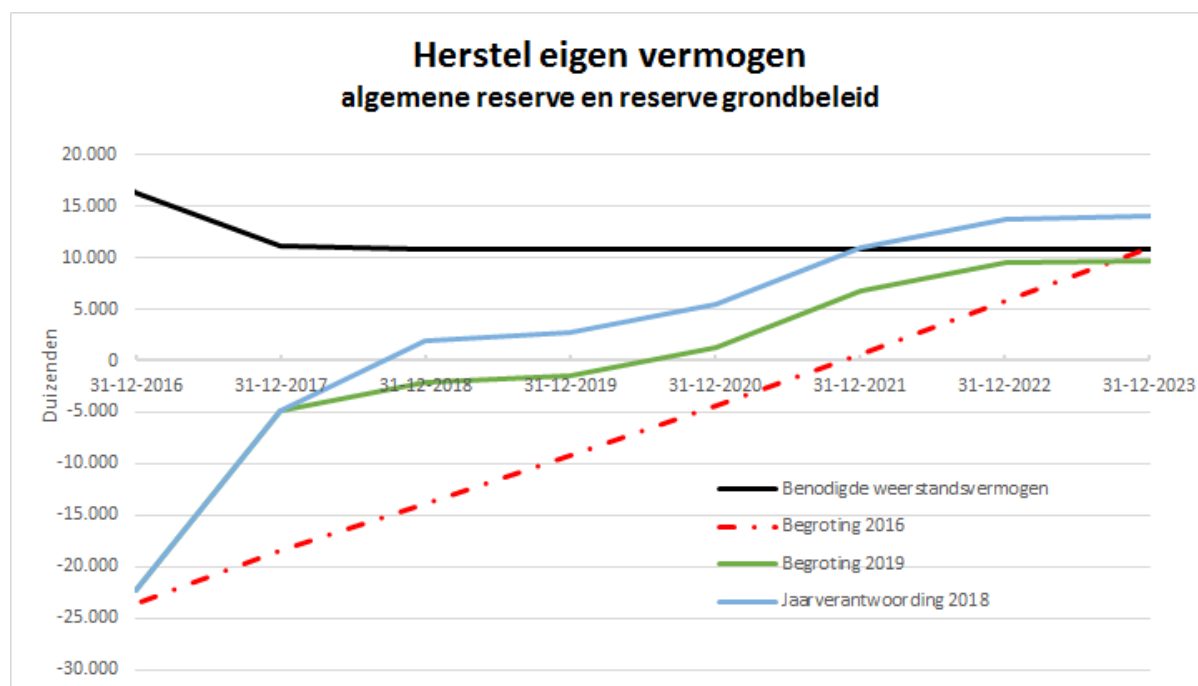
Vanuit de afgesloten grondexploitatie Kerkelanden zijn middelen gestort in de voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid in verband met afkoop van waterverontreiniging in Kerkelanden. Op grond van het BBV kunnen deze middelen niet aangehouden worden in een voorziening, maar wel in een bestemmingsreserve. Voorgesteld wordt om de middelen die uit de voorziening vrijvallen (295.000 euro) te storten in de bestemmingsreserve bodemverontreiniging.

Algemene reserve

Het restant van het gerealiseerd resultaat wordt gestort in de algemene reserve.

1.3.4 Herstel eigen vermogen

In deze paragraaf is een overzicht van het herstel van het eigen vermogen opgenomen, na de voorgestelde bestemming van het resultaat van de jaarverantwoording 2018. Het herstelplan is niet geactualiseerd ten opzichte van de begroting 2019. Voor een nadere toelichting op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Ten opzichte van de oorspronkelijke planning liggen we met het herstel circa 2 jaar voor op schema.

Algemene reserve en reserve grondbedrijf positief

Na de voorgestelde bestemming van het rekeningresultaat 2018 is het totaal van de algemene reserve en de reserve grondbeleid voor het eerst sinds jaren weer positief. Met een algemene reserve van bijna 2 miljoen euro heeft de gemeente echter nog lang niet voldoende 'vet op de botten' om de geïdentificeerde risico's af te kunnen dekken. Uitgaande van het huidige herstelplan wordt financieel herstel, dat wil zeggen een weerstandsratio van tenminste 1, pas in 2022 verwacht.

2 Programmaverantwoording

2.1 Hoofddopgaven

Toelichting hoofddopgaven

2.1.1 Hoofddopgave saneren en innoveren

2.1.1.1 Samenvatting

- De wijze waarop wij taken uitvoeren, bijvoorbeeld via onze verbonden partijen, is continu in ontwikkeling. Zo zijn onze toezicht- en handhavingstaken gecentraliseerd in de gemeentelijke organisatie en is er gewerkt aan de interne verzelfstandiging van de uitvoering van het onderhoud beheer openbare ruimte en het ingenieursbureau.
- De gewenste verkoop van de aandelen Twence heeft nog niet plaatsgevonden, hiervoor beraden we ons op een vervolgstategie.
- Het programma “Optimalisatie Almelo” is gestart, zodat de opgaven en de mensen – in stad en in de organisatie – centraal komen te staan; de beoogde werkwijze voor programmamanagement en stadsdeelmanagement is uitgewerkt. De eerste aanzet voor de programma’s is gedaan en in de begroting 2019 opgenomen. Talentontwikkeling is gestart en situationeel samenwerken is uitgewerkt.
- We zien dat de economie aantrekt en er meer vraag is naar bouwgrond. De gronduitgifte ten behoeve van woningbouw en bedrijventerreinen is volgens de planning verlopen. De prognose voor bedrijventerrein is door de gerealiseerde verkopen gehaald.
- We spannen ons in om gronden en panden af te stoten. Dat heeft in 2018 tot een financieel positief resultaat geleid.

2.1.1.2 Saneren

Doel: Budgetbeheersing

Een concernrapportage budgetbeheersing gericht op de realisatie van begroting, kredieten en projecten als ook budgetten voor groot onderhoud. De rapportage heeft een signaleringsfunctie voor directie en college en heeft geen verantwoordingsfunctie. Verantwoording afleggen aan de raad verloopt via de reguliere p&c-cyclus.

Behaalde resultaten in 2018:

- [Jaarverantwoording 2017](#) opgeleverd;
- [Bestuursrapportage 2018](#) opgeleverd;
- Uitvoering, monitoring en rapportage taakstellingen in de reguliere p&c-cyclus, bijvoorbeeld [begroting 2019](#);
- Verantwoording grote projecten (i.c. Binnenstad) in de reguliere p&c-cyclus;
- Met de commissie planning en control is afgesproken dat het verzamelbesluit en de bestuursrapportage worden geïntegreerd. Tevens komen er in 2019 [drie tussenrapportages](#) per jaar waarmee de frequentie van monitoring en verantwoording wordt verhoogd. De afspraken zijn inmiddels bevestigd door de raad.
- Maandelijks interne monitoring om vroegtijdig trends en ontwikkelingen te signaleren in het sociaal domein. Zie ook [Financiële prognose Wmo en Jeugd 2018](#).

Doel: Verwerven incidentele middelen

We zijn in staat incidentele middelen te verwerven uit verkoop aandelen en verkoop grond en opstallen zodat het negatieve eigen vermogen snel(ler) wordt aangevuld en het beoogde resultaat van het financieel herstelplan eerder dan gepland wordt bereikt.

Behaalde resultaten in 2018:

- Aandelen Twence zijn na een intensieve voorbereiding [te koop aangeboden](#) aan mede-aandeelhouders. Helaas zonder het beoogde resultaat. Alternatieve strategieën worden verkend en mogelijk uitgewerkt;
- Er zijn vooral woningkavels verkocht in de plannen Nijrees-Noord en Almelo-Noordoost. Verkoop van werklocaties gaat vooral via het XL-businesspark. Voor meer details, zie de [paragraaf grondbeleid](#) en de [paragraaf verbonden partijen](#).
- Verkoop van gemeentelijk vastgoed niet behorend tot de kernportefeuille, zoals de voormalige Radboudschool en de Wierdensestraat 24-26.

Doel: Verbonden partijen

We zijn in staat voldoende regie te voeren met oog voor beleid, beheersing van risico's en uitvoeringskosten zodat er een gezond (bedrijf)resultaat is.

Behaalde resultaten in 2018*:

- Nadat de evaluatie naar de IGM is afgerond, is besloten dat aan de IGM geen nieuwe opdrachten worden verstrekt en dat het belang in IGM (financieel en bestuurlijk) op termijn wordt beëindigd. Het college heeft IGM gevraagd hiervoor (alternatieve) scenario's te onderzoeken.
- Met betrekking tot Twence is [onderzoek](#) gedaan naar de aandeelhoudersstrategie, de mogelijke toetreding van Münster en de mogelijkheid tot vervreemding van aandelen. Het verkopen van aandelen is nog niet gelukt.
- Het XL-Businesspark heeft een investeringsfonds ingesteld om ontwikkelingen ('leads') meer kans te geven. Dit heeft mede gezorgd voor uitgifte van (een aanzienlijke hoeveelheid) grond aan Groep Heylen. Verder zijn zowel het [beeldkwaliteitsplan](#) als het [bestemmingsplan](#) tranches 1 en 2 van het XL-Businesspark vastgesteld door de gemeenteraad. Zie voor meer details de [paragraaf grondbeleid](#) en de [paragraaf verbonden partijen](#). Deze maatregel heeft mede een impuls gegeven aan de kaveluitgifte, waardoor de verliesvoorziening XL-Businesspark met 1,2 miljoen euro kan worden verlaagd. *(besluitvorming moet nog plaatsvinden)*.
- Het college heeft besloten de taken voor toezicht en handhaving in de gemeente te [centraliseren](#). Consequentie is dat de door Stadstoezicht uitgevoerde taken in de openbare ruimte (Veiligheid BV) met ingang van 2018 onder regie en verantwoordelijkheid van de gemeente hebben plaatsgevonden. Verder is het [besluit](#) genomen de activiteiten van Stadstoezicht Almelo BV per 1 januari 2019 door de gemeente Almelo te laten uitvoeren. Stadstoezicht Almelo BV wordt beëindigd (geliquideerd).

* NB. Zie ook de [paragraaf verbonden partijen](#).

Doel: Doorontwikkeling organisatie

We geven vorm en inhoud aan de versnelde doorontwikkeling van de organisatie, de sourcing opgaven en de taakstellingen die zijn verbonden aan het verminderen van de beleidsvoorraad.

Behaalde resultaten in 2018:

- Taakstellingen zijn uitgevoerd, gemonitord en verantwoord in de reguliere p&c-cyclus;
- In de organisatieontwikkeling zijn drie stappen voorzien, welke in 2018 goeddeels zijn afgerond:
 1. Voorwaarden scheppen (opheffing sectoren, opheffen functie van sectordirecteur en aantrekken van twee adjunct-directeuren). De OR heeft hiermee ingestemd.
 2. Nieuwe sturingsmechanismen invoeren: programmasturing, stadsdeelmanagement en de adviespool worden ingevoerd en op basis van de inhoud wordt gestart. Dit is de meest wezenlijke fase omdat bovenal bewustwording, nieuwe werkwijzen en gedrag moeten worden aangejaagd;
 3. Lijnmanagement, control en bedrijfsvoering aanpassen: de nieuwe sturingsmechanismen moeten worden verweven in de organisatie. De gevolgen voor lijnmanagement, control en bedrijfsvoering en andere logische stappen komen zo spoedig mogelijk daarna aan de orde.

Nadat ook met de OR tot overeenstemming is gekomen, vindt feitelijk uitvoering plaats. Om de beoogde verandering te bewerkstelligen en te faciliteren is het budget [organisatieontwikkeling 2019](#) beschikbaar. De doorontwikkeling wordt in 2019 voortgezet.

Doel: Sociaal domein

We zijn in staat de uitvoering van de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein (Participatiewet, WMO, Jeugd, Beschermd Wonen) binnen de beschikbare rijksmiddelen uit te voeren.

Behaalde resultaten in 2018:

- Op basis van een onderzoek is besloten snel toe te werken naar het samenvoegen van toegangstaken in één organisatie onder sterkere eenduidige sturing. De [gemeentelijke aansturing](#) van Stichting Sociale Wijkteams is versterkt. In 2018 heeft de voorbereiding op de verdere samenvoeging en versterking van de toegangstaken plaatsgevonden.
- Er is een (tussen)evaluatie van de [transformatie in het sociaal domein](#) uitgevoerd.
- Voor het project ‘aanpak multiprobleemgezinnen’ is in opdracht van de gemeente door het [Nederlands Jeugdinstituut \(Nji\)](#) een rapportage gemaakt. In dit rapport is een definitie vastgesteld en inzicht gegeven in het aantal multiprobleemgezinnen en de kosten van deze gezinnen in Almelo. Een [uitgevoerde pilot bij 25 huishoudens](#) resulteerde in een besparing van 420.000 euro.
- De verwachting was dat Almelo in 2017 te maken kreeg met een tekort op het participatie-budget. Daarom zijn voorbereidingen getroffen voor de aanvraag van een [vangnetuitkering 2017](#). Op basis van de jaarverantwoording 2017 is de aanvraag ook [ingediend](#).
- In 2018 is vanwege financiële tekorten bij gemeenten op de budgetten voor jeugd een zogeheten Fonds tekortgemeenten ingesteld. Hiervoor is een aanvraag [ingediend](#). Resultaat is geweest dat Almelo een uitkering ontvangt van bijna 5,6 miljoen euro. De uitkering heeft betrekking op tekorten in de jaren 2016 en 2017. Deze incidentele meevaller compenseert ten dele het negatieve financiële resultaat 2018 in het sociaal domein.
- In december 2018 is besloten om een beweging van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen voor [dagstructurering](#) in gang te zetten. Het gaat om het aanbieden van dagactiviteiten voor inwoners die onder andere vallen onder de doelgroepen van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Eén en ander is ter vervanging van het huidige aanbod aan dagbestedingsactiviteiten, zoals georganiseerd door welzijnsorganisaties en zorgaanbieders. Hierbij gaat het om activiteiten georganiseerd voor inwoners met een lichte(re) ondersteuningsbehoefte (OMD1) en/of voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het oneigenlijk gebruik van zorggelden wordt op verschillende manieren aangepakt. Er wordt sterker ingezet op contractmanagement. Binnen de aanbesteding voor de Wet maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg zijn hogere eisen gesteld aan zorgaanbieders. Ook is de [regelgeving](#) aangepast. Hiermee willen we voorkomen dat partijen waarmee we liever geen zaken doen, omdat zij niet voldoen aan onze kwaliteitseisen en voorwaarden, via andere contracten als subsidie en PGB toch zorg gaan verlenen met geld van de gemeenten. Daarnaast is er een taskforce ingericht ten behoeve van bestrijding van PGB fraudes en het bevorderen van de deskundigheid van wijkcoaches. Per 1 januari 2019 is er versterking van het toezicht op de WMO en Jeugd met 2,5 fte. Deze versterking loopt tot 31 december 2020. Ook vindt preventief toezicht plaats bij zorgaanbieders voor Beschermd wonen. In 2018 zijn 8 instellingen onderzocht, waarbij bij één zorgaanbieder terugvordering plaatsvindt van subsidie over 2016, 2017 en 2018.

Doel: Grondexploitaties

We zijn in staat de woningbouwprogrammering volgens plan uit te voeren.

Behaalde resultaten in 2018:

- Vaststelling van de [woningbouwplanning en -programmering 2017 t/m 2026](#).
- In 2018 zijn 35 woningbouwkavels verkocht (raming 37 kavels), 1,1 hectare (ha) aan bedrijventerrein (raming 1,1 ha) en geen hectares detailhandel (raming 4,4 ha).
- In 2016 is een verliesvoorziening getroffen voor de heroriëntatie op werklocaties ter grootte van 10,5 miljoen euro. Inclusief rentebijdrage en na actualisatie bedraagt deze nu 10,6 miljoen euro. Het college streeft ernaar om deze voorziening terug te brengen en doet onderzoek naar alternatieven.
- Het resultaat 2018 van alle grondexploitaties is verslechterd met 605.000 euro. Dit is veroorzaakt door een verslechtering van de lopende grondexploitaties met 899.000 euro, een vrijval uit de voorziening heroriëntatie werklocaties van 262.000 euro en een winst op de afgesloten complexen van 32.000 euro.

2.1.1.3 Innoveren

Doel: Nieuw samenspel

Nieuwe cultuur van samenspel tussen stad, raad, college en organisatie en werken aan bestuurlijke verhoudingen door middel van strategisch programmeren.

Behaalde resultaten in 2018:

- Met de provincie is een ontwikkelconvenant in uitwerking. Plannen van aanpak zijn door de besturen goedgekeurd wat leidt tot onderzoek, nadere analyse, aanpak en uitvoering. Bijvoorbeeld:
 - o Een DNA-analyse, d.w.z. de sterke en zwakke punten van Almelo verbinden aan ontwikkelkansen;
 - o Een ontwikkelscan (zie hieronder bij "vertrouwen in de gemeente");
 - o Werklocaties, onderzoek langs verschillende lijnen zodat de gemeente Almelo besluiten kan nemen over de toekomstige programmering van haar werklocaties;
 - o Omgevingsvisie, deze gaat de structuurvisie vervangen.
- Langs de onderstaande lijnen wordt concreet gewerkt aan het verbeteren van het ontwikkelperspectief van Almelo:
 - o Pilots [omgevingsvisie](#).
 - o Binnenstad ([stadsarrangement](#), [planning koers voor de binnenstad](#)). Zie ook hoofdpoging [Binnenstad met herwonnen identiteit](#).
 - o Het realiseren van een gebiedsprogramma Nieuwstraatkwartier. De [begroting 2019](#) kent inmiddels ook een budget voor uitvoering.
 - o Het versterken van de kwaliteit van bedrijventerreinen; Het vergroten van het perspectief van de Almelse arbeidsmarkt. Via de zogeheten [Regiodeals](#) wordt hier een impuls aan gegeven. De gedane aanvraag is door het Rijk grotendeels goedgekeurd. De Regiodeal [wordt in de periode tot voorjaar 2019](#) gezamenlijk uitgewerkt met de samenwerkende partijen uit de regio, het Ministerie van LNV en de betrokken vakdepartementen.
 - o Het "actieplan arbeidsmarkt" is ook opgesteld. Daarin staat de ontwikkeling van een pilot voor een Twentse variant van het "House of Skills" opgenomen, met als voorlopige werknaam "Skills Twente".
 - o [Twentse energie strategie](#). Doel is een gezamenlijke strategie te ontwikkelen waarmee inzichtelijk wordt hoe Twente in 2050 energieneutraal kan worden. Uiteindelijk zal de regionale opgave vertaald worden in opgaven per gemeente.
 - o Het benutten van overige kansen die het perspectief kunnen verbeteren.

Doel: Meer doen, minder schrijven

Doorbreken van oude werkwijzen en patronen op basis integrale aanpak van specifieke dossiers.

Behaalde resultaten in 2018:

- Er is een [organisatieontwikkelingstraject](#) gestart. Invoering van programmamanagement en wijksturing zijn belangrijke leidende principes. Eind 2018 is de structuur van de nieuwe organisatie afgerond en kon de advisering door de OR worden afgerond.
- Voor wat betreft doorontwikkeling van leiderschap, cultuur, houding en gedrag zijn er in 2018 de nodige acties geweest. Zie de paragraaf [bedrijfsvoering](#). Via de [begroting 2019](#) is de laatste tranche organisatieontwikkeling beschikbaar gesteld.
- In de [begroting 2019](#) is een eerste uitwerking van de programma's opgenomen.

Doel: Vertrouwen in de gemeente

Gelet op de score in 'Waar staat je gemeente' voor het vertrouwen in het gemeentebestuur in samenwerking met de gemeenteraad hiervoor een plan van aanpak ontwikkelen.

Behaalde resultaten in 2018:

- 17% van de inwoners heeft (heel) veel vertrouwen in de gemeente tegen 29% in de vergelijkbare welzijnsklasse.
- Er zijn gesprekken gevoerd over het vormgeven van onderzoek. Het gaat om het verbeteren van vertrouwen in (het handelen van) de gemeente. Dat sluit ook aan op de [motie](#) die bij de begroting 2018 is aangenomen. Langjarig monitoringsonderzoek in het Nieuwstraatkwartier wordt gebruikt om te beoordelen of en in welke mate gerichte (gebiedsgerichte) aanpak effect heeft op het vertrouwen in het gemeentebestuur. Op dit moment is de opdracht voor dit onderzoek nog niet gegeven.

2.1.2 Transformatie werk en zorg

2.1.2.1 Samenvatting

- Door actief in te zetten op netwerkvorming wordt aan deelnemers een basis geboden om hun eigen initiatieven in te brengen en te vergroten. Een voorbeeld hiervan is de Skills-beweging.
- In 2018 hebben wij in het kader van sociaal ondernemerschap Twente Move2social actief ondersteund.
- Versterkte regionale acquisitie om meer nieuwe werkgevers / bedrijven naar Twente te halen. In 2018 is er een enorme groei van de werkgelegenheid in de logistiek en techniek gerealiseerd op het XL-Businesspark
- Voor jonge schoolverlaters vanuit het speciaal onderwijs is er een sluitende aanpak waarbij direct na school een passend leer, werk of zorgtraject is ingericht.
- Het totale bijstandsbestand daalt licht van 2.839 cliënten eind 2017 naar 2.745 eind 2018.
- De wijkcoaches zijn per 1 januari 2019 binnen de gemeente geplaatst. We hebben door inzet van extra formatie de wachtlijst en hoge werkdruk bij het wijkteam aangepakt.
- We hebben een team van 6 fte ingezet om multiprobleemgezinnen te (leren) stabiliseren, erfelijkheid van problematiek te doorbreken en zorgkosten te verlagen.
- In 2018 is er gewerkt aan de realisatie van een algemene voorzieningen voor dagstructurering.

2.1.2.2 Werk

Wat wilden we bereiken?

Relatief veel mensen in Almelo hebben geen baan en/of leven op of onder de armoedegrens.

Het doorbreken van de perspectiefloosheid en overerving van armoede – met name bij kinderen – en het terugdringen van de werkloosheid zijn voor Almelo daarom belangrijke opgaven.

1. Werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt behouden en vergroten.
2. Jongeren en ouders met jonge kinderen met perspectief op een baan bemiddelen naar werk.
3. Perspectief bieden voor mensen met een beperkte kans op een baan.
4. Voorkomen dat jongeren met een achterstandspositie school verlaten.
5. Beperken van het uitkeringsbestand.

Doel: Werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt behouden en vergroten

Behaalde resultaten in 2018:

- In 2018 zijn er diverse klein- en grootschalige activiteiten ondersteund. Door actief in te zetten op netwerkvorming wordt aan deelnemers een basis geboden om hun eigen initiatieven in te brengen en te vergroten. Daarnaast participeert de gemeente in grotere initiatieven zoals het 'boosten' van ondernemerschap en de Week van de logistiek, gericht op de voorziening in de vele nieuwe vacatures die er in deze sector zijn.
- Ondersteunen sociaal ondernemerschap: In 2018 hebben wij Twente Move2social actief ondersteund. Het programma Twente Move2Social is een samenwerking tussen ROC van Twente, Saxion, gemeente Enschede, Rabobank Twente, ROZ Groep, Twente Board, provincie Overijssel, Universiteit Twente, gemeente Almelo en KplusV. Gedurende een jaar wordt een aantal initiatiefnemers geholpen met een nieuwe sociale onderneming. In 2018 waren er 11 deelnemers, waarvan er 2 uit Almelo komen. De deelnemers uit Almelo zijn hard op weg met de start van een eigen bedrijf, nadat ze een intensief begeleidingstraject hebben gehad.
- Versterkte regionale acquisitie om meer nieuwe werkgevers / bedrijven naar Twente te halen: in 2018 is een enorme groei van de werkgelegenheid in de logistiek en techniek gerealiseerd op het XL-Businesspark. Met de komst van Bleckmann/V-tech, de uitbreiding van Madison en Timberland en de ingebruikname van de Containerterminal Twente (CTT) aan de kade is de bedrijvigheid fors gestegen. Het gaat voornamelijk om 200 tot 300 banen. Wij onderschrijven de ambitie om de komende jaren naar 2000 banen te kunnen uitgroeien.

Doel: Jongeren en ouders met jonge kinderen met perspectief op een baan bemiddelen naar werk

Behaalde resultaten in 2018:

- Er is aangesloten bij de sociale wijkaanpak. Elke cliënt heeft een vaste begeleider. Daarnaast is in 2018 begonnen met het (opnieuw) afnemen van diagnoses van het gehele bestand aan kandidaten. Dit project wordt medio 2019 afgerond.
- Voor jonge schoolverlaters vanuit het speciaal onderwijs is er een sluitende aanpak waarbij direct na school een passend leer, werk of zorgtraject is ingericht. Er is intensief contact met het onderwijsveld (VSO/PRO scholen) om een warme overdracht van deze jongeren te realiseren. Sinds 2018 nemen wij deel aan 'de Twentse Belofte'. Dit betekent dat de sluitende aanpak is ontwikkeld voor jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar.

Doel: Perspectief bieden voor mensen met een beperkte kans op een baan

Behaalde resultaten in 2018:

- 815 mensen die op middellange termijn geen perspectief op werk hebben, zijn actief bij Avedan of Soweco. Bij Soweco (504 deelnemers) zijn kandidaten actief op een plek waarbij hun werkvermogen in kaart worden gebracht. Bij Avedan (311 deelnemers) zitten kandidaten op een vrijwilligersplek. Deze doelgroep heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn in 2018 alternatieve

trajecten voorbereid om in 2019 te gaan starten waarbij dagbesteding, sport, activering, vrijwilligerswerk en begeleiding naar werk elementen voor een reïntegratietraject zijn. De volgende trajecten zijn in 2018 in voorbereiding genomen om in 2019 te laten starten:

De Harde Leerschool.

Een samenwerking tussen de gemeente, rugbyclub Big Bulls en De Harde Leerschool. Een combinatie van sport, bootcamp en coaching gericht op het verkrijgen van een betaalde baan in het sponsornetwerk van de rugbyclub. De kandidaat leert doorzetten, ook in tijden dat het tegenzit.

KunstWerkt.

Jongeren tot en met 30 jaar worden door middel van kunst, muziek en/of expressie bereikt. Vanuit het contact dat hierdoor ontstaat worden zij begeleid naar werk.

Samen Sterk voor Werk

Samen met Timing, een groot uitzendbureau uit de regio, hebben we een samenwerkingsverband om kandidaten met een beperkt zelfvertrouwen en een verleden van teleurstellingen te helpen naar de arbeidsmarkt. De kandidaat maakt een laagdrempelige manier kennis met “opnieuw werken” en werkt zo aan zijn zelfvertrouwen en motivatie. Hierdoor wordt een groot deel van deze groep weer onafhankelijk van de gemeente op de arbeidsmarkt actief.

Doel: Voorkomen dat jongeren met een achterstandspositie school verlaten

Behaalde resultaten in 2018:

- Aantal voortijdig schoolverlaters: in 2018 zijn er in Almelo 167 jongeren tussen de 18 en 23 jaar gemeld als voortijdig schoolverlater. Van deze groep jongeren is ongeveer 27% weer teruggeleid naar onderwijs, ongeveer 25% heeft de stap naar de arbeidsmarkt gemaakt. Ook zijn er een aantal jongeren die nog in een (zorg)traject zitten of waar het resultaat van de begeleiding van het RMC nog niet bekend is.
- Preventief: jongeren tussen 18 en 23 jaar die tijdens de schoolinschrijving langdurig verzuim laten zien, worden door het onderwijs gemeld bij het RMC. In 2018 zijn er 89 Almelse jongeren op deze manier in beeld gebracht. Ruim 55% van de jongeren die verzuimen, hervatten na contact met het RMC hun opleiding.
- Portaalfunctie jongeren in een kwetsbare positie: het RMC brengt jaarlijks jongeren in beeld die een overstap gaan maken vanuit het Voorgezet Speciaal Onderwijs, Praktijkonderwijs en de Entree-opleiding van het MBO, zodat de gemeente hierop ondersteuning kan bieden. Hiermee bereiken we dat er altijd iemand de regie heeft over deze kwetsbare groep. Het gaat voor Almelo om ongeveer 100 jongeren op jaarbasis.
- Het RMC is aangesloten bij de Twentse Belofte, het regionale programma waarbij ketenpartners (onderwijs, RMC, gemeenten, Werkplein) samenwerken met het doel: “Iedere jongere een kans bieden op een opleiding of een plek op de arbeidsmarkt die aansluit op zijn mogelijkheden en beperkingen.” We maken met alle gemeenten en ketenpartners in Twente afspraken over de zogenaamde thuiszitters tot 27 jaar zonder startkwalificatie.

Doel: Beperken van het uitkeringsbestand

Behaalde resultaten in 2018:

- De werkgelegenheid in Almelo is gestegen. Dit vertaalde zich in een groeiende uitstroom uit de bijstand. Echter, we werden ook geconfronteerd met een hoge instroom. Deze wordt met name verklaard door doelgroepen (ex-Wajongers), statushouders en externe instroom sociale huur. Mede door de begeleiding van het werkplein en de gecontracteerde partners, zagen we het totale bijstandsbestand dalen. Daarnaast zetten we sinds 2018 sterker in op het voorkomen van instroom en het bevorderen van uitstroom. In december 2018 was het bijstandsbestand 2.745 en in december 2017 2.839.

- Het project statushouders beoogt een integrale werkwijze, waardoor statushouders sneller deelnemen aan de Almelose samenleving. 210 Statushouders zijn in traject, 35 statushouders hebben inmiddels een baan gevonden.
- Via het Werkplein zijn 533 mensen deeltijd of voltijds gestart op de arbeidsmarkt.
- Van 70 klanten is de uitkering beëindigd omdat ze hierop geen recht meer hebben. Via het Werkplein is van 172 mensen de uitkering beëindigd omdat mensen zelf voldoende inkomsten genereerden. Er zijn 31 klanten gestart met een studie in het kader van de scholingsplicht.
- 940 Cliënten hebben een traject richting werk gekregen en zijn daarmee meer kansrijk op de arbeidsmarkt.
- Het project “Werken aan de kop” is geïmplementeerd. We kijken eerst naar werk in plaats van uitkering.
- In december zijn we gestart om samen met CompetenSYS een substantieel deel van de mensen met een uitkering nog beter in beeld te hebben. We nodigen cliënten uit voor een gesprek. Bij niet verschijnen van de kandidaat volgt een huisbezoek. Er wordt nagegaan wat de reden van niet verschijnen is. Een enkele keer kwamen we hierdoor schrijnende situaties tegen. Veel vaker ging het om klanten die het niet als plicht ervoeren om afspraken na te komen. Ook waren een aantal cliënten onvindbaar of waren gaan samenwonen enz. Naast het resultaat dat er meer plichtsbesef is ontstaan, klant nog beter in beeld is, hebben we ook een aantal uitkeringen kunnen beëindigen omdat klant niet meer in Almelo woont of om een andere reden geen recht meer had op een uitkering.
- Handhaven van een goede poortwachtersfunctie bij aanmeldingen voor bijstand, waarbij bij afwijzing zo nodig wordt doorverwezen naar passende ondersteuning.
- In het kader van Nieuw Perspectief voor Almelo is gewerkt aan de opstelling van een actieplan Arbeidsmarkt. Hierin werken wij samen met de Hogeschool Saxion, ROC van Twente en provincie Overijssel. In 2018 is een overeenkomst met alle partijen gesloten om een Huis van de Logistiek in Almelo te realiseren. Dit samenwerkingsverband kan gezien worden als een pilot voor een skills-beweging in Twente (vergelijkbaar met House of skills). Uiteindelijke doel is het ontwikkelen van een integraal scholings- en loopbaan aanbod voor jongeren en werkzoekenden dat aansluit bij het economische profiel van Almelo.

2.1.2.3 Zorg

Wat wilden we bereiken?

Wij bieden adequate zorg en ondersteuning voor onze inwoners die dat nodig hebben. Wij vernieuwen de zorg. Inzet is om problemen eerder te signaleren, aan te pakken en waar mogelijk dure vormen van zorg te voorkomen of lichtere vormen van zorg in te zetten. Dit bespaart kosten bij de gemeente en voorkomt negatieve effecten voor onze inwoners (escalatie problemen).

1. Er is multidisciplinair en integraal gewerkt. Middelen zijn ontschot en er is sprake van samenhang in de aanpak
2. Het beheersbaar houden van de problematiek rondom meervoudige probleemhuishoudens.
3. Via preventie voorkomen dat mensen gebruiken maken van dure zorg. Nadruk in de aanpak ligt op hoe het wel kan en met wie.

Doel: Multidisciplinair en integraal werken

Behaalde resultaten in 2018:

- De wijkcoaches zijn per 1 januari 2019 binnen de gemeente geplaatst. We hebben door inzet van extra formatie de wachtlijst en hoge werkdruk bij het wijkteam aangepakt. De wachtlijst is hierdoor sterk gedaald en de totale kosten van maatwerk zijn hierdoor gestegen.
- Over de ontwikkelingen in de aantallen en kosten van Wmo en Jeugd is de raad geïnformeerd in de raadsbrief over de financiële prognose 2018 van december 2018 (Raad 5187).

- Er zijn in september 2018 twee pilots gestart (in de Windmolenbroek en Nieuwstraatkwartier) waarin gewerkt wordt met integrale dienstverlening die aansluit bij het principe van 1 gezin, 1 plan, 1 ondersteuner. In de pilotwijken hebben we inlooppunten georganiseerd voor de toegang. De intaker vraagt naar wat een inwoner wil, kan en nodig heeft. Er wordt meer doorverwezen naar algemene voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen. In het voorjaar 2019 worden deze pilots geëvalueerd en zal besluitvorming over het vervolg plaatsvinden. In de pilots zijn professionals werk, inkomen, zorg, jeugdhulp en schuldhulp op wijkniveau ingedeeld om beter gebiedsgericht te kunnen samenwerken. Er zijn professionals schuldhulp toegevoegd aan de toegang.
- Het aantal wijkcoaches Jeugd dat als praktijkondersteuner bij huisartsen (POH) wordt ingezet is in 2018 verder uitgebreid. Op dit moment nemen slechts 5 praktijken niet deel aan dit initiatief. Met 3 van deze 5 loopt een proces om POH te starten zodra er voldoende/ nieuwe ruimte is binnen hun locatie. De inzet van wijkcoach –POH leidt tot effectievere zorg en meer grip op doorverwijzingen naar duurdere vormen van zorg. Uit de evaluatie bleek dat in 55% van de gevallen de wijkcoach-POH vragen van een patiënt zelf kan oplossen of doorverwijzen naar voorliggende voorzieningen.
- We hebben de risico's van het regionaal inkoopproces gewogen en gekozen voor een eigen inkoop voor Wmo en Jeugd (op basis van prijs x volume) met strakke eigen voorwaarden en kwaliteitseisen. Deze lokale aanbesteding heeft geresulteerd in een verlaging van het aantal gecontracteerde zorgaanbieders van 260 naar 160.
- In de pilot integrale aanpak jongeren werken we samen met een aantal partners om de problematiek van jongeren beter in beeld te krijgen. Deze partners zijn: een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs en een school voor Praktijkonderwijs, ouders en diverse gemeentelijke disciplines. De jongeren worden langdurig begeleid en de interventies worden op elkaar afgestemd. Deze vroegtijdige, preventieve inzet van lichte voorzieningen zal leiden tot het voorkomen van de inzet van onnodige zware maatwerkvoorzieningen.

Doel: Meervoudige problematiek beheersbaar houden

Behaalde resultaten in 2018:

- We hebben een MPG(MultiProblemGezin)-team van 6 fte ingezet. Zij hebben samen gemiddeld 35 zaken in hun caseload. Het team biedt langduriger ambulante begeleiding aan MPG-huishoudens om hen te (leren) stabiliseren, erfelijkheid van problematiek te doorbreken en zorgkosten te verlagen. Gedurende de eerste 5 maanden na de start zijn in de betrokken gezinnen positieve resultaten geboekt: het voorkomen van woninguitzettingen en afsluitingen (13), crises (14), uithuisplaatsingen (3), onder toezicht stellingen (7) en mishandelingen (13). Ook heeft het MPG- team in die 5 maanden 10 mensen uit de bijstand naar werk geholpen en daarmee 65.000 euro bespaard op uitkeringen.
- Er is een project voorbereid om in de periode 2019-2021 375 multi- probleemhuishoudens met een doorbraakmethodiek te kunnen benaderen. Daarvoor zijn overeenkomsten gesloten met een externe risicodragende financier en het Instituut voor Publieke Waarden. Laatstgenoemde heeft in 2017 lokaal een succesvolle pilot gedaan.

Doel: Via preventie voorkomen dat mensen gebruik maken van dure zorg

Behaalde resultaten in 2018:

- De werkgroep “Kom Erbij” heeft in 2018 de week tegen eenzaamheid georganiseerd. De werkgroep gaat nu een beleids- en activiteitenplan opstellen voor een integrale aanpak van de eenzaamheidsproblematiek.
- In 2018 is er gewerkt aan de realisatie van een algemene voorzieningen voor dagstructurering.
- In 2018 is het projectplan Integrale Ketenaanpak Maatschappelijke Opvang regio Almelo opgesteld door de 4 betrokken zorgaanbieders. Het project is gestart met de deelprojecten Preventie, Wonen, Schulden, Integrale Keten, Sturingsinformatie & monitoring en Maatschappelijke businesscase. Het project loopt van september 2018 tot september 2020.

- Met onze partners uit de hele geboorteketen zijn wij aan de slag gegaan met Kansrijke Start als onderdeel van het plan Het Jonge Kind. Kansrijke Start richt zich op -10 maanden (voor de conceptie) tot 2 jaar.
- In 2018 is er lokaal gestart met het opzetten van een project voor het vroeg signaleren van schulden (Vroeg erop af). In eerste instantie is gestart met de beide woningbouwcorporaties.
- Ook is een start gemaakt met de realisatie van een voorliggende voorziening om samen met de rechtbank en de stadsbank de instroom in bewindvoering te beperken.

2.1.3 Binnenstad met herwonnen identiteit

2.1.3.1 Samenvatting

- Er is intensief met partners gewerkt aan een DNA-analyse, een vertaling naar een onderscheidend profiel voor de binnenstad en gebiedsprofielen voor de deelgebieden
- Diverse initiatieven in de binnenstad zijn beloond met subsidies/stadscheques.
- Haven Zuid is opgeleverd.
- Het leegstaande winkelloppervlak is met 11 procent gedaald.

2.1.3.2 Binnenstad met herwonnen identiteit

Doel: Een aantrekkelijker binnenstad

Behaalde resultaten in 2018:

- Er is een stadscafé georganiseerd waarbij vier initiatiefnemers hun idee voor de binnenstad hebben kunnen pitchen en met de aanwezigen hebben kunnen verbeteren
- Samen met de provincie zijn drie stadscheques uitgereikt à 2.500 euro aan initiatiefnemers die de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de binnenstad willen bevorderen
- Samen met CAA, Almelo Promotie, Cultuur, de provincie Overijssel en team vastgoed is er intensief gewerkt aan een nieuwe koers voor de binnenstad, waarin:
 - o een DNA-analyse wordt uitgevoerd om de kernkwaliteiten van de binnenstad van Almelo te kunnen bepalen. De analyse wordt met een koersdocument vertaald naar een herkenbaar en onderscheidend profiel dat duidelijk maakt welke positie de binnenstad van Almelo (in de stad en regio) wil innemen
 - o De ontwikkelmogelijkheden (kwalitatief en kwantitatief) voor de binnenstad in kaart worden gebracht. Duidelijk is wat de transformatieopgave is en in welke markten er kansen liggen
 - o Voor deelgebieden in de binnenstad gebiedsprofielen worden opgeleverd (inclusief vaststelling van het kernwinkelgebied)
 - o keuzes en prioriteiten ten aanzien van inzet middelen worden gemaakt, aanpak leegstand en mogelijke wijzigingen van bestemmingsplannen worden voorgesteld en zijn condities gecreëerd waarin nieuwe partijen en initiatieven een kans krijgen

Doel: Een binnenstad met herwonnen identiteit en esthetiek

Behaalde resultaten in 2018:

- Vanuit het stadarrangement met de provincie is Bethlehem Boulevard mede mogelijk gemaakt
- Met een bijdrage vanuit de Pilot Spontane Binnenstad zijn er literaire muurgedichten in de binnenstad gerealiseerd
- Er zijn drie kunstenaars geselecteerd om een ontwerp te maken voor het kunstwerk op de kop van de nieuw aan te leggen havenkom

Doel: Een binnenstad die zich onderscheidt van nabij gelegen steden zoals Hengelo en Enschede

Behaalde resultaten in 2018:

- Zie doel "een binnenstad met herwonnen identiteit en esthetiek"

Doel: Minder leegstand in de binnenstad

Behaalde resultaten in 2018:

- Het aantal leegstaande winkelpanden is tussen 1 januari 2018 en 1 januari 2019 is nagenoeg gelijk gebleven. Op 1 januari 2019 staan 81 winkels in de binnenstad leeg ten opzichte van 80 een jaar eerder. Het leegstaande winkeloppervlak is sterk gedaald. Er staat 15.780 winkeloppervlak leeg ten opzichte van 17.661 een jaar eerder. Dit betekent een daling van 11 procent.

Doel: Meer bezoekers aan de binnenstad

Behaalde resultaten in 2018:

- Het aantal bezoekers aan de binnenstad van Almelo wordt tweejaarlijks gemeten. De laatste meting heeft plaatsgevonden in 2018. De binnenstad trok toen 80.000 weekbezoekers ten opzicht van 93.000 twee jaar eerder (bron: Locatus). Dit betekent een afname van 14%

Doel: Meer investeringen in de binnenstad

Behaalde resultaten in 2018:

- Haven Zuid is opgeleverd
- Er is gestart met de sloop van de C&A en omgeving
- De Corridor aan het marktplaats is in ontwikkeling
- De herontwikkeling van het oude stadhuis is voorbereid
- Vooral in de Grotestraat Noord is veel geïnvesteerd in gevels en wonen boven winkels

Indicatoren

Er is een dashboard voor de binnenstad om ontwikkelingen in de binnenstad te monitoren.

2.2 Basisbegroting

De basisbegroting is stabiel voor een langere periode om zo de herkenbaarheid en herleidbaarheid van de informatie in de planning en control documenten te vergroten. De 50 verplichte taakvelden en de set verplichte indicatoren vormen de basis.

De [verplichte indicatoren](#) zijn ook te vinden op [waarstaategemeente.nl](#) (kies bij gemeente 'Almelo' en bij vergelijken met '50.000-100.000' inwoners). Waarstaategemeente.nl biedt ook de cijfers van de [burgerpeiling](#). Deze zijn niet verplicht maar belangrijk om te kunnen beoordelen in hoeverre inwoners tevreden zijn over de gemeente, hun omgeving en eigen welzijn.

Toelichting op de verschillenanalyse

Net als vorig jaar worden de financiële verschillen tussen de begroting na wijziging en de werkelijkheid, toegelicht in het jaarverslag bij de programmaverantwoording. We hebben hiervoor gekozen, zodat inhoud en financiën bij elkaar komen op één plaats. De verschillenanalyse heeft plaatsgevonden bij afwijkingen groter dan 100.000 euro ten opzichte van de ramingen (na wijziging), voor zowel de totale baten als totale lasten per taakveld. De bedragen in de tabellen Financieel terugkijken in 4.2 zijn in duizenden euro's.

In voorgaande jaren zijn meerjarige incidentele projecten in de jaarverantwoording niet nader geanalyseerd. De belangrijkste reden daarvoor was dat het jaar van begroten af kan wijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voordelen of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn. Enkel overschrijdingen van het totale projectbudget werden in de verschillenanalyse in de jaarverantwoordingen benoemd. Deze werkwijze zetten wij in deze jaarverantwoording voort.

Naast de hierboven genoemde complexiteit bij meerjarig incidentele projecten geldt vanaf 2017 een aanvullende reden om projecten in de jaarverantwoording bij de verschillenanalyse buiten beschouwing te laten. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de stortingen en onttrekkingen aan reserves worden verantwoord op het taakveld 0.10 Mutaties reserves. Dit taakveld maakt onderdeel uit van het hoofdtakveld Bestuur en ondersteuning. Voor projecten die worden gedekt uit een reserve betekent dit dat de lasten en dekking op twee verschillende taakvelden worden verantwoord. De lasten van, bijvoorbeeld transformatiemiddelen sociaal domein, worden verantwoord op het hoofdtakveld Sociaal domein, maar de bijbehorende onttrekking aan de reserve op hoofdtakveld Bestuur en ondersteuning. Dit is een direct gevolg van de keus om in onze basisbegroting één-op-één de indeling van het BBV te volgen.

Om de overzichten bij het 'financieel terugkijken' duidelijk en eenvoudig te houden, zijn ze compact opgezet. Een uitwerking van de compacte opzet is dat er geen toelichting is op het volledige bedrag aan verschillen bij de lasten, baten en het saldo. Net zoals in voorgaande jaren laten we, zoals hierboven beschreven, de meerjarige incidentele projecten en andere niet beïnvloedbare posten buiten beschouwing. Eventuele verschillen op deze posten worden hieronder toegelicht.

Verschillen niet beïnvloedbaar

Op de taakvelden is een voordeel van 3,2 miljoen euro op de kapitaallasten verantwoord. Hiervan heeft 398.000 euro betrekking op rioolbeheer en afvalinzameling. Dit bedrag wordt gestort in de daarvoor bedoelde egalisatievoorzieningen en zal via de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing terugvloeien naar onze inwoners. Het voordeel op de rentelasten wordt budgetneutraal verrekend met het taakveld treasury. Het restant van de afschrijvingslasten van 914.000 euro leidt tot een voordeel in het jaarresultaat 2018.

2.2.1 Bestuur en ondersteuning

2.2.1.1 Vastgestelde nota's

[Nota reserves en voorzieningen 2015](#)

[Kaderstelling aanpak sourcing 2012 \(vanaf pagina 23\)](#)

[Kadernota governance 2015](#)

[Treasurystatuut 2016](#)

[Nota activabeleid 2017](#)

[Programma dienstverlening](#)

2.2.1.2 Taakvelden

Taakveld
0.1 Bestuur Salarissen, pensioenen en vergoedingen raad, college B&W, rekenkamer en griffie. Bestuurlijke samenwerking zoals Regio en kennispunt Twente, Euregio, VNG. Accountantscontrole.
0.2 Burgerzaken Publieksdienst/KCC, zoals verstrekken paspoorten, rijbewijzen, uittreksels, etc. Organisatie verkiezingen en voltrekken huwelijken.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen en gronden die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.
0.4 Overhead Loonkosten ondersteunende organisatie en management, ICT kosten, huisvesting, bestuursondersteuning, gereedschappen en voertuigen.
0.5 Treasury Financiering, dividenden.
0.61 OZB woningen Belasting eigendom woningen, heffing en waardering onroerende zaken. Bijdrage gemeenschappelijk belasting kantoor Twente (GBT).
0.62 OZB niet-woningen Belasting eigendom en gebruik bedrijven, heffing en waardering onroerende zaken.
0.63 Parkeerbelasting Opbrengsten parkeergarage, straat parkeren, parkeervergunningen, abonnementen, etc.
0.64 Belastingen overig Reclameopbrengsten, precariorechten en hondenbelasting.
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds Algemene uitkering gemeentefonds, rijksbijdrage via algemene uitkering voor decentralisaties (Jeugdzorg, Wmo en Participatie wet), integratie-uitkering Wmo-oud en eventuele doeluitkeringen (bijvoorbeeld onderwijsachterstanden, cultuureducatie, huishoudelijke hulp toeslag).
0.8 Overige baten en lasten Nog functioneel toe te rekenen stelposten en taakstellende bezuinigingen, onvoorzien.
0.90 Vennootschapsbelasting (VpB) Het te betalen bedrag voor vennootschapsbelasting.
0.10 Mutaties reserves Storting en onttrekkingen aan algemene - en bestemmingsreserves.
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten Overschot of tekort ten opzichte van de begroting.

2.2.1.3 Indicatoren

Indicator	2017	2018
Formatie	8,4	8,6
Fte per 1.000 inwoners		
Bezetting	8,0	8,2
Fte per 1.000 inwoners		
Apparaatskosten	760	694
Kosten per inwoner		
Externe inhuur	11,6%	13,2%
Kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen		
Overhead	8,2%	8,6%
Percentage van totale lasten		

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
0.1 Bestuur	3.846	4.219	374	N
0.2 Burgerzaken	2.075	2.212	137	N
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	10.245	8.513	-1.733	V
0.4 Overhead	25.963	26.309	346	N
0.5 Treasury	-652	764	1.416	N
0.61 OZB woningen	667	570	-96	V
0.62 OZB niet-woningen	100	179	79	N
0.63 Parkeerbelasting	22	65	43	N
0.64 Belastingen overig	716	755	39	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	N
0.8 Overige baten en lasten	450	675	226	N
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	220	220	N
Totaal lasten	43.431	44.482	1.051	N

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
0.1 Bestuur	0	-333	-333	V
0.2 Burgerzaken	-1.208	-1.500	-292	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-9.445	-11.916	-2.470	V
0.4 Overhead	-2.125	-2.621	-496	V
0.5 Treasury	-4.295	-3.493	801	N
0.61 OZB woningen	-9.440	-9.506	-66	V
0.62 OZB niet-woningen	-10.994	-11.352	-358	V

0.63 Parkeerbelasting	-2.004	-1.917	86	N
0.64 Belastingen overig	-677	-660	17	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-156.836	-162.436	-5.600	V
0.8 Overige baten en lasten	189	-535	-725	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	N
Totaal baten	-196.835	-206.270	-9.434	V

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
0.1 Bestuur	3.846	3.886	41	N
0.2 Burgerzaken	867	712	-155	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	800	-3.403	-4.203	V
0.4 Overhead	23.838	23.688	-150	V
0.5 Treasury	-4.947	-2.729	2.218	N
0.61 OZB woningen	-8.774	-8.936	-162	V
0.62 OZB niet-woningen	-10.894	-11.174	-280	V
0.63 Parkeerbelasting	-1.982	-1.852	130	N
0.64 Belastingen overig	39	96	56	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-156.836	-162.436	-5.600	V
0.8 Overige baten en lasten	639	140	-499	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	220	220	N
Totaal saldo	-153.404	-161.787	-8.383	V

Reserves	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
Storting reserves	7.055	9.566	2.511	N
Onttrekking reserves	-6.120	-5.667	453	N
Saldo reserves	935	3.900	2.964	N

Gerealiseerd resultaat	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
Storting reserves	-97	0	97	N
Onttrekking reserves	-2.541	0	2.541	N
Totaal gerealiseerd resultaat	-2.638	0	2.638	N

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

0.1 Bestuur

In verband met pensionering en een pensioenoverdracht van ex-wethouders zijn er in 2018 extra pensioenstortingen aan pensioenuitvoerders gedaan, hetgeen aan de lastenkant een nadeel van 550.000 euro oplevert. Hier staat aan de batenkant tegenover dat er voor de pensioenoverdracht een pensioenuitkering van 200.000 euro is ontvangen en dat de voorziening wethouderspensioenen voor 123.000 euro kon vrijvallen. Verder zijn er minder kosten gemaakt voor bestuurlijke samenwerking en voor de raad. De voordelige afwijking bedraagt 176.000 euro.

0.2 Burgerzaken

De begrote leges worden gebaseerd op het verwachte aantal te verstrekken paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen. Het verschil bij zowel de baten (leges) als de lasten (rijksafdrachten) wordt grotendeels verklaard doordat er in 2018 meer documenten zijn uitgegeven dan geraamd. Daarnaast is er in verband met een administratieve correctie aan de batenkant een voordeel van 129.000 euro ontstaan. Hier staat aan de lastenkant een nadeel van gelijke omvang tegenover.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

In het kader van het financiële herstelplan genereren wij incidentele middelen door vastgoed af te stoten dat niet beleidsmatig aan de gemeente is verbonden. In 2018 hebben een aantal verkopen plaatsgevonden die op begrotingsbasis niet waren voorzien. Dit verklaart een voordeel van bijna 2,0 miljoen euro aan de batenkant en een nadeel van ruim 1,4 miljoen euro aan de lastenkant in verband met het afboeken van de betreffende boekwaarden. Per saldo resteert een voordelig surplus van 563.000 euro. Verder zijn de opbrengsten uit de verhuur van vastgoed 269.000 euro hoger dan begroot.

Aan de lastenkant is er sprake van een voordeel van 640.000 euro in verband met het naar 2019 doorschuiven van buitengewoon onderhoud en een nadeel op de afdrachten voor OZB, riool- en waterschapslasten van 213.000 euro. Dit laatste vertoont een grotendeels structureel karakter en vindt zijn oorsprong in het feit dat sommige posten bij de ontvangst van de aanslag niet goed toewijsbaar zijn. Deze uitgaven worden op dit taakveld verantwoord, terwijl de raming elders is opgenomen in de begroting. De overige verschillen op dit taakveld zijn van kleinere omvang en/of houden verband met niet-beïnvloedbare posten (kapitaallasten en meerjarig incidentele projecten).

0.4. Overhead

Een deel van de personeelslasten en de kosten van overhead wordt jaarlijks doorbelast naar (investerings-)projecten en grondexploitaties. Op begrotingsbasis werd rekening gehouden met een totale doorbelasting van ruim 5,0 miljoen euro. Op basis van de werkelijke urenverantwoording kan er in 2018 voor ca. 4,7 miljoen euro naar (investerings)projecten en grondexploitaties worden doorberekend. Dit levert aan de lastenkant een nadeel van 384.000 euro op.

Verder is er bij de lasten sprake van een voordeel van 309.000 euro op ICT. Dit voordeel is met name te verklaren door (incidentele) niet voorziene opbrengsten uit dienstverleningsovereenkomsten en het opnieuw afsluiten van aflopende contracten tegen gunstiger voorwaarden. Als gevolg van vertragingen in het organisatie ontwikkelingsproces heeft de realisatie van de taakstellingen in verband met de reductie van de beleidskern, vertraging opgelopen (400.000 euro). De realisatie van deze taakstellingen zal in 2019 plaatsvinden. In verband met een administratieve correctie is er aan de batenkant een voordeel van 300.000 euro ontstaan. Hier staat aan de lastenkant een nadeel van gelijke omvang tegenover.

0.5 Treasury

Het saldo van de externe rentebaten en externe rentelasten is 710.000 euro voordeliger dan begroot. Aan de lastenkant is er een voordeel van 730.000 euro, aan de batenkant is er sprake van een nadeel van 19.000 euro. Verder heeft er in de jaarrekening een neerwaartse correctie van de omslagrente plaatsgevonden. Deze correctie van 3,00% naar 1,91% wordt nader toegelicht in paragraaf 3.4 Financiering en leidt ertoe dat de lasten op dit taakveld 1,7 miljoen euro hoger uitvallen dan geraamd. Hiertegenover staat een voordeel van gelijke omvang op de andere taakvelden. Op dit taakveld is verder een incidentele dividenduitkering van 67.000 euro van Twente Milieu verantwoord.

0.61 OZB woningen

Er zijn hogere OZB-inkomsten als gevolg van areaaluitbreiding. De op dit taakveld verantwoorde lasten van het GBT zijn 108.000 euro lager dan begroot. Deze lasten komen (gedeeltelijk) tot uiting op andere taakvelden.

0.62 OZB niet woningen

Er zijn hogere OZB inkomsten als gevolg van areaaluitbreiding.

0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

In 2018 heeft de gemeente een bijdrage van ruim 5,5 miljoen euro ontvangen uit het Fonds tekortgemeenten. De uitkering uit het fonds heeft betrekking op tekorten in de jaren 2016 en 2017.

0.8 Overige baten en lasten

De stelpost onvoorzien en de stelpost kleine kapitaalwerken zijn in 2018 niet volledig aangewend. Er resteert een bedrag van 204.000 euro. Het voordeel aan de batenkant wordt grotendeels (535.000 euro) veroorzaakt door de ontvangen rente van aan derden verstrekte geldleningen (Woningcorporaties). Volgens de begrotingsvoorschriften behoren de lasten en baten via het taakveld te lopen waarop deze betrekking hebben. De kapitaallasten zijn aanvankelijk wel geraamd echter de baten niet. Deze zijn verwerkt in het resultaat op het taakveld 0.5 Treasury.

0.9 Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 bestaat er een vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven. De gemeente Almelo heeft haar activiteiten voor 2018 geïncasseerd op basis van de voorlopige cijfers van 2018 en de werkelijke cijfers van 2016 en 2017. Ten aanzien van deze activiteiten is afstemming met de Belastingdienst gezocht. Een aantal onderwerpen is afgedaan waarbij de conclusie van de gemeente en de Belastingdienst is dat geen sprake is van Vpb-plichtige activiteiten of dat een vrijstelling kan worden toegepast. De enige activiteit waar momenteel een landelijke discussie over wordt gevoerd is de activiteit "reclame c.q. abri's". De Belastingdienst is momenteel van mening dat ten aanzien van deze activiteit vennootschapsbelasting moet worden betaald. Gelet op deze stellingname heeft de gemeente in overleg met de Belastingdienst ten aanzien van deze activiteit aangifte voor de vennootschapsbelasting gedaan. Dit om 8% belastingrente te voorkomen. Tegen de definitieve beslissing van de Belastingdienst zal vervolgens bezwaar worden gemaakt door de gemeente.

Recentelijk is voor bovenstaande activiteit de eerste aanslag voor de vennootschapsbelasting ontvangen. Deze aanslag heeft betrekking op het jaar 2016 en bedraagt afgerond 70.000 euro. Op basis van deze aanslag is voor de jaren 2017 en 2018 eenzelfde bedrag als verplichting opgenomen. In totaal is daarmee een bedrag van 220.000 euro verantwoord ten laste van het jaarresultaat 2018.

Saldo reservemutaties

Bij het saldo van de reservemutaties is er een nadeel ten opzichte van de begroting na wijziging van bijna 3,0 miljoen euro. Dit voornamelijk veroorzaakt door een hogere storting in de reserve centrumtaken WMO van 2,5

miljoen euro. Daarnaast is de onttrekking aan de reserve overlopende werken 501.000 euro lager, omdat er minder kosten zijn gemaakt voor meerjarige incidentele projecten. Bij deze meerjarige incidentele projecten kan het jaar van begroten namelijk afwijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voor- of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn.

2.2.2 Veiligheid

2.2.2.1 Vastgestelde nota's

[Extern veiligheidsbeleid 2014-2018](#)

[Integraal veiligheidsbeleid 2017-2020](#)

[Visie vergunningverlening, toezicht en handhaving 2012 \(vanaf pagina 368\)](#)

[VTH jaarverslag 2016-2017](#)

[VTH programma 2018](#)

2.2.2.2 Taakvelden

Taakveld	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Rampenplan, rampenbestrijding, regionale brandweer en preventie.
1.2 Openbare orde en veiligheid	Formuleren integraal veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving openbare orde door stadstoezicht, APV, bestuursdwang en preventieve maatregelen (bijvoorbeeld inbraakpreventie).

2.2.2.3 Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016	2017
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners leeftijd 12-17 jaar	Almelo	135,8	164,0	148,4	130,0
	Grootteklasse	144,4	138,7	138,8	135,0
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Almelo	-	2,5	2,0	2,6
	Grootteklasse	-	2,3	2,2	2,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Almelo	-	5,8	6,8	-
	Grootteklasse	-	5,6	5,4	-
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Almelo	-	2,3	3,6	2,6
	Grootteklasse	-	3,9	3,4	3,1
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Almelo	-	7,1	7,1	-
	Grootteklasse	-	6,7	6,1	-

De Regeling beleidsindicatoren gemeenten is recentelijk aangepast. De indicator 'harde kern jongeren' die voorheen onder dit taakveld was opgenomen is daarbij komen te vervallen. De benodigde gegevens worden niet langer aan gemeenten verstrekt.

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.775	4.780	5	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.387	1.552	164	N
Totaal lasten	6.162	6.331	169	N

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	-6	-6	V

1.2 Openbare orde en veiligheid	-44	-31	13	N
Totaal baten	-44	-37	7	N

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.775	4.774	-1	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.343	1.521	178	N
Totaal saldo	6.118	6.295	177	N

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

1.2 Openbare orde en veiligheid

De overschrijding op de lasten van 107.000 euro heeft te maken met de bijdrage aan Stadstoezicht voor de overheadkosten. Met ingang van 2019 maakt Stadstoezicht onderdeel uit van de gemeentelijke organisatie.

2.2.3 Verkeer en vervoer

2.2.3.1 Vastgestelde nota's

[Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan 2007-2015](#)

[Parkeerbeleidsplan 2013-2018 \(vanaf pagina 2\)](#)

[Aanpassing 2013 \(aanpassen venstertijden parkeren en afzien één uur gratis parkeren 2013\)](#)

[Aanpassing 2014 \(parkeerontheffing blauwe zone en bezoekersregeling\)](#)

[Aanpassing 2016 \(aanpassing tijden blauwe zone, apart horecagebied, parkeren in parkeergarage\)](#)

[Nota gladheidsbestrijding 2011](#)

2.2.3.2 Taakvelden

Taakveld
2.1 Verkeer en vervoer Verkeersbeleid, gladheidsbestrijding, beheer en onderhoud wegen.
2.2 Parkeren Uitvoering parkeerbeleid door Stadstoezicht.
2.3 Recreatieve havens Beheer en onderhoud jachthaven en ontvangen pachtgelden.
2.4 Economische havens en waterwegen Beheer bedrijfshaven en brugbediening.
2.5 Openbaar vervoer Vervoersbeleid maken in regionaal verband.

2.2.3.3 Indicatoren

De Regeling beleidsindicatoren gemeenten is recentelijk aangepast. De indicatoren die voorheen onder dit taakveld werden opgenomen zijn daarbij komen te vervallen. De benodigde gegevens worden niet langer aan gemeenten versterkt. Het gaat om de indicatoren 'ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig' en 'overige vervoersongevallen met een gewonde fietser'.

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
2.1 Verkeer en vervoer	8.809	8.134	-674	V
2.2 Parkeren	2.832	2.820	-12	V
2.3 Recreatieve havens	68	67	-1	V
2.4 Economische havens en waterwegen	135	177	42	N
2.5 Openbaar vervoer	32	36	4	N
Totaal lasten	11.875	11.234	-641	V

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
2.1 Verkeer en vervoer	-855	-885	-30	V
2.2 Parkeren	-15	0	15	N

2.3 Recreatieve havens	-15	-11	4	N
2.4 Economische havens en waterwegen	-84	-173	-89	V
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	N
Totaal baten	-969	-1.069	-100	V

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verskil	
	2018	2018	2018	N/V
2.1 Verkeer en vervoer	7.954	7.249	-705	V
2.2 Parkeren	2.817	2.820	3	N
2.3 Recreatieve havens	53	56	3	N
2.4 Economische havens en waterwegen	51	4	-47	V
2.5 Openbaar vervoer	32	36	4	N
Totaal saldo	10.906	10.165	-741	V

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

2.2 Verkeer en vervoer

Vanuit de impactvisie kunstwerken zijn middelen beschikbaar gesteld ter dekking van de kapitaallasten van noodzakelijke investeringen in kunstwerken. Door capaciteitstekort is de impactvisie nog niet volledig uitgevoerd. De in de begroting 2018 opgenomen stelpost van 33.000 euro valt hierdoor vrij in het rekeningresultaat. Verder zijn de kosten die gemaakt worden voor projecten in de initiatieffase verantwoord binnen de reguliere bedrijfsvoeringskosten (taakveld 0.4). Op dit taakveld valt hierdoor een stelpost van 50.000 euro vrij. Tenslotte is er aan de lastenkant sprake van een voordeel van circa 100.000 euro in verband met lagere onderhoudskosten. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er minder schades zijn gemeld. Het voordeel aan de batenkant wordt verklaard door een voordeel van 50.000 op de inkomsten op reclame op lichtmasten. De overige verschillen op het taakveld hangen samen met kapitaallasten en meerjarige incidentele projecten.

2.2.4 Economie

2.2.4.1 Vastgestelde nota's

[Verordening starterslening 2013](#)

[Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente 2013](#)

[Detailhandelsstructuurvisie 2013-2018](#)

[Kantorenvisie Netwerkstad Twente 2012 \(vanaf pagina 71\)](#)

[Herijking visie bedrijventerrein Netwerkstad Twente 2013](#)

[Binnenhavenvisie 2017-2030](#)

2.2.4.2 Taakvelden

Taakveld
3.1 Economische ontwikkeling Algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur Exploitatie van bedrijventerreinen.
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen Voorlichting, advies en dienstverlening aan lokale bedrijven, startersondersteuning, bijdrage aan regio Twente voor samenwerking op gebied van arbeidsmarktontwikkeling.
3.4 Economische promotie Ondernemersfonds centrummanagement, evenementen stichting Almelo promotie, recreatieve voorzieningen Regio Twente en opbrengsten toeristenbelasting.

2.2.4.3 Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016	2017
Functiemenging van bedrijven en wonen	Almelo	54,9	54,6	54,9	55,1
Deze index weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	Grootteklasse	50,8	50,4	51,5	51,4
Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	92,5	94,4	98,1	100,5
	Grootteklasse	107,2	109,5	121,7	108,3

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
	2018	2018	2018 N/V
3.1 Economische ontwikkeling	431	444	13 N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.375	2.084	-7.291 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	871	859	-12 V
3.4 Economische promotie	1.076	1.148	72 N
Totaal lasten	11.754	4.536	-7.218 V

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
--------------------	------------------------	-----------	---------

	2018	2018	2018	N/V
3.1 Economische ontwikkeling	-46	-44	2	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-9.715	-3.174	6.541	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-18	-371	-353	V
3.4 Economische promotie	-355	-417	-61	V
Totaal baten	-10.135	-4.006	6.128	N

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
3.1 Economische ontwikkeling	385	400	15	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-340	-1.090	-750	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	853	488	-365	V
3.4 Economische promotie	721	731	11	N
Totaal saldo	1.619	530	-1.089	V

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Mutaties in de verliesvoorzieningen voor de gemeentelijke grondexploitaties verklaren een nadeel van 565.000 euro op dit taakveld. De belangrijkste mutaties met betrekking tot de lopende grondexploitaties zijn een ophoging van de verliesvoorzieningen voor Rhijnbeek (260.000 euro), Bedrijvenpark Twente Noord (193.000 euro) en Ossenkoppelerhoek (193.000 euro). Vanuit de voorzienig heroriëntatie werklocaties is een bedrag van 262.000 euro vrijgevallen. Bij de grondbank heeft er in 2018 een afname van de grondstromen plaatsgevonden. Dit resulteert in een nadelig resultaat op zowel de baten als de lasten van circa 165.000 euro. Derhalve nagenoeg geen saldo.

De vrijval van de voorziening voor het Almelse aandeel in het XL Businesspark leidt tot een voordeel van 1,16 miljoen euro op dit taakveld. De overige afwijking bij zowel de baten als de lasten worden vrijwel volledig verklaard door budget neutrale verschillen in de administratieve verwerking van grondexploitaties in de begroting en de jaarverantwoording. Een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties is te vinden in paragraaf 3.7 Grondbeleid.

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Het voordelig saldo op dit taakveld bedraagt 365.000 euro. Dit wordt veroorzaakt door de ontvangen rente van aan derden verstrekte geldleningen (IGM). Volgens de begrotingsvoorschriften behoren de lasten en baten via het taakveld te lopen waarop deze betrekking hebben. De kapitaallasten zijn aanvankelijk wel geraamd echter de baten niet. Deze zijn verwerkt in het resultaat op het taakveld treasury 0.5. Het betreft derhalve een budgettair neutrale verwerking die in dit geval een voordelig saldo geeft op het taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen. Een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties is te vinden in paragraaf 3.7 Grondbeleid.

2.2.5 Onderwijs

2.2.5.1 Vastgestelde nota's

[Beleidsplan samen mee\(r\) doen 2014](#)

[Visie integrale kind centra 2013](#)

[Sociale agenda 2020](#)

2.2.5.2 Taakvelden

Taakveld
4.1 Openbaar basisonderwijs Materiële instandhouding en gebruiksvergoeding sporthallen.
4.2 Onderwijshuisvesting Nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding schoolgebouwen. Kapitaallasten bestaande schoolgebouwen.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken Onderwijsbeleid, uitvoering projecten onderwijsachterstanden, leerlingenvervoer, peuterspeelzalen en regionaal meldpunt en coördinatie voor voortijdig schoolverlaters.

2.2.5.3 Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016	2017
Absoluut school verzuim	Almelo	0,85	0,34	0,34	0,17
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen	Grootteklasse	3,47	2,06	1,87	1,71
Relatief verzuim	Almelo	36,7	42,7	34,3	49,65
Het aantal leerlingen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen	Grootteklasse	32,0	32,0	28,6	28,25
Voortijdig schoolverlaters VO en MBO	Almelo	1,7%	-	2,0%	-
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	Grootteklasse	2,0%	-	1,9%	-

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
	2018	2018	2018 N/V
4.1 Openbaar basisonderwijs	475	460	-16 V
4.2 Onderwijshuisvesting	4.942	4.013	-929 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.317	5.217	-101 V
Totaal lasten	10.735	9.689	-1.046 V

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
	2018	2018	2018 N/V
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0 N
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0 N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.475	-3.467	7 N

Totaal baten	-3.475	-3.467	7	N
---------------------	---------------	---------------	----------	----------

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
4.1 Openbaar basisonderwijs	475	460	-16	V
4.2 Onderwijshuisvesting	4.942	4.013	-929	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.843	1.750	-93	V
Totaal saldo	7.260	6.222	-1.038	V

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

4.2 Onderwijshuisvesting

Het voordeel op de lasten wordt verklaard door incidenteel lagere kapitaallasten en de begrotingssystematiek van meerjarige incidentele projecten.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het voordeel op de lasten van 101.000 euro kan als volgt verklaard worden: Op het budget voor peuterspeelzalen is een voordeel van 330.000 euro gerealiseerd. Dit wordt met name veroorzaakt doordat door de economische groei meer ouders gebruik kunnen maken van de reguliere kinderopvangtoeslag. Hierdoor hoeven zij geen beroep te doen op de gemeentelijke voorziening. Daarnaast is er een nadeel van 287.000 euro op leerlingenvervoer. Dit nadeel wordt voor een deel veroorzaakt door onvoorziene meerkosten bij de implementatie van het nieuwe vervoersmodel en de kosten voor het inrichten van het regionaal mobiliteitslab. Tot slot hebben in 2018 meer kinderen gebruik gemaakt van het leerlingenvervoer dan bij de bestuursrapportage werd voorzien.

2.2.6 Sport, cultuur en recreatie

2.2.6.1 Vastgestelde nota's

[Stadvisie cultuur 2016](#)

[Subsidieverordening amateurkunst](#)

[Beleidskader sportaccommodaties](#)

[Integraal beheer openbare ruimte 2014 \(IBOR\)](#)

[Integraal verzorgend onderhoudsplan 2014](#)

[Speelruimtebeleid 2008-2018](#)

[Bomenbeleidsplan 2008](#)

[Hondenbeleid 2009](#)

2.2.6.2 Taakvelden

Taakveld
5.1 Sportbeleid en activering Stimuleren van topsport en breedtesport, gericht op de sportactiviteiten.
5.2 Sportaccommodaties Beheer, exploitatie en onderhoud sportaccommodaties voor sportbeoefening.
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Faciliteiten (bijvoorbeeld gebouwen en inventaris) om cultuur bij het publiek te brengen. Amateurkunst-beoefening en cultuureducatie.
5.4 Musea Subsidies aan musea.
5.5 Cultureel erfgoed Historische gebouwen, beschermde stads-en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
5.6 Media Bibliotheken, lokale omroep.
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie Beheer en onderhoud parken, plantsoenen en overig openbaar groen. Aanleg en onderhoud van kleine watergangen, speelvoorzieningen en overige recreatieve voorzieningen.

2.2.6.3 Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016
Percentage niet-sporters	Almelo	-	-	52,9%
Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder.	Grootteklasse	-	-	50,4%

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
	2018	2018	2018 N/V
5.1 Sportbeleid en activering	3.652	3.638	-14 V
5.2 Sportaccommodaties	1.471	1.308	-163 V

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.081	3.269	188	N
5.4 Musea	105	105	0	V
5.5 Cultureel erfgoed	23	23	0	N
5.6 Media	2.098	2.113	16	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.118	6.284	166	N
Totaal lasten	16.549	16.740	191	N

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
5.1 Sportbeleid en activering	-1	0	1	N
5.2 Sportaccommodaties	-357	-390	-33	V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	-47	-47	V
5.4 Musea	0	0	0	N
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	N
5.6 Media	0	0	0	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	-175	-175	V
Totaal baten	-358	-612	-254	V

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
5.1 Sportbeleid en activering	3.651	3.638	-13	V
5.2 Sportaccommodaties	1.114	917	-196	V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.081	3.221	140	N
5.4 Musea	105	105	0	V
5.5 Cultureel erfgoed	23	23	0	N
5.6 Media	2.098	2.113	16	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.118	6.109	-9	V
Totaal saldo	16.190	16.128	-63	V

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

5.2 Sportaccommodaties

In het kader van de organisatieontwikkeling wordt momenteel onderzoek gedaan naar de meest bedrijfsmatige inzet van tractiemiddelen. In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek hebben er geen investeringen in tractiemiddelen plaatsgevonden. De stelpost kapitaallasten tractiemiddelen is daarom niet aangewend (32.000 euro). Ook de stelpost voor kapitaallasten sport van 75.000 euro is niet aangewend. Aan de ene kant werd dit veroorzaakt doordat in afwachting van besluitvorming over de privatisering van de buitensport, investeringen in sportaccommodaties zijn uitgesteld. Aan de andere kant hebben meerdere sportverenigingen, met het oog op de per 1 januari 2019 van kracht geworden subsidieregeling rond de verruiming van de Btw-vrijstelling op sport, hun geplande investeringen doorgeschoven. Hierdoor is er nagenoeg geen beroep gedaan op de subsidieverordeningen. Op basis van signalen uit de verenigingen en de reeds ingediende aanvragen/verzoeken, dient voor 2019 rekening gehouden te worden met een inhaalslag.

5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie

In het kader van de organisatieontwikkeling wordt momenteel onderzoek gedaan naar de meest bedrijfsmatige inzet van tractiemiddelen. In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek hebben er geen investeringen in tractiemiddelen plaatsgevonden. De stelpost kapitaallasten tractiemiddelen is daarom niet aangewend (104.000 euro). Deze terughoudendheid ten aanzien van nieuwe investeringen leidt er wel toe dat er meer onderhoud aan het wagenpark heeft plaatsgevonden, met als gevolg een overschrijding op de exploitatielasten van tractiemiddelen. Het positieve resultaat bij de baten is te verklaren door het incidentele verkoopresultaat van tractiemiddelen (170.000 euro).

2.2.7 Sociaal domein

2.2.7.1 Vastgestelde nota's

[Beleidsplan samen mee\(r\) doen 2014](#)

[Visie integrale kind centra 2013](#)

[Sociale agenda 2020](#)

[Visienota Jeugdhulp 2014](#)

[Uitvoeringsprogramma Participatiewet](#)

[Algemene subsidieverordening 2013](#)

[Visie en keuzenota maatschappelijke ondersteuning Twente 2012 \(vanaf pagina 182\)](#)

[Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp](#)

[Beleidskaders huishoudelijke ondersteuning](#)

2.2.7.2 Taakvelden

Taakveld
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie Activeren en ondersteunen van initiatieven van (groepen van) burgers en algemene voorzieningen gericht op participatie (waarvoor geen individuele beschikking nodig is), bijvoorbeeld de wijkaccommodaties, subsidies voor ouderen- en jeugdbeleid, sociaal cultureel werk, vrijwilligersbeleid, en stadsdeelcoördinatoren.
6.2 Wijkteams Regisseurs in de uniforme toegang en toeleiding tot de zorg. Onderzoeken klanttevredenheid, adviesraad Wmo Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).
6.3 Inkomensregelingen Verstrekken bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies en minimabeleid uitvoeren.
6.4 Begeleide participatie Vormen van dagbesteding en begeleiding (de nieuwe Wmo-taken), beschut en begeleid werken door Soweco en de aflopende sociale werkvoorziening ook uitgevoerd door Soweco.
6.5 Arbeidsparticipatie Instrumenten gericht op toeleiding naar werk zoals beroepsgerichte scholing, werkgeversbenadering, etc.
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) Materiële voorzieningen verstrekt op basis van een toekenningbeschikking (WMO) zoals de regiotaxi en hulpmiddelen voor zelfstandig wonen.
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (Wmo) Dienstverlening in de vorm van beschikbare uren en schuldhulpverlening, op basis van een toekenningsbeschikking zoals huishoudelijke hulp, zelfstandig leven en maatschappelijke deelname.
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- Jeugdhulpverlening gericht op zelfstandig leven en maatschappelijke deelname, Jeugd-GGZ, persoonlijke verzorging, OZJT (organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente) en aanpak thuisloze jongeren.
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ Maatschappelijke opvang en beschermd wonen in verband met verslaving, huiselijk geweld, psychische stoornis en Veilig Thuis Twente.
6.82 Geëscaleerde zorg 18- Jeugdbescherming, jeugdreclassering en opvang jeugd.

2.2.7.3 Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016	2017	2018
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	853,0	851,9	844,9	740,1	-
	Grootteklasse	735,0	735,3	740,1	636,7	-
Netto arbeidsparticipatie Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	Almelo	59,3%	60,8%	60,7%	62,4%	-
	Grootteklasse	64,7%	65,2%	65,6%	66,3%	-
Aantal mensen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners in de leeftijd van 18 jaar en ouder	Almelo	-	68,5	68,6	69,5	68,3*
	Grootteklasse	-	38,6	39,4	39,4	38,5*
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar Een re-integratievoorziening wordt ingezet nadat er is vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen.	Almelo	-	34,4	29,9	36,7	29,9*
	Grootteklasse	-	30,5	27,2	29,4	28,1*
Jongeren met jeugdhulp Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Almelo	-	10,3%	11,0%	9,1%	9,3%*
	Grootteklasse	-	10,6%	10,8%	8,7%	9,3%*
Jongeren met jeugdbescherming Percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Almelo	-	2,4%	1,9%	2,0%	1,9%*
	Grootteklasse	-	1,4%	1,1%	1,3%	1,1%*
Jongeren met jeugdreclassering Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar)	Almelo	-	0,6%	0,6%	0,5%	0,6%*
	Grootteklasse	-	0,5%	0,5%	0,4%	0,4%*
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 1000 inwoners Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO, zoals hulp bij het huishouden, ondersteuning thuis en hulpmiddelen.	Almelo	-	70	70	59	58*
	Grootteklasse	-	65	64	57	60*
Jongeren met een delict voor de rechter Percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen	Almelo	2,8%	2,1%	-	-	-
	Grootteklasse	2,1%	1,6%	-	-	-
Kinderen in armoede Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Almelo	-	9,2%	-	-	-
	Grootteklasse	-	6,2%	-	-	-
Jeugdwerkloosheid Percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	Almelo	-	2,9%	-	-	-
	Grootteklasse	-	1,5%	-	-	-

*Betreft eerste helft 2018

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk 2018	Verschil	
	2018		2018	N/V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.285	7.729	444	N
6.2 Wijkteams	3.932	3.918	-14	V
6.3 Inkomensregelingen	53.480	51.657	-1.822	V
6.4 Begeleide participatie	14.025	14.119	94	N
6.5 Arbeidsparticipatie	5.732	5.466	-266	V
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.076	2.091	15	N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	24.308	24.611	304	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	19.735	26.709	6.974	N
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	19.906	17.736	-2.170	V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	3.173	3.305	132	N
Totaal lasten	153.651	157.341	3.690	N

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk 2018	Verschil	
	2018		2018	N/V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-18	-202	-185	V
6.2 Wijkteams	-6	0	6	N
6.3 Inkomensregelingen	-41.363	-41.502	-139	V
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	N
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-268	-268	V
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	0	-4	-4	V
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-2.226	-1.609	618	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	-485	-485	V
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	-550	-696	-146	V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	0	0	0	N
Totaal baten	-44.163	-44.766	-603	V

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk 2018	Verschil	
	2018		2018	N/V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.268	7.526	259	N
6.2 Wijkteams	3.926	3.918	-8	V
6.3 Inkomensregelingen	12.117	10.156	-1.961	V
6.4 Begeleide participatie	14.025	14.119	94	N
6.5 Arbeidsparticipatie	5.732	5.198	-534	V
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.076	2.087	11	N

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	22.082	23.003	921	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	19.735	26.223	6.488	N
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	19.356	17.039	-2.316	V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	3.173	3.305	132	N
Totaal saldo	109.488	112.575	3.087	N

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het nadeel op de lasten en het voordeel op de baten zijn voornamelijk veroorzaakt voor meerjarig incidentele projecten.

6.3 Inkomensregelingen

Het voordelig saldo op de inkomensregeling wordt voor 864.000 euro veroorzaakt door de BUIG. In de gewijzigde programmabegroting 2018 was voor de BUIG een tekort begroot van 875.000 euro. Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2018 is het tekort met 864.000 euro afgenomen. Deze positieve bijstelling bestaat uit een voordeel van 1,031 miljoen euro op de uitkeringslasten en een nadeel van 167.000 euro op de BUIG. Dit betekent dat er in 2018 nagenoeg geen tekort op de BUIG is.

BUIG	Begroting na wijziging	Werkelijk 2018	Verschil
Participatiewet/i-deel	40.310	39.279	-1.031 V
BUIG-budget (incl. herwaardering vordering)	-39.435	-39.268	167 N
Saldo (+ = tekort / - = overschot)	875	11	-864 V
Saldo in percentage van BUIG-budget	-2,2%	0,0%	
BUIG-vangnetuitkering	0	0	0

Bedragen * 1.000 euro

Het overige voordelige saldo van 1,1 miljoen euro op dit taakveld wordt voor 900.000 euro veroorzaakt doordat de Klijnsfamiddelen voor kinderen in armoede nog niet volledig zijn besteed. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om hiervan 650.000 euro over te hevelen naar 2019 voor de projecten "Kansrijke Start" en de waarderingssubsidieregeling kinderen in armoede. Het resterende voordelig saldo van 200.000 euro wordt veroorzaakt door een hoger bedrag dat is teruggevorderd van cliënten dan in de begroting is opgenomen.

6.5 Arbeidsparticipatie

Het voordeel op de lasten van 266.000 euro wordt met name veroorzaakt door een onderschijding op de meerjarige incidentele projecten. Het voordeel op de baten van 268.000 euro wordt vooral veroorzaakt doordat Almelo een deel van de participatiewet uitvoert voor een aantal gemeenten. Deze dienstverlening wordt per saldo budgetneutraal uitgevoerd. De baten voor deze dienstverlening waren echter niet in de begroting 2018 opgenomen, waardoor er ten opzichte van de begroting een voordeel is ontstaan.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Het nadeel op de baten van 618.000 euro wordt veroorzaakt door lagere eigen bijdragen. Een deel van de daling wordt veroorzaakt door veranderde regelgeving vanuit het Rijk, welke daarop van invloed is. Overigens hebben gemeenten geen inzicht in de eigen bijdrage per cliënt en per zorgsoort, omdat de eigen bijdrage wordt opgelegd en geïnd door het CAK. Dit bemoeilijkt een analyse.

De financiële afwikkeling van Victorie loopt via de gemeentelijke exploitatiebegroting, maar leidt niet tot een afwijking. Tegenover de terugvordering van de verleende subsidies over voorgaande jaren staat een voorziening.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Het nadeel op de lasten van 7,0 miljoen euro wordt met name veroorzaakt door vier factoren. Ten eerste zien wij een autonome groei van het aantal cliënten dat jeugdzorg krijgt. Hieraan liggen meerdere factoren ten grondslag, zoals betere vindbaarheid van de toegang tot hulp en toenemende en ook intergenerationele problematiek in Almelo. Ten tweede zien wij een groei in het aantal cliënten dat complexere jeugdzorg krijgt. Dit uit zich met name in een groei van de uitgaven op specialistische jeugdhulp en ondersteuning zelfstandig leven. Ten derde wordt het nadeel veroorzaakt door de wachtlijstproblematiek uit 2017. Doordat cliënten langer op hun behandeling moeten wachten, neemt de kans op duurdere zorg toe. Begin 2018 zijn de wachtlijsten met extra inzet van personeel grotendeels weggewerkt. Dit betekent wel nieuwe cliënten, met stijgende zorguitgaven tot gevolg. Deze uitgaven waren niet begroot.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Het voordeel op de lasten wordt voor 2,3 miljoen euro veroorzaakt door een onderschrijding op het budget voor beschermd wonen. Deze onderschrijding wordt deels veroorzaakt doordat de AMvB reële tarieven nog niet is toegepast op de tarieven 2018 voor beschermd wonen. Daarnaast is er een wachtlijst voor beschermd wonen doordat er in de regio Almelo te weinig plekken zijn.

De gemeente Almelo is centrumgemeente voor de uitvoering van deze taken. Conform het regionaal convenant dienen alle ontvangen rijksmiddelen voor beschermd wonen ingezet te worden voor de hieraan gerelateerde zorg. Deze afspraak wordt in lijn met de raadsmotie, in 2019 in samenspraak met de regio geëvalueerd. Het positieve saldo van 2,3 miljoen euro is gestort in de bestemmingsreserve centrumgemeente taken mo en bw. Zie hiervoor taakveld 0.10 reservemutaties.

Het nadeel van 145.000 euro wordt veroorzaakt door maatschappelijke opvang. In 2018 zijn incidentele projecten geïnitieerd om versneld te werken aan het verbeteren van de doorstroming en het afschalen van duurdere vormen van hulpverlening. Het budget voor 2018 is hierdoor overschreden. Deze middelen zijn onttrokken aan de bestemmingsreserve centrumgemeente taken mo en bw. Zie hiervoor taakveld 0.10 Mutaties reserves.

Het voordeel op de baten van 146.000 euro wordt veroorzaakt door een hogere eigen bijdrage dan begroot is.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Het nadeel op de lasten van 132.000 euro wordt met name verklaard doordat in 2018 de tarieven voor jeugdbescherming en jeugdreclassering met terugwerkende kracht zijn verhoogd met 7,5%. Dit is conform de uitkomsten van een landelijk kostprijsonderzoek voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. De gemeente Almelo heeft geen invloed op deze kosten.

2.2.8 Volksgezondheid en milieu

2.2.8.1 Vastgestelde nota's

[Gebiedsgericht geluidbeleid 2015](#)

[Beleidsplan aanpak bodemverontreiniging](#)

[Vierwekelijks inzamelen huishoudelijk afval 2015](#)

[Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020](#)

[Duurzaamheidsplan 2013-2016](#)

2.2.8.2 Taakvelden

Taakveld
7.1 Volksgezondheid Jeugdgezondheidszorg (bijdrage aan GGD).
7.2 Riolering Beheer en onderhoud, vervanging en uitbreiding riolering. Opstellen beleid vGRP (verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan). Opbrengsten rioolheffing.
7.3 Afval Opstellen beleid met betrekking tot inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De inzameling is in besteed bij Twente Milieu. De opbrengsten worden verkregen uit de afvalstoffenheffing.
7.4 Milieubeheer Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht, bestrijding geluidshinder.
7.5 Begraafplaatsen en crematoria Beheer en onderhoud begraafplaatsen.

2.2.8.3 Indicatoren

Indicator		2013	2014	2015	2016	2017
Huishoudelijk restafval	Almelo	233	230	211	175	164
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar in kilo's	Grootteklasse	211	199	196	172	173
Hernieuwbare elektriciteit	Almelo	0,2%	0,4%	0,7%	-	1,2%
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa	Grootteklasse	6,9%	7,5%	8,6%	13,9%	10,2%

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
7.1 Volksgezondheid	2.162	2.625	462	N
7.2 Riolering	6.832	6.739	-94	V
7.3 Afval	6.259	6.349	90	N
7.4 Milieubeheer	3.921	3.112	-808	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	268	252	-16	V
Totaal lasten	19.442	19.076	-365	V

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
7.1 Volksgezondheid	0	-27	-27	V
7.2 Riolering	-9.027	-8.920	108	N
7.3 Afval	-8.775	-8.838	-63	V
7.4 Milieubeheer	-584	-716	-131	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-318	-353	-35	V
Totaal baten	-18.705	-18.854	-149	V

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
7.1 Volksgezondheid	2.162	2.597	435	N
7.2 Riolering	-2.195	-2.181	14	N
7.3 Afval	-2.517	-2.489	27	N
7.4 Milieubeheer	3.336	2.397	-940	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-50	-101	-51	V
Totaal saldo	737	223	-514	V

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

7.1 Volksgezondheid

Het beschikbare budget voor Gezond in de Stad is niet volledig besteed. Dit leidt tot een voordeel op de lasten van 142.000 euro. Daarnaast is er sprake van een nadeel, veroorzaakt door meerjarige incidentele projecten.

7.2 Riolering

De gemeente streeft 100 procent kostendekkendheid na bij riolering. Verschillen ten opzichte van de begroting worden verrekend met de egalisatievoorziening riolering. Op basis van de begroting werd rekening gehouden met een benodigde onttrekking uit de egalisatievoorziening van 606.000 euro. Bij het opmaken van de jaarrekening blijkt dat er slechts 200.000 euro onttrokken hoeft te worden. De belangrijkste afwijkingen bij riolering zijn:

- lagere kapitaallasten: er is een voordeel van 90.000 euro op afschrijvingslasten als gevolg van nog niet uitgevoerde projecten en een voordeel van 210.000 euro op de rente.
- hogere operationele kosten: 119.000 euro voor kosten van reiniging en onderhoud en vervanging pompen en gemalen.
- hogere baten rioolrechten van 198.000 euro.

Het resterende saldo van 14.000 euro op het taakveld riolering wordt veroorzaakt doordat een deel van het saldo, conform BBV, betrekking heeft op andere taakvelden. Zo wordt het deel dat betrekking heeft op kwijschelding verantwoord op het taakveld 6.3 inkomensregeling.

7.3 Afval

De gemeente streeft 100 procent kostendekkendheid na bij afval. Verschillen ten opzichte van de begroting worden verrekend met de egalisatievoorziening afval. Het voordelig saldo vóór storting egalisatievoorziening is 595.000 euro. De belangrijkste afwijkingen bij afval zijn:

- In 2018 is het 4-wekelijks inzamelen van afval volledig in de stad ingevoerd. Het 4-wekelijks inzamelen van restafval zorgt voor afname van de lasten van 421.000 euro.
- Lasten voor het inzamelen van PMD en diverse afvalstromen zijn hoger dan geraamd.
- Een goede marktprijs voor oud papier resulteerde in een voordelig resultaat van 136.000 euro.
- Hogere baten van afvalstoffenheffing van 132.000 euro.

Het resterende saldo van 27.000 euro op het taakveld afval wordt veroorzaakt doordat een deel van het saldo, conform BBV, betrekking heeft op andere taakvelden. Zo wordt het deel dat betrekking heeft op kwijtschelding verantwoord op het taakveld 6.3 inkomensregeling.

7.4 Milieubeheer: De belangrijkste verschillen aan de lastenkant zijn:

- Niet gerealiseerde taakstelling van 150.000 euro op het centraliseren van toezicht en handhaving. Met ingang van 2019 maakt Stadstoezicht onderdeel uit van de gemeentelijke organisatie en zal de taakstelling structureel worden ingelost.
- Voordeel van 105.000 euro door minder uitgaven voor bodemonderzoeken en bodemsanering.
- Nadeel van 105.000 euro door enkele onvoorziene kosten bij toezicht en handhaving. Onder andere voor een ontruiming aan de Grote Bavinkelsweg, externe juridische advieskosten voor twee handhavingszaken, en het project breedplaatvloeren.

Het voordelige saldo op het taakveld wordt verder verklaard door meerjarige incidentele projecten en kapitaallasten.

2.2.9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

2.2.9.1 Vastgestelde nota's

[Structuurplan \(laatste herziening in 2008\)](#)

[Nota bodembeheer 2011](#)

[Bodembeleidsplan 2002](#)

[Woonvisie Almelo 2020](#)

[Woningbouwplanning en -programmering 2017 t/m 2026](#)

[Welstandsnota 2017](#)

2.2.9.2 Taakvelden

Taakveld
8.1 Ruimtelijke Ordening Structuurvisie, beleid ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) Grondverwerving, bouw en woonrijp maken, verkoop van bouwrijpe gronden van niet-bedrijventerreinen (zie hiervoor 3.2).
8.3 Wonen en bouwen Omgevingsvergunningen, volkshuisvesting, stads- en dorpsvernieuwing, wijkaanpak, geo-informatie.

2.2.9.3 Indicatoren

Indicator		2015	2016	2017	2018
Gemiddelde WOZ waarde	Almelo	164	151	153	160
Maal 1.000 euro	Grootteklasse	203	204	210	222
Demografische druk	Almelo	71,4%	72,3%	72,7%	73,1%
De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar	Grootteklasse	71,2%	72,0%	72,7%	73,5%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens in euro's	Almelo	733	775	773	781
Het gemiddelde totaalbedrag dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	Grootteklasse	650	659	659	669
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro's	Almelo	733	775	773	781
Het gemiddelde totaalbedrag dat een eenpersoonshuishouden (we gaan uit van 3 personen) betaalt aan woonlasten	Grootteklasse	715	728	729	730
Nieuwbouw woningen	Almelo	3,3	7,4	-	-
Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	Grootteklasse	5,9	6,4	-	-

Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
8.1 Ruimtelijke ordening	1.990	1.811	-179	V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.077	544	-4.533	V
8.3 Wonen en bouwen	2.423	2.715	293	N
Totaal lasten	9.489	5.071	-4.419	V

Baten per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
8.1 Ruimtelijke ordening	-281	-278	2	N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4.952	-255	4.697	N
8.3 Wonen en bouwen	-1.468	-2.192	-725	V
Totaal baten	-6.700	-2.726	3.974	N

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
8.1 Ruimtelijke ordening	1.709	1.533	-176	V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	125	289	164	N
8.3 Wonen en bouwen	955	523	-432	V
Totaal saldo	2.789	2.345	-444	V

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen toegelicht tussen begroting en werkelijk die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten en bijdragen uit reserves. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 basisbegroting.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De grondexploitaties hebben per saldo een nadeel van 101.000 euro. Dit wordt verklaard door de mutaties in de verliesvoorzieningen. De belangrijkste mutaties zijn een ophoging van de verliesvoorziening voor 't Weggeler met 583.000 euro en een vrijval uit de voorziening Almelo Noord Oost van 409.000 euro. De afwijking bij zowel de baten als lasten van ongeveer 4,5 miljoen euro wordt verklaard door budget neutrale verschillen in de administratieve verwerking van grondexploitaties in de begroting en de jaarverantwoording. Een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties is te vinden in paragraaf 3.7 Grondbeleid.

8.3 Wonen en bouwen

De stelposten voor vervanging van het softwarepakket voor omgevingsvergunningen en voor de transitiekosten van de ODT, samen in totaal 55.000 euro, zijn in 2018 niet aangewend. De aanbesteding van de vervanging van het softwarepakket heeft nog niet plaatsgevonden en het extra bedrag voor de transitiekosten is niet nodig gebleken. Verder zijn er minder kosten gemaakt voor constructieve toetsing tijdens de bouwphase van complexe en grote bouwplannen en is er minder gebruik gemaakt van de flexibele schil. Dit resulteert in een voordeel van 197.000 euro aan de lastenkant.

Bij de Bestuursrapportage is de raming voor de leges omgevingsvergunningen naar beneden bijgesteld met een bedrag van 650.000 euro. In het tweede half jaar van 2018 is het aantal aanvragen voor een omgevingsvergunning echter sterk gestegen. Hierdoor ontstaat er een positief resultaat ten opzichte van de bijgestelde raming van circa 380.000 euro.

2.2.10 Algemene dekkingsmiddelen en overige overzichten

2.2.10.1 Inleiding

Op grond van het BBV dienen in het jaarverslag een aantal verplichte overzichten opgenomen te worden. Deze overzichten treft u hieronder aan.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
0.5 Treasury	-4.947	-3.493	801	N
0.61 OZB woningen	-8.774	-9.506	-66	V
0.62 OZB niet-woningen	-10.894	-11.352	-358	V
0.63 Parkeerbelasting	-1.982	-1.917	86	N
0.64 Belastingen overig	39	-660	17	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-156.836	-162.436	-5.600	V
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-183.394	-189.365	-5.119	V

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen:

De verschillen op bovenstaande taakvelden zijn toegelicht in 2.2.1 Bestuur en ondersteuning onder financieel terugkijken.

Overhead

Overzicht overhead	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
Overhead lasten	25.963	26.309	346	N
Overhead baten	-2.125	-2.621	-496	V
Totaal saldo overhead	23.838	23.688	-150	V

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen:

De verschillen van het taakveld overhead zijn toegelicht in 2.2.1 Bestuur en ondersteuning onder financieel terugkijken.

Vennootschapsbelasting

Overzicht vennootschapsbelasting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	N/V
VPB lasten	0	220	220	N
VPB baten	-	-	0	N
Totaal saldo vennootschapsbelasting	0	220	220	N

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen:

De verschillen van het taakveld vennootschapsbelasting zijn toegelicht in 2.2.1 Bestuur en ondersteuning onder financieel terugkijken.

Onvoorzien

Gebruik onvoorzien	Begroting	Wijziging	31-12-2018
Incidenteel	211		
Af: bestuursrapportage		-77	
Af: accountantskosten 2017		-23	
Totaal incidenteel na wijziging	211	-100	111
Structureel	92		
Af:		-	
Totaal structureel na wijziging	92	0	92
Totaal onvoorzien	303	-100	203

Bedragen * 1.000 euro

Toelichting:

Bij de bestuursrapportage 2018 is besloten de kosten voor een onderzoek naar het gebruik van breedplaatvloeren te dekken uit de stelpost onvoorzien. In de raad van 19 december 2017 ([Raadsbesluit 1706113](#)) is besloten de extra kosten van de accountantscontrole over het boekjaar 2017 te dekken uit de stelpost onvoorzien.

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

3.1.1 Samenvatting

- De tarieven voor de lokale heffingen zijn vastgesteld in de begroting 2018 en verwerkt in verordeningen.
- De totale opbrengsten van lokale heffingen van 44,4 miljoen euro zijn circa 1,3 miljoen euro hoger dan de begrote opbrengsten.
- In 2018 heeft de raad een besluit genomen over de kostendekkendheid van de leges titel 1 en 3.

3.1.2 Beleid lokale heffingen

Lokale heffingen zijn gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de uitvoering van gemeentelijke taken. De gemeenteraad kan met het vaststellen van een verordening lokale heffingen invoeren, wijzigingen of intrekken. In de verordeningen zijn de tarieven opgenomen. De verordeningen worden via een separaat voorstel door de gemeenteraad vastgesteld.

Lokale heffingen worden onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. De besteding ervan is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Deze middelen zijn wel gebonden aan een bepaalde taak.

Voor de gemeentelijke dienstverlening worden leges, rechten en retributies geheven. Leges zijn gebonden heffingen. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zo laag mogelijk te houden.

3.1.3 Actuele ontwikkelingen

Kostendekkendheid leges

In 2018 heeft de raad een besluit genomen over de kostendekkendheid van de leges in titel 1 en titel 3 van de legesverordening 2019. Voor producten die vallen onder de algemene dienstverlening (titel 1) is de totale kostendekkendheid vastgesteld op 100%. Onze inwoners, bedrijven en andere afnemers betalen daardoor zoveel mogelijk de werkelijke kosten die gemaakt worden om de dienstverlening te kunnen leveren (daar waar dat wettelijk mag en kan). De kostendekkendheid van diensten die vallen onder de Europese dienstenrichtlijn (titel 3) is vastgesteld op 68%.

Zonnepanelen

De WOZ-waarde wordt bepaald op basis van de Wet WOZ. Op de uitvoering van deze wet door gemeenten wordt toegezien door de Waarderingskamer. Jaarlijks controleert de Waarderingskamer of het GBT de wet uitvoert conform de wettelijke bepalingen. Bij de waardebepaling moet de onroerende zaak worden gewaardeerd. De waarde in het economisch verkeer wordt bepaald op basis van marktgegevens. Tot de onroerende zaak behoren ook eventuele zonnepanelen. Het GBT heeft geen beleidsvrijheid om zonnepanelen niet in de waarde te betrekken. In hoeverre de aanwezigheid van zonnepanelen van invloed zijn op de waarde, blijkt uit de beschikbare marktinformatie. Uit de permanente marktanalyse tot nu toe is niet gebleken dat de aanwezigheid van zonnepanelen van invloed is op de verkoopwaarde.

Mocht in de toekomst uit de permanente marktanalyse blijken dat de aanwezigheid van zonnepanelen **wel** van invloed is op de verkoopwaarde, dan heeft een gemeente de mogelijkheid een facultatieve vrijstellingsbepaling voor de OZB op te nemen. Het GBT zal dan per object met zonnepanelen moeten bepalen

wat de waarde is van de zonnepanelen op basis van levensduur, kwaliteit, aantal, ligging, etc. Dit is vooralsnog niet aan de orde. Het college volgt de ontwikkelingen op dit punt.

Amendement Omtzigt

De Gemeentewet maakt voor de OZB onderscheid tussen woningen en niet-woningen. Eigenaren van woningen worden in de OZB-eigenarenheffing betrokken en gebruikers van woningen betalen geen OZB. Eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen respectievelijk de OZB eigenaren niet-woning en de gebruikersheffing niet-woning. Beide tarieven voor niet-woningen zijn hoger dan het eigenarentarief voor woningen. Sportvelden, dorpshuizen, sportkantines, dorps- en buurthuizen worden voor de OZB aangemerkt als niet-woning en worden dienovereenkomstig in de belastingheffing betrokken.

In het Belastingplan 2019 is het zogenaamde amendement Omtzigt opgenomen waardoor artikel 220f van de Gemeentewet per 1 januari 2019 is gewijzigd. Dit betekent dat voor - nader door de gemeente te bepalen - sociaal behartigende instellingen, het lagere woningtarief mag worden gehanteerd. In de OZB-verordening van een gemeente kan (het amendement biedt de mogelijkheid om dit te doen, het is niet verplicht) een bepaling opgenomen worden strekkende tot het toepassen van het woningtarief voor nader te bepalen onroerende zaken.

De toelichting op het amendement en de wettekst zijn op onderdelen tegenstrijdig en niet duidelijk. Hierdoor is de reikwijdte van het amendement niet helder. Daarnaast zijn er ten aanzien van de praktische uitvoering ook de nodige vragen bij gemeenten. De gevolgen van de eventuele toepassing van dit amendement, door wijziging van de OZB-verordening, zijn op dit moment dan ook niet goed in te schatten. Verwacht wordt dat de toepassing van dit amendement vooralsnog zal leiden tot juridische procedure en bijbehorende jurisprudentie. De VNG heeft namens de gemeenten een brief gestuurd aan Staatssecretaris Snel van Financiën, waarin diverse vragen worden gesteld en knelpunten worden gesignaleerd. Gezien voornoemde onduidelijkheid wordt in de gemeente Almelo vooralsnog geen gebruik gemaakt van deze wetswijziging. Het college volgt de ontwikkelingen uiteraard met aandacht en zal op een later moment een afweging maken over de toepassing van het amendement.

3.1.4 Overzicht lokale heffingen

In het overzicht hieronder wordt de werkelijke opbrengst van de lokale heffingen vergeleken met de begrote opbrengst na wijziging.

Opbrengst lokale heffingen	Begroting na wijziging	Werkelijk 2018	Verschil	V/N
Onroerendezaakbelasting	-20.435	-20.859	-424	V
Afvalstoffenheffing	-7.908	-8.040	-132	V
Rioolheffing	-8.456	-8.654	-198	V
Parkeerbelasting	-2.004	-1.874	130	N
Omgevingsvergunning	-1.562	-1.988	-426	V
Leges publiekszaken en overig	-1.253	-1.393	-140	V
Hondenbelasting	-502	-482	20	N
Begraafrechten	-318	-350	-32	V
Toeristenbelasting	-349	-411	-62	V
Reclamebelasting	-125	-114	11	N
Havengeld	-99	-184	-85	V

Precariobelasting	-50	-64	-14	V
Totaal	-43.061	-44.413	-1.352	V

Bedragen * 1.000 euro

De werkelijke opbrengst van lokale heffingen is 1,35 miljoen euro hoger dan de begrote opbrengst na wijziging. Hierbij wordt opgemerkt dat de begrote opbrengst van de leges omgevingsvergunningen, de parkeerbelasting en de begraafrechten bij de bestuursrapportage met respectievelijk 650.000 euro, 240.000 euro en 100.000 euro zijn verlaagd.

De twee grootste verschillen doen zich voor bij de opbrengsten van de onroerendezaakbelasting (OZB) en de leges omgevingsvergunningen. De hogere opbrengst van de OZB heeft voor 55.000 euro betrekking op de afwikkeling van de OZB over 2017. De over het jaar 2018 verantwoorde OZB opbrengst is 369.000 hoger en wordt veroorzaakt door areaaluitbreiding. Ten aanzien van de leges omgevingsvergunningen werd bij de bestuursrapportage verwacht dat deze 650.000 euro lager uit zouden vallen, voornamelijk als gevolg van het mogelijk niet vergunnen van enkele grote bouwprojecten. Naar nu blijkt is deze tegenvaller minder groot.

De hogere opbrengsten bij riool- en afvalstoffenheffing worden veroorzaakt doordat bij tariefberekening uit is gegaan van minder objecten, dan uiteindelijk in de heffing van 2018 zijn betrokken.

3.1.5 Kwijtschelding lokale heffingen

Voor kwijtschelding gelden landelijke regels. De gemeente Almelo hanteert de volgende beleidsregels voor kwijtschelding in het kader van het minimabeleid:

- Voor de ozb, hondenbelasting, riool- en voor de afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing bij een grondslag > 500m3;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers voor de privébelastingen zijn gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

In onderstaande tabel zijn de bedragen van de werkelijk verleende kwijtscheldingen in 2018 afgezet tegen de begrote bedragen.

Kwijtschelding per belasting	Begroting na wijziging	Werkelijk 2018	Verschil	V/N
Afvalstoffenheffing	961	934	-27	V
Rioolheffing	549	535	-14	V
OZB	0	8	8	N
Hondenbelasting	30	48	18	N
Totaal	1.540	1.525	-15	V

Bedragen * 1.000 euro

In 2018 is voor een totaalbedrag van 1,52 miljoen euro aan kwijtschelding verleend. Dat is 15.000 euro minder dan begroot. Ten opzichte van 2017 (1,63 miljoen euro) is er sprake van een lichte daling van circa 7 procent.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.2.1 Samenvatting

- Het uitgangspunt is een weerstandsratio van minimaal 1,0 zodat de onderkende financiële risico's worden afgedekt door de beschikbare weerstandscapaciteit.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit op de reguliere exploitatie is 7,1 miljoen euro.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties is 3,7 miljoen euro.
- De ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit is positief beïnvloed door de extra storting in de reserve voor de verbetering van het weerstandsvermogen en het jaarresultaat 2018.
- De projectkosten 2018 voor de organisatieontwikkeling zorgen voor een vermindering van de beschikbare weerstandscapaciteit.
- Na de voorgestelde bestemming van het resultaat jaarverantwoording 2018 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2018 3,2 miljoen euro positief.

3.2.2 Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de [Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2014](#) staan de beleidsdoelstellingen, uitgangspunten en strategie:

1. De gemeente streeft naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,0.
2. Tegenvallers gedurende het jaar worden opgevangen door bijsturing binnen het programma. Gedurende het jaar wordt geen tussentijds beroep gedaan op de algemene reserve.
3. Incidentele meevallers vloeien bij de bestemming van het jaarresultaat naar de algemene reserve. Tussentijds aanwenden voor bijsturing van incidentele knelpunten binnen de programma's is toegestaan.
4. Voor investeringen geldt dat kosten en opbrengsten realistisch en met toereikende buffers voor onvoorzien worden geraamd. Het opstarten van risicovolle projecten wordt vermeden.

3.2.3 Actuele ontwikkelingen

Ontwikkeling risicoprofiel in 2018

In onderstaande top 15 van financiële risico's is rekening gehouden met de genomen beheersmaatregelen, het is dus een netto risico-inschatting. De genoemde bedragen betreffen de mogelijke impact voor één jaar, of indien van toepassing de projectduur. Stijgende en dalende risico's zijn met een pijl aangegeven. Stijging wil zeggen dat de inschatting van het risico in kans en/of gevolg, dus in omvang, is toegenomen. Het geeft geen duiding over de verandering in de rangschikking op de lijst.

Top 15 financiële risico's - peildatum 15 februari 2019

Nr.	Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
01	Autonome stijging kosten zorgverlening; maatwerkvoorzieningen Jeugd en WMO; open-einde regeling.	Monitoring feitelijke zorgvraag en tijdige analyse; transformatie van de zorg; sturing op toegang door beter gebruik van voorliggende voorzieningen.	25% ↑	max. 6,0 mln. ↑	20,7%
02	Persoonsgegevens gaan verloren of worden onrechtmatig verwerkt.	Fysieke en logische beveiliging; procedures voor preventie en schadeherstel; bewustwording en training personeel. Er is een cyber risk polis afgesloten.	90%	max. 0,9 mln.	10,1%

Nr.	Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
03	Niet of niet tijdig realiseren van in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting opgenomen taakstellingen.	Monitoring en bijsturing via de P&C-cyclus. In de begroting 2019 deels afgedekt met incidentele financiële ruimte.	50% ↓	max. 1,5 mln.	10,0%
04	Claims van derden door schade of door het niet nakomen van verplichtingen.	Alerte monitoring, preventieve maatregelen waaronder zorgvuldige contractvorming; afsluiten van verzekeringen.	20%	max. 4,0 mln.	6,8%
05	Minder uitgifte grond RBT dan gepland.	De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd. Er is sprake van een robuuste voorziening.	50%	max. 1,0 mln.	6,2%
06	Het Rijk kondigt extra rijksbezuinigingen aan of geeft minder uit dan eerder begroot.	Rijks' bezuinigingen en effecten van circulaire worden z.s.m. verwerkt in het financieel meerjarig perspectief / documenten P&C-cyclus.	30% ↑	max. 1,5 mln. ↑	5,6%
07	Aansprakelijkheid voor gevolgschade als gevolg van wijziging van plannen.	N.v.t.	50%	max. 0,4 mln.	4,1%
08	Boventalligheid van personeel; onvoldoende gedekte personeelskosten en WW-verplichtingen.	Maatregelen en activering via team HRM; incidenteel budget voor frictiekosten in begroting.	30%	max. 1,0 mln.	3,8%
09	Hoger beroep op bijzondere bijstand.	Streng handhaving op misbruik van bijzondere bijstand; vermindering beleid beschermingsbewind.	50%	max. 0,5 mln.	3,7%
10	Lager exploitatieresultaat van een verbonden partij.	Bestuurlijke invloed voor zover mogelijk via statuten en strategisch beleidsplan. Actieve monitoring resultaatontwikkeling en analyse jaarstukken.	30%	max. 1,0 mln. ↑	2,5%
11	Aantal cliënten Jeugd doorverwezen door derden.	Afspraken met huisartsen over doorverwijzing; samenwerking in de regio; monitoring feitelijke zorgvraag.	60% ↓	max. 0,3 mln.	2,5%
12	Staat van onderhoud van enkele CT kunstwerken, bruggen, tunnels en viaducten is onvoldoende, waardoor de gemeente voor	Er wordt gestuurd op risicobeperking, verlenging van levensduur en vervanging van kunstwerken. Herziening van verkeerskundige uitgangspunten wordt hierbij meegenomen.	5%	max. 3,0 mln.	1,9%

Nr.	Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
	mogelijke schadeclaims komt te staan.				
13	Tekort op BUIG-budget.	Eerste 5% tekort volledig voor rekening van gemeente. Tussen 5-12,5% wordt de helft vergoed. Daarboven volledige vergoeding conform vangnetregeling.	30%	max. 0,5 mln.	1,8%
14	Onverwacht exploitatietekort Soweco, bovenop hetgeen in het meerjarig perspectief is afgedekt.	Bestuurlijke en financiële kaders voor Soweco zijn aangescherpt. Er is een strategisch plan voor de omvorming naar een maatschappelijke onderneming en aanpassing van de governance.	30%	max. 0,5 mln.	1,6%
15	Hoogte van de uitkering bij schade is onzeker, in het geval de gemeente aansprakelijk wordt gesteld en bij beperkte verhaal mogelijkheid.	Risico voor aansprakelijkheid loopt (met een eigen risico) via de verzekering.	25%	max. 0,7 mln.	1,5%

Toelichting belangrijkste wijzigingen

1. Het risico op stijging van kosten in de zorgverlening Wmo en maatwerkvoorzieningen Jeugd is ten opzichte van de begroting 2019 gestegen. Over deze risico's bent u 20 november 2018 per raadsbrief geïnformeerd ([Raad – 1805187](#)). Een belangrijk risico vormt de invoering van het abonnementstarief dat de zorg voor veel groepen goedkoper maakt. Wij voorzien dat dit rijksbeleid zal leiden tot een toenemende vraag naar voorzieningen en daarmee tot substantieel extra kosten voor gemeenten. Tegelijkertijd zullen de opbrengsten vanuit de eigen bijdragen dalen. Ook de algemene maatregel van bestuur inzake reële prijs Wmo zal de komende jaren, leiden tot een stijging van de zorgkosten. Voor de huishoudelijke ondersteuning is in april 2018 een nieuwe cao in werking getreden die meerdere loonontwikkelingen kent. De cao heeft een verplichtend karakter binnen de AMvB. Tussen de VNG en het Rijk is afgesproken dat gemeenten de extra kosten voor de hogere loonschaal betalen uit het accres van het gemeentefonds. Verder is er vanaf 2019 sprake van een meldplicht huiselijk geweld en kindermishandeling voor professionals en volgt ook een behandelplicht. Dat kan zorgkosten verder doen stijgen net als mogelijk de jeugdhulp aan minderjarige asielzoekers waar gemeenten verantwoordelijk voor zijn geworden per 1 januari 2019.
Tenslotte vormen de door-centralisaties van beschermd wonen en maatschappelijke opvang een risico voor de komende jaren. Het is namelijk nog onduidelijk op welke wijze de middelen voor deze voorzieningen worden verdeeld over de gemeenten.
2. Risico nr. 6 is gestegen vanwege de onverwachte daling van de algemene uitkering 2018 op basis van de septembercirculaire 2018. Op grond van deze gebeurtenis zijn kans en gevolg hoger ingeschat waardoor dit risico in de top 15 is gekomen ten koste van het risico op faillissement van een verbonden partij.
3. Het risico op schade ten gevolge van onvoldoende onderhoud van wegen is ten gevolge van het beschikbaar stellen van middelen op basis van het coalitie-akkoord uit de top 15 verdwenen.
4. De overige mutaties zijn gering in omvang en een gevolg van herbeoordeling in januari 2019.

3.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Door risico-simulatie wordt twee keer per jaar het bedrag berekend dat nodig is om risico's in financiële zin af te dekken. De simulatie wordt uitgevoerd op gekwantificeerde risico's van 50.000 euro of meer. Uitgaande van een mate van zekerheid van 90% leidt dit voor de risico's, niet zijnde grondexploitaties, per 15 februari 2019 tot een benodigde capaciteit van 7,1 miljoen euro. Op basis van een vergelijkbare systematiek is de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties per 31 december 2018 becijferd op 3,7 miljoen euro. De totaal benodigde capaciteit komt uit op 10,8 miljoen euro. Niet-financiële risico's zijn in de berekening niet meegenomen. Deze bestaan voornamelijk uit risico's ten aanzien van (tempo van) doel bereiking, kwaliteit en imago. Zij worden onderkend en waar mogelijk met maatregelen beheerst om de onderliggende risico's te reduceren of te vermijden.

3.2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen of mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote substantiële kosten te dekken. De structurele capaciteit is nodig om onverwachte tegenvallers in de begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van gemeentelijke taken. De incidentele capaciteit is nodig om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen. De ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit in de algemene reserve is positief beïnvloed door het positieve jaarresultaat van 2017. De projectkosten 2018 voor de organisatie ontwikkeling zorgen voor een vermindering van de beschikbare weerstandscapaciteit. Na de voorgestelde bestemming van het resultaat jaarverantwoording 2018 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2018 3,2 miljoen euro positief.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand na JVW 2018
Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	0
Post onvoorzien in de begroting: structureel deel	92
Incidenteel	
Algemene reserve	23.057
Toevoeging vanuit het jaarresultaat	2.462
Reserve grondbedrijf / bedrijventerreinen	-23.523
Stille reserves vastgoed	1.000
Post onvoorzien in de begroting: incidenteel deel	112
Totaal beschikbaar	3.200

bedragen * 1.000 euro

3.2.6 Weerstandsratio

In onderstaand overzicht wordt het benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit resulteert in een weerstandsratio, waarbij de streefwaarde van de ratio 1,0 is. Bij die streefwaarde zijn er voldoende financiële mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

Weerstandsratio	Benodigd						Streefwaarde ratio = 1,0		
				Beschikbaar			Ratio		
	JVW 2017	BEGR 2019	JVW 2018	JVW 2017	BEGR 2019	JVW 2018	JVW 2017	BEGR 2019	JVW 2018
Grondexploitatie	5,430	5,430	3,700	-28,693	-20,938	-23,523	-5,28	-3,86	-6,36
Overige exploitatie	5,780	5,359	7,125	25,622	20,741	26,723	4,43	3,87	3,75
Totaal	11,210	10,789	10,825	-3,071	-0,197	3,200	-0,27	-0,02	0,30

Bedragen * 1.000.000 euro

Ten opzichte van de jaarverantwoording 2017 is de totaal benodigde weerstandscapaciteit gedaald en de beschikbare capaciteit fors verbeterd.

Ten opzichte van de vorige actualisatie van de risico's bij de begroting 2019 is de benodigde weerstandscapaciteit een beetje verslechterd. Dit wordt veroorzaakt doordat de ingeschatte risico's m.b.t. WMO en Jeugd gestegen zijn. Onder actuele ontwikkelingen in deze paragraaf staat een toelichting.

De verbetering van de beschikbare weerstandscapaciteit is een gevolg van het planmatig verbeteren van de reserve grondexploitaties en het positieve jaarresultaat 2018.

3.2.7 Financiële kengetallen

Onderstaand zijn zes financiële kengetallen opgenomen. De kengetallen zeggen iets over de weerbaarheid en wendbaarheid van de begroting. Bij weerbaarheid gaat het om de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen. Daarbij is het van belang te weten hoe groot het eigen vermogen is, hoeveel schulden de gemeente heeft en waarvoor deze schulden zijn aangegaan. De kengetallen daarvoor zijn de netto (gecorrigeerde) schuldquote, de solvabiliteit en grondexploitatie.

Wendbaarheid geeft aan hoe snel de begroting kan worden aangepast als zich tegenvallers voordoen. Het is dan van belang te weten of inkomsten op korte termijn kunnen worden verhoogd en of de baten structureel hoger zijn dan de structurele lasten. De kengetallen daarvoor zijn belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte.

Eén afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de gemeente. De kengetallen dienen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding te worden gezien. Alleen dan geven ze een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Hieronder worden kengetallen nader toegelicht:

Netto schuldquote: De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Voor de quote geldt hoe lager, hoe beter.

Netto schuldquote (gecorrigeerd): De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft aan of de gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij volledig zelf aan de lat staat. Ook voor deze quote geldt hoe lager, hoe beter.

Solvabiliteitsratio: Solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente. Voor deze ratio geldt hoe hoger, hoe beter.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten. Hiervoor geldt hoe hoger, hoe beter.

Grondexploitatie: Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Het maakt daarbij inzichtelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Voor dit kengetal geldt hoe lager, hoe beter.

Financiële kengetallen	JVW 2017	BEGR 2018	JVW 2018
Netto schuldquote	89%	95%	83%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	77%	84%	73%
Solvabiliteitsratio	3%	2%	5%
Structurele exploitatieruimte	5%	2%	-2%
Grondexploitatie	19%	17%	18%
Belastingcapaciteit	103%	107%	108%

- De netto schuldquote en de netto (gecorrigeerde) schuldquote zijn aanzienlijk verbeterd als gevolg van aflossingen op langlopende en kortlopende leningen. Ook het bedrag aan verstrekte leningen aan derden is in 2018 afgenomen.
- Volgens de gemaakte afspraak met de toezichthouder wordt vanaf de begroting 2016 de structurele exploitatieruimte gestort in de algemene reserve om het negatief eigen vermogen te verbeteren. Hierdoor stijgt het solvabiliteitsratio. Ook het voordelige gerealiseerde resultaat draagt bij aan de stijging van het solvabiliteitsratio.
- De structurele exploitatieruimte is negatief doordat het voordelige gerealiseerde resultaat bestaat uit incidentele voordelen. Voor een nadere toelichting op het structurele resultaat wordt verwezen naar 4.2.2 Incidentele baten en lasten.
- De boekwaarde van de voorraad grond in exploitatie is gedaald door verkoop van grond en de verhoging van de voorzieningen. Voor een nadere toelichting op het structurele resultaat wordt verwezen naar paragraaf 3.7 Grondbeleid.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.3.1 Samenvatting

- Afgelopen jaar is de nota kapitaalgoederen uitgewerkt en voorbereid.
- De eerste inzichten van de nota kapitaalgoederen laten zien dat het reguliere onderhoud kan worden uitgevoerd.
- Riolering staat voor een grote vervangingsopgave. Via het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) is hier dekking voor.
- De laatste jaren worden meer kosten gemaakt voor de bestrijding van boomziekten- en plagen.

3.3.2 Beleid onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de inwoners, geeft de gemeente Almelo jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen, vervaardigen en onderhouden van haar kapitaalgoederen.

De gehanteerde definitie van kapitaalgoederen is: *duurzame goederen met maatschappelijk of economisch nut, geïnvesteerd in de openbare ruimte ter verkrijging van een langdurig gewenst voorzieningenniveau*. De gemeente is als eigenaar en beheerder van deze kapitaalgoederen in het publieke domein verplicht te zorgen voor goed beheer en onderhoud.

Doelstelling

De paragraaf Kapitaalgoederen is een instrument om de raad te informeren over de stand van zaken van onze kapitaalgoederen, het onderhoud daarvan, welke investeringsbeslissingen daarbij horen en hoe de informatievoorziening aan de raad vormgegeven wordt.

Juridische kaders

Wettelijk zijn twee uitgangspunten van belang voor beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen:

- De gemeente is verantwoordelijk voor een veilige leef-, werk- en woonmilieu voor iedereen. Het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen dient zo te zijn dat er geen onveilige situaties kunnen ontstaan.
- Het financiële aspect. Het onderhoud van de kapitaalgoederen hoort geregeld te zijn in de begroting. De provincie Overijssel is hierbij financieel toezichthouder. Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) is hierbij leidend.

In deze paragraaf is op hoofdlijnen de actuele ontwikkeling met betrekking tot de kapitaalgoederen beschreven evenals welke projecten afgelopen jaar gerealiseerd zijn.

3.3.3 Actuele ontwikkelingen

Nota Kapitaal Goederen (NKG)

In 2018 is de Nota Kapitaalgoederen uitgewerkt en voorbereid. Hiervoor zijn de beheersystemen voor de openbare ruimte verbeterd, waardoor er een completer beeld is van de arealen in de openbare ruimte. Het gaat hierbij specifiek om riolering, civieltechnische kunstwerken, wegen, kademuren en openbaar groen. Ook is er beter zicht op de huidige kwaliteit van deze voorzieningen en de toekomstige vervangingsopgave. Het reguliere onderhoud kan worden uitgevoerd.

Riolering staat voor een grote vervangingsopgave, via het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) is hier dekking voor. De andere beleidsvelden kennen deze dekking niet. Wel zijn voor de civieltechnische kunstwerken structureel middelen beschikbaar gesteld, gebaseerd op achterstallig onderhoud van 31 kunstwerken. De wegen en de kademuuren staan onder druk: de kwaliteit is matig en een goede aanpak van onderhoud en vervanging vergt mogelijk financiële investeringen op de (middel)lange termijn.

Voor deze voorzieningen moeten (bestuurlijke) keuzes worden gemaakt. Keuzes over de gewenste kwaliteit van de kapitaalgoederen, over de aanpak van onderhoud en vervanging en de financiering van de keuzes. De nota kapitaalgoederen moet leiden tot een vastgesteld strategisch plan voor de kapitaalgoederen. Deze zal medio 2019 aan de raad worden aangeboden.

Boomziekten en -plagen

In de bestuursrapportage 2018 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld specifiek voor de acute problematiek rond de essentak sterfziekte. De acute veiligheidsproblemen zijn eind 2017 en 2018 verholpen. In 2018 heeft met name de herplant plaatsgevonden. Ook de komende jaren zal problematiek rond de essentak sterfziekte zich blijven voordoen. Hierdoor is ook de komende jaren nog inzet benodigd voor monitoring en het veilig houden van het essen bestand door kap en/of snoei.

In de afgelopen jaren hebben zich steeds meer gevolgen voorgedaan van klimaatverandering. Als gevolg van deze klimaatverandering hebben diverse boomziekten- en plagen zich ook in Nederland gevestigd. Zoals; Japanse duizendknoop, reuzen berenklaauw en met name de eikenprocessierups. Van deze laatste kan inmiddels gesteld worden dat dit een jaarlijks terugkerend probleem is. Bij de bestuursrapportage 2018 is hiervoor 125.000 euro incidenteel beschikbaar gesteld. Het bedrag is structureel opgenomen in de begroting 2019.

3.3.4 Wegen

Beleidskaders (door de raad vastgesteld)

- [Beleidsnota gladheidsbestrijding 2011](#)
- [Beleidsnota Integraal Beheer Openbare Ruimte](#)

Projecten uitgevoerd in 2018

Verharding:

In de begroting is voor levensduur verlengende maatregelen een bedrag van 1,4 miljoen euro beschikbaar. Hiervoor zijn het afgelopen jaar diverse projecten volgens het programma gerealiseerd. Enkele projecten zijn:

- Schoolstraat (gedeelte H.R. Holstlaan – Burg. Raveslootsingel)
- Slagenweg (Buiten bebouwde kom)

Verder zijn de voorbereidingen opgestart voor:

- Sluitersveldsingel (uitvoering 2019)
- Bornsestraat (uitvoering 2019)
- Hoeselderdijk (uitvoering 2019)
- Verlengde Sportlaan (uitvoering 2019)

Daarnaast wordt er vanuit verharding bijgedragen aan de integrale projecten Nieuwstraat, Plesmanweg, Kolthofsingel en Rumerslanden.

Kunstwerken:

Op basis van de impactvisie zijn voor diverse onderhoudswerkzaamheden aan de civieltechnische kunstwerken middelen beschikbaar gesteld. In 2018 zijn de volgende projecten uitgevoerd en/of afgerond:

- Groot onderhoud aan twee viaducten in de van Rechteren Limpurgsingel.
- Groot onderhoud aan de Mans Kapbaartunnel.
- De geplande projecten: vervangen kunstwerk aan de Grotestraat Zuid en vervangen van de duiker aan de Van Rechteren Limpurgsingel worden doorgeschoven in verband met de KAS (klimaat actieve stad) studie waarvoor inmiddels opdracht verstrekt is.
- Groot onderhoud brug Windmolenbroeksweg is vanwege de uitgelopen werkzaamheden aan de viaducten van Rechteren Limpurgsingel doorgeschoven naar 2019.

Daarnaast is begonnen met de voorbereidingen voor:

- Vervangen brug Bornebroeksestraat (uitvoering 2019)
- Vervangen brug door duiker in de Rohofstraat (uitvoering 2019)
- Groot onderhoud aan de kades bij van Merksteijn (uitvoering 2019)
- Groot onderhoud aan de E&M installaties van de Javabrug (uitvoering 2019)

3.3.5 Riolering en water

Beleidskaders

[Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan \(vGRP\) 2016-2020](#)

Projecten gerealiseerd in 2018

In de begroting is voor groot onderhoud van riolering 2,758 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn investeringen gedaan in verband met het realiseren van doelstellingen en verbetermaatregelen uit de zorgplichten. Het totaal aan investeringen voor 2018 bedraagt 2,177 miljoen euro. Hiervoor zijn het afgelopen jaar diverse projecten volgens het programma voorbereid en gerealiseerd.

Enkele grotere en aansprekende projecten zijn:

- Het vervangen van de drukriolering in het buitengebied
- Rumerslanden
- Nieuwstraat
- Overstortleiding N36
- Relining diverse riolen

Enkele grotere projecten in de voorbereiding zijn:

- Ondergrondse Blauwe Ader 4
- Bellavistastraat en omgeving
- Plesmanweg
- Kolthofsingel fase 3 en 4

3.3.6 Groen

Beleidskaders

[Nota Speelruimtebeleid 2008-2018](#)

[Nota Bomenbeleid](#)

[Beleidsnota IBOR \(Integraal Beheer Openbare Ruimte\)](#)

[Integraal Verzorgend Onderhouds Plan](#)

Projecten gerealiseerd in 2018

In de begroting is voor groot onderhoud van het openbaar groen 288.000 euro beschikbaar gesteld. Hiervoor zijn het afgelopen jaar enkele (kleinere) projecten uitgevoerd, zoals Rustweg, Schalderoi, Schierstins, Anjelierstraat, de Beo, de Zeven bosjes. Daarnaast zijn er bijdragen gedaan aan integrale projecten om groen en bomen te vervangen.

3.3.7 Gebouwen

Projecten 2018

In de begroting is voor buitengewoon onderhoud van gebouwen (levensduur verlengende maatregelen) 2,1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Hiervoor zijn het afgelopen jaar diverse projecten gerealiseerd, enkele grotere en aansprekende projecten zijn:

- Vervangen waterkerende laag bewonersdek Hagenborgh
- Vervangen meterkasten wijkcentrum De Schelf
- Vervangen sanitair en regelapparatuur Hof '88
- Gedeeltelijk vervangen dakbedekking sporthal Windmolenbroek
- Aanpassen CV installatie zwembad om te voldoen aan de regelgeving
- Schilderwerk Kinderboerderij en Erve Beeklust

Een aantal geplande projecten is niet uitgevoerd. Dit heeft te maken met de inzet van beschikbare capaciteit.

3.3.8 Bodem

Beleidskaders

- [Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020](#)
- [Programma Bodem en Ondergrond 2016-2020](#)
- [Beleid voor gebiedsgerichte aanpak van grondwaterverontreinigingen](#)
- [Nota Bodembeheer \(Besluit bodemkwaliteit\)](#)

Projecten gerealiseerd in 2018

In de begroting van het uitvoeringsprogramma bodem en ondergrond 2016-2020 zijn de doelen / projecten in jaarschijven weggezet.

- Programma Bodem en Ondergrond 2016-2020, jaarschijf 2018:
- Projecten Monitoring saneringen, Nazorg voormalige stortplaatsen, Buitenhaven Oostzijde, Landsdekkendbeeld bodemverontreiniging, Holtjesstraat, saneringen grondbedrijf, Binnenstad, Bornerbroeksestraat, duurzaamheidsplan.

Kerncijfers

- Landsdekkend beeld: nog 18 locaties (klasse 7) en circa 80 locaties (klasse 6) te onderzoeken
- Spoedlocaties (humaan, ecologisch en / of verspreidingsrisico): 17 locaties, waarvan de bodemsanering op 1 locatie nog gestart moet worden.
- Nazorglocaties: 20 locaties (Wet bodembescherming), 30 locaties (tankstations)
- Beschikkingen Wet bodembescherming: circa 10 per jaar
- Aantal nieuw gestarte saneringen (gemeente en derden): circa 7 per jaar
- Aantal meldingen Besluit bodemkwaliteit: circa 60 per jaar
- Aantal reeds afgekochte locaties t.b.v. gebiedsgerichte aanpak van grondwaterverontreiniging: 4 locaties.

3.4 Financiering

3.4.1 Samenvatting

- Het renteresultaat op taakveld 0.5 Treasury is, na correctie van de omslagrente, nihil.
- De gemeente voldoet ruimschoots aan het kasgeldlimiet en renterisiconorm.
- Het bedrag aan verstrekte leningen ultimo jaar is 29,1 miljoen euro.

3.4.2 Beleid financiering

[Treasurystatuut](#)

[Handleiding treasury](#)

[Beleidsregels publieke taak leningen en garanties](#)

[Nota activabeleid 2017](#)

De doelstellingen van het treasurybeleid van de gemeente zijn:

- Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting;
- Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen en de financiële resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het optimaliseren van renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, aanvullende regelgeving en de voorschriften die in dit statuut zijn opgenomen;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

3.4.3 Rente

Renteontwikkelingen/-visie

Om onderbouwde financieringsbeslissingen te kunnen nemen, is het belangrijk om een inschatting te maken van toekomstige renteontwikkelingen. De ontwikkeling van de korte rente is vooral afhankelijk van de inflatie. De hoogte van de lange rente wordt vooral bepaald door de economische groei.

Met 1,4% blijft de verwachte inflatie in de eurozone in 2019 nog ruim onder de doelstelling van de ECB van een inflatieniveau van net onder de 2% op middellange termijn. Verwacht wordt dat de ECB op basis van de laatste economische cijfers haar groeiverwachting voor 2019 neerwaarts bij zal stellen. Op 13 december heeft de ECB daarnaast aangegeven zeker tot na de zomer van 2019 vast te houden aan de huidige zeer lage rentetarieven. Hiertoe zal zij de aflossingen op effecten die zijn aangekocht in het kader van het opkoopprogramma, volledig blijven herinvesteren in nieuwe obligatie aankopen, zo lang als noodzakelijk is om gunstige liquiditeitscondities te handhaven.

Het beëindigen van het opkoopprogramma van de ECB heeft vooralsnog geen effect gehad op de kapitaalmarktrente. Een eerste voorzichtige rentestap wordt mogelijk pas in het derde kwartaal van 2019 verwacht, mits de economische groei voldoende hoog blijft. Dat is ook het moment waarop huidig ECB voorzitter Draghi zal aftreden. Eventuele beleidswijzigingen die daarna plaatsvinden hebben mogelijk ook een rentestijging tot gevolg.

Samengevat:

- De Euriborrentes blijven in 2019 nog laag. Een eerste stijging wordt pas in het derde kwartaal van 2019 verwacht.

- De lange rente is nog laag, maar zal eveneens langzaam gaan oplopen als gevolg van het beëindigen van het opkoopprogramma van de ECB.

Rente toerekening en rente resultaat

In de tabel hieronder wordt het renteresultaat bepaald op taakveld 0.5 Treasury. Eerst wordt het saldo van rentelasten en rentebaten bepaald. Vervolgens wordt de specifieke rentetoerekening daarop in mindering gebracht. Het deel dat over blijft wordt via de omslag-rente toegerekend aan de diverse taakvelden. De rente die niet aan de taakvelden wordt toegerekend staat als renteresultaat op het taakveld 0.5 Treasury.

In de tabel wordt de werkelijkheid 2018 afgezet tegen de berekening zoals die is opgesteld bij de primaire begroting 2018.

Rente toerekening	Werkelijk 2017	Begroting 2018*	Werkelijk 2018
Externe rentelasten	6.941	6.725	6.273
Externe rentebaten	-1.365	-981	-968
Saldo rentelasten en rentebaten	5.576	5.744	5.305
Toerekening aan grondexploitaties	-989	-989	-1.856
Toerekening aan projectfinanciering	-755	-754	-549
Toerekening rente over eigen vermogen	-952	33	0
Toerekening rente over voorzieningen	275	183	165
Aan taakvelden toe te rekenen rente	3.155	4.217	3.065
Toegerekende rente volgens begrote renteomslag	5.277	4.987	4.818
Correctie rente-omslag	0	0	-1.753
Renteresultaat op taakveld 0.5 Treasury	2.122	770	0

* Het betreft hier de primaire begroting 2018

Bedragen * 1000 euro

Het saldo van de rentelasten en rentebaten bedraagt op rekeningbasis afgerond 5,3 miljoen euro. Dit is een voordeel van circa 439.000 euro ten opzichte van de primaire begroting 2018. Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat we in 2018 geen herfinanciering hebben hoeven aantrekken voor een viertal aflopende langlopende geldleningen ter waarde van 26,2 miljoen euro. Mede door de verkoop van de aandelen Enxiss en Vitens, eind 2017, kon zonder herfinanciering in de financieringsbehoefte worden voorzien.

In de primaire begroting 2018 werd het renteresultaat op het taakveld treasury geraamd op 770.000 euro. Daarbij werd, rekening houdend met de bepalingen uit het BBV, met de volgende rentepercentages gerekend:

Rente ten behoeve van de grondexploitaties	1,98%.
Rente over de voorzieningen	2,00%.
Omslagrente	3,00%.

Op rekeningbasis is het percentage omslagrente neerwaarts bijgesteld naar 1,91%. Het BBV schrijft namelijk voor dat de rente-omslag dient te worden gecorrigeerd, indien de werkelijk aan taakvelden door te berekenen rentelasten meer dan 25% afwijken van de op basis van het voorgerekenende rente omslagpercentage aan taakvelden toegerekende rente. Dit was het geval:

Op basis van omslagrente 3% toegerekende rente:	4.818.199 euro
Werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente:	<u>3.065.058 euro</u>
verschil:	1.753.142 euro (36,38 %)

Dit verschil wordt verklaard door:

- Het voordeliger saldo van de financieringsfunctie (439.000 euro) .
- Het op een andere manier in het renteschema opnemen van de doorbelaste rente aan grondexploitaties (826.000 euro). Voor de toerekening van rente aan grondexploitaties (1,98%) is in het renteschema van de begroting 2018 uitgegaan van de balanswaarde van het onderhanden werk (boekwaarde minus getroffen verliesvoorzieningen). Op grond van het BBV dient echter uitgegaan te worden van de hogere boekwaarde. Dit strookt ook met de wijze waarop de rente daadwerkelijk toegerekend en geboekt wordt. Als gevolg van deze wijziging dient bij de berekening van de omslagrente rekening te worden gehouden met een hogere doorbelasting aan grondexploitaties en een lagere doorbelasting aan de overige taakvelden. Voor de daadwerkelijke rentetoerekening aan de grondexploitaties is er echter geen verschil.
- Het bij de primaire begroting begrote rente-resultaat op het taakveld treasury (770.000 euro)

Na bovenstaande bijstelling van de omslagrente is het renteresultaat op het taakveld treasury nihil. Dit nadeel op het taakveld treasury wordt volledig gecompenseerd door lagere lasten op de taakvelden, met dien verstande dat het rentevoordeel bij de riool- en afvalstoffenheffing ten gunste moet komen aan de voorziening riool- en afvalstoffenheffing. Hiermee is een bedrag van 217.000 euro gemoeid.

3.4.4 Financiering

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5 procent van het begrotingstotaal van de begroting bij aanvang van het jaar.

Renterisiconorm

Voor de renterisico's op de lange termijn wordt gekeken naar de jaarlijks verplichte aflossingen van langlopende leningen. Dit mag in totaal niet meer dan 20 procent zijn van de totale begroting bij aanvang van het jaar. Dat betekent voor Almelo dat op een begroting van 267 miljoen euro deze maximaal uit 54 miljoen euro aan aflossingen mag bestaan op langlopende leningen.

Kasgeldlimiet	Begroot	Werkelijk
<i>Berekening kasgeldlimiet</i>		
Begrotingstotaal primitief	266.765	266.765
Percentage regeling	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	22.675	22.675
<i>Berekening ruimte onder kasgeldlimiet</i>		
Vlottende schuld	12.186	20.000
Vlottende middelen	25.749	13.615
Totaal netto vlottende schuld	-13.563	6.385
Kasgeldlimiet	22.675	22.675
Ruimte onder kasgeldlimiet	36.238	16.290

Bedragen * 1.000 euro

Net als in de begroting 2018 blijft de gemeente ook in de jaarverantwoording 2018 ruim onder de kasgeldlimiet van 8,5 procent van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm	Begroot	Werkelijk
<i>Berekening renterisiconorm</i>		
Begrotingstotaal primair	266.765	266.765
Percentage regeling	20%	20%
Renterisiconorm	53.353	53.353
<i>Berekening ruimte onder renterisiconorm</i>		
Renteherzieningen	0	0
Aflossingen	35.742	35.742
Renterisico	35.742	35.742
Renterisiconorm	53.353	53.353
Ruimte onder renterisiconorm	17.611	17.611

Bedragen * 1.000 euro

Ook in de jaarverantwoording 2018 voldoet de gemeente ruimschoots aan de renterisiconorm van 20 procent van het begrotingstotaal aan renteherzieningen of aflossingen.

3.4.5 Leningen

In de tabel hieronder staat het bedrag aan verstrekte leningen ultimo 2018.

Verstrekte leningen	Ultimo 2018
N.V. Industriegebouw maatschappij (IGM)	12.462
Woningcorporaties	8.167
BVO Heracles	7.646
Overig	820
Totaal verstrekte leningen	29.095

Bedragen * 1.000 euro

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Samenvatting

- Nadat in 2017 het programma “Optimalisatie Almelo” is gestart, is in 2018 verder gewerkt aan de uitvoering. Het doel van het programma is dat de mensen en opgaven, zowel in de stad als in de organisatie, centraal komen te staan. Programma- en wijksturing is vanuit het programma nader gedefinieerd en als werkmethode uitgewerkt.
- In 2018 heeft een verdere samenvoeging van de toegangstaken Sociale Wijkteams vorm gekregen.
- Besloten is een aantal taken over te dragen aan de Omgevingsdienst Twente (ODT). Tevens is de ODT per 1-1-2019 gehuisvest in het stadhuis van Almelo.
- De totale structurele bezuinigingsopgave uit het meerjarig perspectief was 5,6 miljoen euro. Een drietal taakstellingen is tijdens de begrotingsvergadering direct ten laste gebracht van het incidentele perspectief van de begroting 2018. Twee andere taakstellingen zijn via de bestuursrapportage 2018 afgedekt. Als gevolg van vertragingen in het organisatie ontwikkelingsproces heeft de realisatie van diverse personele taakstellingen vertraging opgelopen. De realisatie van deze taakstellingen vindt in 2019 plaats.
- Alle formatieve ontwikkelingen samen resulteren in een functieboek per 1-1-2019 van 692 fte. In 2019 zal deze formatie, als gevolg van het invullen van diverse personele taakstellingen, fors naar beneden worden bijgesteld.

3.5.2 Beleid bedrijfsvoering

- [Nota activabeleid](#)
- [Organisatieontwikkeling](#)
- [Normenkader 2017 voor de rechtmatigheidscontrole](#)
- [Treasuryrapportage](#)
- [Kadernota governance 2015](#)
- [Uitvoeringsnota Verbonden partijen](#)
- [Situationeel toezicht verbonden partijen](#)
- [Informatiebeveiligingsbeleid 2018-2021](#)

3.5.3 Organisatie ontwikkeling

Algemeen

Nadat in 2017 het programma “Optimalisatie Almelo” is gestart, is in 2018 verder gewerkt aan de uitvoering van dit programma. Het doel van het programma is dat de mensen en opgaven, zowel in de stad als in de organisatie, centraal komen te staan. Programma- en wijksturing is vanuit het programma nader gedefinieerd en als werkmethode uitgewerkt. Deze verantwoording wordt in drie delen uiteengezet, te weten activiteiten vanuit :

- Programmastaf;
- Kwartiermakers;
- Projectleiders.

Algemeen vanuit programmastaf

Ter voorbereiding op besluitvorming en de adviesaanvraag bij de ondernemingsraad zijn in de eerste helft van 2018 een aantal ontwerp- en werkateliers georganiseerd. Dit heeft ertoe geleid dat op 27 maart 2018 voorgenomen besluitvorming heeft plaatsgevonden op het ontwikkel- en organisatieplan “Voor Stad en Resultaat”.

Ten behoeve van de communicatie zijn er tweewekelijks nieuwsbrieven voor zowel managers als medewerkers uitgewerkt en verspreid. Ook zijn er diverse informatiebijeenkomsten voor medewerkers georganiseerd en is

er actief informatie verstrekt tijdens het reguliere directieteam overleg en het teammanagersoverleg. Wekelijks is er een kwartiermakers- en projectleidersoverleg georganiseerd. Medio 2018 is een adviesaanvraag bij de Ondernemingsraad ingediend en eind september heeft het college het definitieve besluit genomen ten aanzien van het ontwikkel- en organisatieplan “Voor Stad en Resultaat” en het formatieplan incl. de financiële doorrekening.

Werkzaamheden kwartiermakers

Vanuit de kwartiermakers zijn diverse acties uitgevoerd. Hieronder per kwartiermaker een opsomming:

Adviespool:

Het inrichtings-/ontwikkelplan is opgesteld en er zijn o.a. een Summerschool en werkateliers voor de adviespool georganiseerd. Ook is er een infographic opgesteld.

Uitvoering Fysiek:

Er is een inrichtingsplan opgesteld, men is de wijken in geweest om de wensen van de bewoners te inventariseren, de informatieverstrekking en communicatie richting de medewerkers is vorm gegeven en zijn er nieuwsbrieven verspreid. Ook zijn er informatie bijeenkomsten georganiseerd.

Uitvoering Sociaal:

Het plan van aanpak voor de toegang sociaal domein is opgesteld, er zijn proeftuinen ingericht en pilots uitgevoerd. Op basis hiervan zijn per 1 januari 2019 de sociale wijkteams onderdeel van de gemeente.

Bedrijfsvoering:

Er is een inrichtingsplan opgesteld, er is een plan voorbereid voor de centralisatie van de inkoopfunctie, er heeft een herhuisvesting van het personeel plaatsgevonden, de actualisatie van de organisatieverordening en mandaat- / budgetregisters is voorbereid.

Daarnaast is er een start gemaakt met het aanpassen van de bedrijfsvoeringssystemen, de plaatsingsprocedure van medewerkers is voorbereid.

Werkzaamheden Projectleiders

Vanuit de projectleiders zijn projectplannen opgesteld en op DT-niveau geaccordeerd. Hieronder per project een opsomming van de resultaten per ultimo 2018:

Talentontwikkeling en mobiliteit:

Er is een leeracademie ingericht, medewerkers kunnen een Talenten scan opstellen, in samenwerking met hen is een E-portfolio in voorbereiding en zijn hierover informatiebijeenkomsten georganiseerd.

Cultuurproject:

Ten aanzien van gedragsverandering en aanspreekcultuur is een strategie uitgewerkt. Als gevolg hiervan is het “Weekje Anders” georganiseerd, er is een Summerschool georganiseerd.

Leiderschapontwikkeling:

Met de managers is een ontwikkeltraject doorlopen en zijn er ontwikkelafspraken gemaakt.

Situationeel samenwerking:

Het project serious gaming is ontwikkeld en getest. Er zijn in 2018 twee games beschikbaar gekomen c.q. ontwikkeld, te weten de game stadssimulator en de game wijksturing.

Project wijksturing en programmasturing:

Het college en gemeenteraad zijn geïnformeerd over deze werkmethodeken. De programma's zijn nader gedefinieerd, de programmakaarten zijn uitgewerkt, er is een implementatieplan wijksturing opgesteld, het wijkkwartet is gepresenteerd.

Organisatieontwikkeling	Budget	Werkelijk
1. Houding en gedrag	434	96
2. Programmasturing, wijksturing	368	126
3. Communicatie	122	20

4. Mobiliteit, flexibiliteit, wendbaarheid	685	125
5. Herstructurering organisatie en processen	230	614
6. Herstructurering bedrijfsvoering en control	35	45
Totaal inhuur	1.874	1.026

Bedragen * 1.000 euro

Toelichting:

Voor het jaar 2018 is er een positief resultaat ontstaan ter hoogte van 847.000 euro. Dit is veroorzaakt door vertraging in de afhandelings termijn van de adviesaanvragen met betrekking tot de organisatieontwikkeling waardoor projecten / processen later zijn gestart ofwel geïmplementeerd dan in eerste instantie was verwacht. Hierdoor schuift de verdere implementatie van de organisatieontwikkeling door naar de volgende jaarschijf 2019. Bij het beschikbaar stellen van het benodigde budget is afgesproken dat een positief resultaat zal terugvloeien in de Algemene Reserve. Mocht blijken dat door het verschuiven van de implementatie naar 2019, alsnog een deel van het restantbudget 2018 nodig is, dan zal hiervoor een beroep worden gedaan op de Algemene Reserve.

3.5.4 Sourcing

Taken	(beoogd) Uitvoerder	Wat hebben we in 2018 gedaan?
Beheer openbare ruimte	Uitvoering Fysiek	De raad heeft op 21 november 2017 (R4569) de voorkeur uitgesproken voor interne verzelfstandiging, waarbij de uitvoering van de taken in de openbare ruimte samen met de teams beheer en een ingenieursbureau worden ondergebracht in een Eenheid Uitvoering Fysiek. De doorontwikkeling van de Eenheid Uitvoering Fysiek is gekoppeld aan het organisatie ontwikkelings traject. Dit traject heeft vertraging opgelopen.
Ingenieursdiensten	Uitvoering Fysiek	Wordt betrokken bij de sourcing van het beheer openbare ruimte (R4569).
Wet op de lijkbezorging	Uitvoering Fysiek	Het onderhoud van de begraafplaatsen wordt betrokken bij de sourcing van het beheer openbare ruimte.
Beheer en onderhoud buitensportaccommodaties	Verenigingen / Sportbedrijf BV	Op 29 januari 2019 heeft de raad (R5127) besloten af te zien van de overdracht van beheer, exploitatie en onderhoud van de buitensportterreinen naar het Sportbedrijf. De belangrijkste redenen hiervoor zijn het ontbreken van de benodigde expertise bij het sportbedrijf, de handhaving van de eindverantwoordelijkheid bij de gemeente en een BTW-nadeel, waardoor de overdracht niet het gewenste efficiency voordeel zou opleveren. Overdracht zou tevens het traject van uitvoering Fysiek doorkruisen.
Integrale toegang zorg en hulpverlening	Sociale wijkteams / Gemeente Almelo	Het college heeft besloten (BW6299) de Sociale Wijkteams onder te brengen binnen Uitvoering Sociaal in de gemeentelijke organisatie. In 2018 heeft

Taken	(beoogd) Uitvoerder	Wat hebben we in 2018 gedaan?
		een verdere samenvoeging van de toegangstaken vorm gekregen.
Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	GR ODT	Het college heeft besloten (BW6541) een aantal taken over te dragen aan de Omgevingsdienst Twente (ODT). Het ODT is per 1-1-2019 gehuisvest in het stadhuis van Almelo.
Gecentraliseerde toezicht en handhavingstaken	Gemeente Almelo	Het college heeft besloten (BW6487) om als vervolg op het insourcen van de toezicht- en handhaving taken van Stadstoezicht Almelo BV ook de overige taken van Stadstoezicht Almelo BV in de gemeentelijke organisatie te plaatsen.

3.5.5 Bezuinigingstaakstellingen

Conform de jaarschijf 2018 uit het meerjarig financieel perspectief is in de conceptbegroting 2018 voor 3,8 miljoen euro aan taakstellingen opgenomen. Daarnaast was er sprake van nog niet structureel gerealiseerde taakstellingen uit voorgaande jaren. In totaliteit gaat het om ruim 5,6 miljoen euro. Uit onderstaand overzicht blijkt dat het merendeel van de taakstellingen in 2018 gerealiseerd is. Een aantal taakstellingen is financieel afgedekt middels besluitvorming door de gemeenteraad. Een drietal taakstellingen is tijdens de begrotingsvergadering direct ten laste gebracht van het incidentele perspectief van de begroting 2018. Twee andere taakstellingen zijn via de bestuursrapportage 2018 afgedekt. Als gevolg van vertragingen in het organisatie ontwikkelingsproces heeft de realisatie van diverse personele taakstellingen vertraging opgelopen. De realisatie van deze taakstellingen vindt in 2019 plaats.

Bezuinigingstaakstellingen	Bedrag
Taakstellingen jaarschijf 2018	3.858
Niet structureel gerealiseerde taakstellingen voorgaande jaren	1.770
Totaal te realiseren	5.628
Waarvan gerealiseerd in 2018	3.507
Waarvan incidenteel afgedekt bij de begroting 2018	800
* Besparen op energie	200
* Veiligheidsregio	150
* Uitvoering onderhoud openbare ruimte	450
Waarvan incidenteel afgedekt bij de berap 2018	671
* Parkeren: saldoverbetering	523
* Herijking subsidies	148
Waarvan vertraagd i.v.m. relatie met organisatie ontwikkeling	650
* Reductie beleidskern	400
* Samenvoeging ingenieursdiensten Netwerksteden	100
* Centraliseren integraal toezicht en handhaving	150
Totaal taakstellingen	5.628

Bedragen * 1.000 euro

3.5.6 Personeel

Personele formatie, bezetting en inhuur

De onderstaande tabel brengt formatie, bezetting en inhuur meerjarig in beeld. Nadat de afgelopen jaren de formatie en de bezetting beter op elkaar zijn afgestemd en er veel gewerkt is met tijdelijk personeel, was 2018 een jaar waarin de personele organisatie een forse veranderingsoperatie doormaakte. Naast het doorvoeren van de organisatie ontwikkeling was er sprake van het incorporeren van het takenpakket van de sociale wijkteams (+53 fte) en Stadstoezicht (+15 fte). Het takenpakket van een 10-tal fte is per 1-1-2019 overgegaan naar de Omgevingsdienst Twente die vanaf deze datum in het stadhuis Almelo gehuisvest is. Ook werden de taken van een 25-tal inhuur functies in het sociaal domein definitief toegevoegd aan de gemeentelijke formatie. Alle ontwikkelingen samen resulteren in een functieboek per 1-1-2019 van 692 fte. In 2019 zal deze formatie, als gevolg van het invullen van diverse personele taakstellingen, fors naar beneden worden bijgesteld.

Peildatum	Formatie in FTE	Bezetting in FTE	Inhuur in FTE	Bezetting totaal in FTE	% inhuur t.o.v. totaal
1-7-2014	601	641	57	698	8%
1-7-2015	618	615	86	701	12%
1-7-2016	611	588	105	693	15%
1-7-2017	609	587	84	671	13%
1-7-2018	627	596	55	651	8%

Ten opzichte van de meest recente aangeleverde informatie (begroting 2019) zijn er geen veranderingen.

3.5.7 Informatieveiligheid

Beleid

In een omgeving met snel veranderende cyberrisico's is het van belang dat er actueel beleid is op het gebied van informatieveiligheid. In 2018 heeft het college daarom een nieuw informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. Dit was tevens nodig in verband met de eisen die het gebruik van Suwinet stelt.

Uitvoering

In 2018 is er veel aandacht besteed aan preventie. Naast diverse informatiesessies waarbij medewerkers werden geïnformeerd over de te nemen maatregelen om de persoonsgegevens en gegevens van bedrijven veilig te houden, is er aandacht besteed aan het beveiligen van websites en mail, en is er een oplossing voor adresbeheer geïmplementeerd. Deze oplossing blokkeert onder andere het bezoeken van sites waarvan bekend is dat ze malware verspreiden.

Er is techniek in gebruik voor het detecteren van beveiligingsincidenten. Deze heeft in 2018 een aantal keer meldingen gegenereerd. Daarnaast is de gemeente voor de detectie van beveiligingsincidenten afhankelijk van haar eigen medewerkers. Uit het feit dat er geregeld beveiligingsincidenten zijn gemeld, waaronder datalekken, kan worden afgeleid dat dit in ieder geval door een aantal medewerkers wordt gedaan. Het is uiteraard niet bekend wat er niet wordt gemeld. Na detectie van een incident moet er gereageerd worden. Hiervoor is een proces ingericht. Naar aanleiding van de ervaringen wordt dit proces regelmatig geëvalueerd en indien nodig aangepast.

3.5.8 Privacy

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De gemeente Almelo is verplicht te voldoen aan de Europese privacyregels op grond van de AVG.

Hierin staan de belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens. De AVG zorgt onder meer voor:

- versterking en uitbreiding van privacyrechten;

- meer verantwoordelijkheden voor organisaties;
- dezelfde, stevige bevoegdheden voor alle Europese privacytoezichthouders, zoals de bevoegdheid om boetes tot 20 miljoen euro op te leggen.

Onder persoonsgegevens verstaan we alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ("de betrokkene"). Dit betekent dat informatie direct over iemand gaat of naar deze persoon te herleiden is.

Het is een illusie dat een gemeente als 'AVG-proof' kan worden betiteld. Er zal namelijk continue aandacht gevraagd moeten worden voor het bewust omgaan met privacygegevens van klanten en eigen personeelsleden. Door het treffen van onderstaande maatregelen kunnen de risico's worden beperkt.

Maatregelen AVG

In de AVG staat een aantal verplichte maatregelen genoemd om aan de verantwoordingsplicht (accountability) te voldoen. Dit principe vereist dat organisaties passende technische en organisatorische maatregelen nemen om te voldoen aan de beginselen en verplichtingen uit de AVG, en dit ook kunnen aantonen.

Bij onderstaande verplichte maatregelen is cursief de status over 2018 weergegeven:

1. Het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming (FG):
 - *De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft bevestigd dat de gemeente Almelo per bestuursorgaan de FG heeft aangemeld.*
2. Het bijhouden van een 'Register van Verwerkingsactiviteiten':
 - *Het register is aanwezig, waarin 114 verwerkingen van persoonsgegevens zijn opgenomen. De volledigheid en actualiteit van het register is nog niet geborgd. Oorzaken zijn dat er in 2018 veel personele capaciteit is ingezet op privacybewustwording en dat de huidige beschikbaar gestelde privacytool voor het register onbetrouwbare rapportages genereert.*
3. Het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA's):
 - *Er zijn in 2018 twee DPIA's (achteraf) uitgevoerd. De intentie is om DPIA's uit te voeren vóórdat de verwerkingen met een hoog privacyrisico starten om zodoende inzicht te krijgen in de te treffen maatregelen. Er wordt zoveel mogelijk samenwerking gezocht met de 14 Twentse gemeenten. Hoewel de verantwoordelijkheid voor het opstellen van DPIA's ligt bij de manager in de lijn wordt deze verantwoordelijkheid nog niet dusdanig opgepakt.*
4. Het bijhouden van een register van datalekken:
 - *In 2018 zijn 45 datalekken in het register geregistreerd, waarvan er 11 bij de AP zijn gemeld.*
5. Het aantonen dat betrokkene daadwerkelijk toestemming heeft gegeven:
 - *De processen waarin persoonsgegevens worden verwerkt, zijn hoofdzakelijk gebaseerd op de wettelijke taak van de gemeente. Verwerkingen van persoonsgegevens binnen het sociaal domein zijn vrijwel nooit gebaseerd op toestemming, aangezien de betrokkene zijn wil in vrijheid moet kunnen uiten. Dat is niet het geval als de betrokkene zich gedwongen voelt toestemming te verlenen of als de betrokkene nadelige gevolgen zal ondervinden van het niet verlenen van toestemming.*

In het AVG-Projectplan gemeente Almelo 2018 -2019 zijn de volgende extra (vrijwillige) maatregelen getroffen. De mate waarin deze maatregelen in 2018 zijn uitgevoerd, wordt cursief weergegeven:

6. Het creëren van privacybewustwording:
 - *Vormgegeven door o.a. 3 externe privacybewustwordingsbijeenkomsten, toelichting in werkoverleggen, advisering bij de pilot 'Toegang sociaal domein', cursus AVG (algemeen) en de kennismaking met de 'Leertuin Integraal werken en Privacy' t.b.v. medewerkers sociaal domein.*
7. Het implementeren van privacybeleid:

- Het 'Privacybeleid gemeente Almelo 2018 – 2021' is nog niet op de website gepubliceerd, aangezien de instemming van het Georganiseerd Overleg (GO) nog ontbreekt. Implementatie van het privacybeleid vindt in 2019 plaats nadat de privacy-handreiking opgesteld is.
- Evaluatie AVG-verzoeken:

Jaar	Zaaktype	In behandeling		Afgesloten		Totaal
		Sociaal	Overig	Sociaal	Overig	
2018	Verzoek om inzage (AVG)	5	1	16	2	24
	Verzoek om vergetelheid (AVG)	1			1	2

(bron: JOIN per 25-01-2019)

- Uit bovenstaande tabel over 2018 blijkt dat Almelo erg veel inzage-verzoeken heeft in het Sociaal Domein.
 - Er zijn 2 AVG-verzoeken ingediend ('overig'), afkomstig van niet-ingezetene van Almelo, welke ook reeds eerder WOB-verzoeken hebben ingediend. Hiervan is nog 1 verzoek om vergetelheid in behandeling (beroepsprocedure). Het andere AVG-verzoek ('overig') betreft een verzoek om inzage (met een bezwaarprocedure) is afgehandeld.
 - Vanuit het regionale platform FG/CISO blijkt dat Almelo koploper is in het aantal inzageverzoeken.
8. Het afleggen van verantwoording d.m.v. de P&C-cyclus:
- De gemeente laat de verantwoording, zowel t.a.v. informatiebeveiliging als privacy, vanaf 2018 meelopen in de P&C-cyclus.

3.6 Verbonden partijen

3.6.1 Samenvatting

- Afgesproken is dat Soweco nv vanaf 2018 drie jaar de tijd krijgt om zich te bewijzen en te groeien naar een zelfstandige maatschappelijke onderneming. In het eerste kwartaal 2019 wordt een vervolgonderzoek uitgevoerd naar een voorkeursscenario van het aandeelhouderschap.
- De door Stadstoezicht uitgevoerde taken in de openbare ruimte (Veiligheid BV) hebben met ingang van 2018 onder regie en verantwoordelijkheid van de gemeente plaatsgevonden. Verder is in 2018 het besluit genomen de activiteiten van Stadstoezicht Almelo BV per 1 januari 2019 door de gemeente Almelo te laten uitvoeren.
- In 2018 zijn diverse stappen gezet in de verdere inrichting van de Omgevingsdienst Twente (ODT). In 2018 is de overdracht van de verplichte taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving afgerond, inclusief de bijbehorende formatie en middelen. Hiermee is de ODT met ingang van 1 januari 2019 operationeel. Het ODT heeft zijn intrek genomen in het stadhuis van Almelo.
- Uit de jaarlijkse risico-inventarisatie van onze verbonden partijen blijkt wederom dat het Regionaal Bedrijventerrein Twente, Industriegebouw Maatschappij en Soweco een hoog risico scoren. Voor deze verbonden partijen hanteren wij een verhoogd en intensief toezichtsregime.

3.6.2 Beleid verbonden partijen

- [Kadernota governance 2015](#)
- [Uitvoeringsnota Verbonden partijen](#)
- [Situationeel toezicht verbonden partijen](#)

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Er is een *bestuurlijk belang* als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Van een *financieel belang* is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

De paragraaf verbonden partijen is een verplichte paragraaf en kent een aantal vaste onderdelen. De paragraaf moet ten minste informatie bevatten over de omvang van het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat aan het begin en het einde van het rapportagejaar. Hiervoor gebruiken we de meest recente gegevens. Voor de leesbaarheid nemen wij deze financiële gegevens op in de bijlage behorende bij deze jaarverantwoording.

3.6.3 Actuele ontwikkelingen

De actuele ontwikkelingen van de verbonden partijen staan beschreven onder Gemeenschappelijke Regelingen, Vennootschappen en coöperaties en overige vennootschappen. Hieronder vindt u een toelichting op de verbonden partijen waarbij in 2018 sprake was van majeure ontwikkelingen en/of risico's.

IGM

Het college heeft het besluit genomen om het belang in de IGM op termijn te beëindigen en gekozen voor geleidelijke afbouw. Bij geleidelijke afbouw worden de risico's op waardedaling van het vastgoed van IGM

beheerst en worden door de gemeente verstrekte leningen geleidelijk afgebouwd. We hebben aan de IGM echter wel aangegeven dat het moet gaan om een actieve afbouw en geen passieve uitloop. Op basis van ons voorgenomen besluit is de IGM al begonnen om haar activiteiten af te bouwen, wat heeft geresulteerd in enkele versnelde aflossingen door klanten van de IGM. Dit heeft er toe geleid dat de verstrekte leningen aan de IGM fors zijn afgenomen.

Stadstoezicht

Het college heeft besloten de taken voor toezicht en handhaving in de gemeente te centraliseren. Consequentie is dat de door Stadstoezicht uitgevoerde taken in de openbare ruimte (Veiligheid BV) met ingang van 2018 onder regie en verantwoordelijkheid van de gemeente plaatsvonden. Verder is het besluit genomen de activiteiten van Stadstoezicht Almelo BV per 1 januari 2019 door de gemeente Almelo te laten uitvoeren. Stadstoezicht Almelo BV wordt beëindigd (geliquideerd).

Soweco

Afgesproken is dat Soweco nv vanaf 2018 drie jaar de tijd krijgt om zich te bewijzen en te groeien naar een zelfstandige maatschappelijke onderneming en een marktpositie op te bouwen waarin de organisatie niet grotendeels afhankelijk is van gemeentelijke opdrachten. In het eerste kwartaal 2019 wordt een vervolgonderzoek uitgevoerd naar een voorkeurscenario van het aandeelhouderschap. Het voorkeurscenario wordt vervolgens inhoudelijk, financieel en juridisch zorgvuldig uitgewerkt. Daarin moeten ook de eigen keuzes van de gemeenten verwerkt worden.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

In 2017 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente (ODT) opgericht. In 2018 is de overdracht van de verplichte taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving afgerond, inclusief de bijbehorende formatie en middelen. Hiermee is de ODT met ingang van 1 januari 2019 operationeel. Het ODT heeft zijn intrek genomen in het stadhuis van Almelo.

De ODT voert de taken voor Almelo uit op basis van het, door het college in december 2018 vastgestelde, VTH beleid, dienstverleningsovereenkomst, jaaropdracht en mandaatbesluit.

De totale begroting van de ODT, in oktober 2018 vastgesteld door het algemeen bestuur, is circa 10,8 miljoen euro. Dit bevat het geheel aan taken en activiteiten van de ODT op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De Almelse bijdrage is in deze begroting berekend op circa 1,35 miljoen euro.

Het college heeft aangegeven voornemens te zijn ook een aantal facultatieve taken onder te brengen bij de ODT. Dit traject, inclusief nieuwe adviesaanvraag aan de OR, wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2019 afgerond. De overdracht van facultatieve taken is nog niet verwerkt in de begroting van de ODT, maar gebeurt op een nader te bepalen moment via een begrotingswijziging.

3.6.4 Risicoanalyse verbonden partijen

Jaarlijks inventariseren wij de risico's van onze verbonden partijen. De uitkomsten van alle risico scores zijn afgezet tegen de hoogte van ons financieel belang met de verbonden partij. De afweging van het organisatierisico en het financieel belang leidt uiteindelijk tot een totaal risico score van de verbonden partij.

Uit de tabel blijkt dat een aantal verbonden partijen voor ons een hoge risico score heeft. Dat zijn het Regionaal Bedrijventerrein Twente, Industriegebouw maatschappij en Soweco. Belangrijkste overeenkomst van deze verbonden partijen is dat het financieel belang groot is en de toekomst onzeker. Wat verder opvalt in de tabel is dat private ondernemingen waar wij 100 procent eigenaar van zijn, als organisatie hoog scoren. De

reden hiervoor is de kwetsbaarheid, die veroorzaakt wordt door de geringe omvang van de organisatie en de sterke afhankelijkheid van de gemeente Almelo als opdrachtgever.

Situationele sturing en toezicht

Op basis van de classificatie van het risico van de verbonden partij willen wij maatwerk toepassen in het toezicht op de externe relaties. Hierbij onderscheiden wij de volgende drie toezichtregimes: minimaal toezicht, basistoezicht en verhoogd of intensief toezicht.

Verbonden partij	Risico score organisatie	Financieel belang	Risico score totaal	Toezicht regime
Industriegebouw Maatschappij	Hoog	Groot	Hoog	Verhoogd
Soweco	Hoog	Groot	Hoog	Verhoogd
Omgevingsdienst Twente	Hoog	Klein	Hoog	Verhoogd
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Hoog	Groot	Hoog	Verhoogd
Stadstoezicht Almelo	Hoog	Gemiddeld	Midden	Basis
Sportbedrijf Almelo	Hoog	Gemiddeld	Midden	Basis
Veiligheidsregio Twente	Midden	Gemiddeld	Midden	Basis
Twente Milieu	Midden	Gemiddeld	Midden	Basis
Twence	Midden	Gemiddeld	Midden	Basis
Cogas	Midden	Gemiddeld	Midden	Basis
Regio Twente	Midden	Gemiddeld	Midden	Basis
Stadsbank Oost Nederland	Midden	Klein	Midden	Basis
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	Midden	Klein	Laag	Minimaal
Euregio	Midden	Klein	Laag	Minimaal
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Laag	Klein	Laag	Minimaal
Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Klein	Laag	Minimaal

Toelichting:

Industriegebouw maatschappij (IGM)

De gemeente Almelo is enig aandeelhouder en financierder van de IGM nv. De financiering is in het afgelopen jaar gedaald van 16,1 naar 13,5 miljoen euro ultimo 2018. Met de aflossingen is het financiële risico voor de gemeente verder afgenomen. Ter afdekking van het financieringsrisico van de gemeente betaalt IGM een risico-opslag van 1% op de leningen die zijn verstrekt na 2014. De waarde van de vastgoedportefeuille wordt door IGM gescreend door de WOZ-waarde te vergelijken met de boekwaarde.

Soweco

In de begroting 2019 van Soweco is een meerjarenperspectief 2019-2022 opgenomen. In dit perspectief houdt Soweco rekening met een bijdrage van gemeenten in het exploitatietekort dat licht toeneemt van 6,0 miljoen euro in 2019 naar 6,1 miljoen euro in 2020. Vervolgens neemt het tekort vanaf 2021 af van 5,1 miljoen euro naar 4,4 miljoen euro in 2022. Voor Almelo betekent op basis van haar aandeel van 43,87% respectievelijk: 2,6 miljoen euro in 2019 en 2020, 2,2 miljoen euro in 2021 en 1,9 miljoen euro in 2022. De aan Soweco te compenseren exploitatietekorten zijn in de begroting opgenomen.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

De ODT bevindt zich in de inrichtingsfase en is per 1 januari 2019 operationeel. Doordat het een nieuwe organisatie betreft die zich op alle aspecten van primaire processen, besturing en bedrijfsvoering nog dient “te zetten” is het risicoprofiel hoog. De ODT beschikt nog niet over buffers om tegenvallers op te vangen. Het risico op een kwaliteit- en productiviteit-dip in de opstartfase in 2019 is reëel.

Regionaal bedrijventerrein Twente (RBT)

De mogelijke risico's worden door het openbaar lichaam RBT via een verdeelsleutel verdeeld over de deelnemende partijen aan de regeling. De gemeente Almelo participeert voor 23% risicodragend in de grondexploitatie van het RBT. Voor het gemeentelijk aandeel in het huidige voorziene tekort is een voorziening gevormd. Aanvullend daarop wordt bij het bepalen van het weerstandsvermogen rekening gehouden dat niet alle gronden op het Businesspark XL worden uitgegeven.

Stadstoezicht Almelo

Vanwege de transitie van Stadstoezicht is het risicoprofiel dit jaar niet geactualiseerd.

3.7 Grondbeleid

3.7.1 Samenvatting

- De gemeente Almelo voert een pragmatisch grondbeleid. Voor nieuwe projecten wordt gekozen voor de beleidslijn “faciliterend grondbeleid tenzij ...”.
- In 2018 hebben we 35 woningbouw kavels verkocht (raming 37 kavels), 0,5 hectare (ha) bedrijventerrein (raming 1,1 ha) en geen hectares detailhandel (raming 4,4 ha).
- Per 31-12-2018 zijn er 13 grondexploitaties: 12 verlieslatende en 1 winstgevende grondexploitaties.
- In 2016 is een verliesvoorziening getroffen voor de heroriëntatie op werklocaties ter grootte van 10,5 miljoen euro. Inclusief rentebijbeschrijving en na actualisatie bedraagt deze thans 10,6 miljoen euro. Het college streeft ernaar om deze voorziening terug te brengen en doet onderzoek naar alternatieven.
- Het resultaat 2018 van alle grondexploitaties is verslechterd met 605.000 euro. Dit is veroorzaakt door een verslechtering van de lopende grondexploitaties met 899.000 euro, een vrijval uit de voorziening heroriëntatie werklocaties van 262.000 euro en een winst op de afgesloten complexen van 32.000 euro.
- Het complex Nog Uit Te Voeren Werken (NUTVW) heeft in 2018 een nadelig resultaat van 26.000 euro behaald.
- Het resultaat van het gemeentelijk deel van XL Business Park is verbeterd met 1,16 miljoen euro.
- De benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties daalt van 5,4 miljoen euro eind 2017 (incl. XL Businesspark) naar 3,7 miljoen euro eind 2018 (excl. XL Businesspark).

3.7.2 Beleid grondexploitaties

Grondbeleid gaat in belangrijke mate over de productie van bouwgrond, de wijze waarop die tot stand komt en hoe de bouwgrond verkocht en gebruikt wordt ten behoeve van de opstal realisatie. Het primaat voor het uitvoeren van dat gemeentelijk grondbeleid ligt bij het college van B&W. Het college heeft daarbij een actieve informatieplicht richting de gemeenteraad. Grondbeleid is een sturingsmiddel voor de gemeente. Het grondbeleid heeft een volgend en ondersteunend karakter voor doelstellingen op andere beleidsvelden. Via grondbeleid kan een nadere invulling worden gegeven aan het realiseren van ruimtelijke doelstellingen. Over de financiële gevolgen van het gevoerde beleid wordt jaarlijks gerapporteerd in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening.

De gemeente Almelo voert een pragmatisch grondbeleid. Gemeenten kunnen er voor kiezen om een actief grondbeleid te voeren of een faciliterend grondbeleid. Faciliterend grondbeleid past het beste bij de gewenste ontwikkeling van een compacte overheid. Maar omdat de gemeente nu eenmaal – door eerdere besluiten – al heel veel grond heeft gekocht, is de keuze tussen verschillende typen beleid eigenlijk achterhaald. Daarom wordt per project bekeken welk beleid het beste gevoerd kan worden.

Grondexploitaties zijn ruimtelijke projecten, met bouwgrondproductie als hoofdmoot, waarvan de raad de exploitatiebegroting heeft vastgesteld. Deze door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen fungeren als financieel en inhoudelijk kader voor het college van B&W waarbinnen zij verder gaat met de realisatie van een project. Ook fungeert de grondexploitatiebegroting als een ‘voorspelling’ van de te verwachten kosten en opbrengsten en het begrote financiële eindresultaat.

In het kader van de vaststelling van de jaarrekening kan nooit besluitvorming plaatsvinden over een planinhoudelijke koerswijziging met betrekking tot grondexploitaties. Dergelijke besluitvorming vindt plaats op een ander moment (en meestal per project of ‘gebundeld’). De jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatiebegrotingen, in het kader van de jaarrekening, heeft alleen betrekking op aanpassing van

begrote eenheidsprijzen e.d., op basis van voortschrijdend inzicht. Dit is noodzakelijk, omdat de waarde van het onderhanden werk jaarlijks opnieuw dient te worden bepaald en grondexploitaties dienen als ‘taxatie’ van deze waarde.

Als er een tekort wordt begroot dient er ter dekking van dit tekort een voorziening getroffen te worden. Indien er winst wordt begroot geldt de percentage of completion methode; voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van voortgang winst genomen te worden. Hierbij zijn het toerekeningsbeginsel en het voorzichtigheidsbeginsel en het daarmee samenhangende realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Het belangrijkste risico binnen het grondbedrijf vormt het programma (woningen, bedrijventerrein en overige voorzieningen) waar in grondexploitaties vanuit wordt gegaan. Is er vraag naar dit programma en binnen welke termijn zal deze vraag zich manifesteren.

Uitgangspunt bij actualisatie grondexploitatie

De grondexploitaties moeten worden begroot op basis van reële uitgangspunten. Het realiteitsgehalte van een grondexploitatiebegroting wordt bepaald door de (combinatie van de) volgende begrotingselementen:

- begrote kosten (hoeveelheden x eenheidsprijzen)
- begrote opbrengsten (hoeveelheden x eenheidsprijzen)
- kostenstijging (% en fasering)
- opbrengstenstijging (% en fasering)
- rentelasten en rentebaten (% en fasering)

De parameters voor prijsontwikkeling en rente

Voor het bepalen van de kostenstijging op korte termijn is gebruik gemaakt van de GWW (Grond Weg en Waterbouw) aanbestedingsindex. De kostenstijging op lange termijn is gebaseerd op de inflatie en de overall bouwkostenindex. Voor het bepalen van de opbrengstenstijging is aangesloten bij het streven van de Europese Centrale Bank naar 2% inflatie voor de lange termijn, waarbij voor de eerste jaren een ingroeimodel is gehanteerd. Voor de termijn langer dan 10 jaar wordt, vanwege het voorzichtigheidsbeginsel, de opbrengstenstijging op nul gezet.

De toegestane toe te rekenen rente wordt gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Bij het vaststellen van de jaarverantwoording 2017 is een rentepercentage van 1,98% berekend en gehanteerd. De berekening van het werkelijke rentepercentage voor 2018 sluit op 2,23%. Aangezien de afwijking binnen de door de commissie BBV vastgestelde bandbreedte van 0,5% ligt wordt voor de periode 2019 t/m 2028, net als vorig jaar, een percentage van 1,98% gehanteerd. Uit voorzichtigheid wordt als beheersmaatregel voor grondexploitaties met een langere looptijd dan 10 jaar gerekend met een toeslag van 0,5% vanaf 2029.

Jaar / Parameter	Kostenstijging	Opbrengstenstijging	Rente
woningen/bedrijven			
2019	3,30%	3,00%/0,00%	1,98%
2020	3,30%	2,00%/2,00%	1,98%
2021	3,30%	2,00%/2,00%	1,98%
2022 t/m 2028	2,00%	2,00%/2,00%	1,98%
2029 e.v.	2,00%	0,00%/0,00%	2,48%

De fasering van het programma

Het 'bouwprogramma' vormt een belangrijk kader voor de grondexploitatie. Op basis van prognoses wordt het bouwprogramma in de tijd gezet (gefaseerd), om de rentekosten en prijsontwikkelingen te kunnen begroten.

De lange termijn fasering van de grondexploitaties met betrekking tot woningbouw sluiten aan op de behoefteraming van het Kennispunt Twente en is mede gebaseerd op de belangrijkste kaders voor de woningbouwplanning en –programmering: Woonvisie Almelo, Twentse woonafspraken en het bouwen voor eigen behoefte. Er wordt uitgegaan van een gemiddelde uitbreiding van de woningvoorraad van circa 160 woningen per jaar. Gezien de aantrekkende woningmarkt en de gerealiseerde verkopen afgelopen jaar wordt dit reëel geacht.

De uitgangspunten ten aanzien van de planning en programmering van woningbouw zijn vastgelegd in de Raadsnota "Woningbouwplanning en –programmering 2017 t/m 2026". Voor de periode 2019 t/m 2028 bedraagt de jaarlijkse geprognosticeerde uitgifte gemiddeld circa 20 per jaar. Het zwaartepunt ligt hierbij op de periode 2019-2021. Vanaf 2029 zakt de uitgifte terug naar slechts 10 per jaar.

Voor de uitgifte van bedrijventerreinen zijn in 2017 nieuwe regionale afspraken gemaakt. Deze gaan voor Almelo uit van 2,6 hectare uitgifte per jaar (inclusief particuliere uitgifte). In vervolg op het herprogrammeringsvraagstuk en omdat hieraan nog geen concrete invulling is gegeven, is (vanuit behoedzaam scenario) een voorziening getroffen van 10,6 miljoen euro. Het college streeft ernaar om deze voorziening terug te brengen en doet onderzoek naar een alternatief. In 2018 is gestart met het kwalitatieve onderzoek naar bedrijventerreinen. Op basis hiervan wordt inzichtelijk welke terreinen het minst aansluiten bij de vraag en ambities van Almelo en welke het best gedeprogrammeerd kunnen worden.

Voor een overzicht van de productieprogramma's en de fasering op lange termijn verwijzen wij naar de (niet openbare) rapportage 'Specificatie Grondbedrijf Jaarrekening 2018'.

3.7.3 Actuele ontwikkelingen

In onderstaande tabel wordt de prognose voor 2018 afgezet tegen de werkelijk gerealiseerde verkopen.

Verkoopresultaten Werklocaties	verkoop hectare	
	begroot	werkelijk
Dempen haven Dollegoor	0,6	0,0
Nieuwe Gravenweg	0,0	0,0
Haven Zuid	0,0	0,0
Rohof	0,1	0,0
Rhijnbeek	4,4	0,0
Bedrijvenpark Twente Noord	0,0	0,5
De Bleskolk	0,3	0,0
Pooksbelten	0,0	0,0
Ossenkoppelerhoek	0,0	0,0
Weggeler	0,1	0,0
Totaal werklocaties	5,5	0,5

Verkoopresultaten	verkoop aantal kavels	
Woninglocaties	begroot	werkelijk
Nijrees Midden	0	0
Nijrees Noord	4	3
Chiel Dethmersstraat	0	0
Almelo Noord Oost	21	23
Plusmarkt Reuvekamp	0	0
Ossenkoppelerhoek	1	0
Weggeler	11	9
Totaal woninglocaties	37	35

De prognose voor de werklocaties bedroeg 5,5 ha. Deze is onderverdeeld in 1,1 ha bedrijventerrein en 4,4 ha detailhandel. De prognose voor bedrijventerreinen is door de gerealiseerde verkopen niet gehaald. Er werden kavels verkocht op bedrijvenpark Twente Noord. De begrote uitgifte van de hectares detailhandel betreft 1 kavel en is, vanwege een procedurele aangelegenheid, achtergebleven. Deze is wederom een jaar doorgeschoven. Ook de uitgifte van de bedrijfskavels in Dollegoor is vanwege ingediende bezwaren doorgeschoven.

Uit de tabel Woninglocaties blijkt een prognose van 37 kavels. In 2018 zijn in totaal 35 kavels daadwerkelijk verkocht.

3.7.4 Huidige financiële posities

3.7.4.1 Grondexploitaties resultaat

Het resultaat grondbedrijf 2018 ziet er als volgt uit:

Resultaat grondbedrijf	N/V	
Grondexploitaties:		
Nog te nemen winst op afgesloten grondexploitaties	- 32	V
Mutaties voorziening lopende grondexploitaties	899	N
Mutatie voorziening heroriëntatie werklocaties	- 262	V
Resultaat grondexploitaties	605	N
Overige grondbedrijf:		
Resultaat Nog uit te voeren werken (NUTVW)	26	N
Resultaat deelneming Businesspark XL	-1.159	V
Resultaat overige grondbedrijf	-1.133	V
Totaal Resultaat grondbedrijf	- 528	V

Bedragen * 1.000 euro

Toelichting resultaat grondbedrijf 2018

Nog te nemen winst op afgesloten grondexploitaties

In 2018 zijn de grondexploitaties Nijrees Midden en Plusmarkt Reuekamp afgesloten. Bij de afsluiting van deze complexen is een winst gerealiseerd van 32.000 euro.

Mutaties voorzieningen lopende grondexploitaties

Voor verlieslatende grondexploitaties is een voorziening gevormd ter dekking van het verwachte tekort. In 2018 is ruim 1,4 miljoen euro aan de verliesvoorzieningen voor lopende grondexploitaties toegevoegd. Hiervan heeft 809.000 euro te maken de actualisatie naar prijspeil 1-1-2019. Dit is een noodzakelijke rente toevoeging, bedoeld om de voorzieningen waardevast te maken. Het restant van 637.000 euro betreft het nadelige resultaat van de daadwerkelijke actualisatie van de grondexploitaties.

Mutatie voorziening heroriëntatie werklocaties

Er is sprake van een vrijval uit de voorziening heroriëntatie werklocaties in verband met de verkoop van een kavel. Dit heeft een positief effect op de beoogde afwaardering en de daaraan gerelateerde voorziening.

Resultaat NUTVW: Ter dekking van de resterende werkzaamheden van reeds afgesloten grondexploitaties was op 1-1-2018 een voorziening getroffen van 2,5 miljoen euro. Na actualisatie blijkt dat thans 2,2 miljoen euro benodigd is. Van deze vrijval is reeds 170.000 euro verrekend bij de bestuursrapportage, zijnde de som van een vrijval op Dollegoor en een kostenverhoging in de Noordflank. Daarnaast is 295.000 euro, bestemd voor nazorg in het kader van bodemsanering, overgeheveld naar de voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid. Voor het project Leemslagen is thans een overschrijding gepresenteerd van de uitvoeringskosten. Echter deze kosten worden in de nabije toekomst gedekt door de opbrengst van het aanwezige gronddepot. Per saldo kent het complex NUTVW een negatief resultaat van 26.000 euro.

Resultaat deelneming Businesspark XL: De grondexploitatie van het XL Businesspark kent per 31-12-2018 op eindwaarde (2034) een tekort van 28,1 miljoen euro. Dit resulteert in een tekort van 20,5 miljoen euro op netto contante waarde 31-12-2018. De gemeente Almelo heeft voor haar deel een verliesvoorziening getroffen van 4,71 miljoen euro. Ten opzichte van 31-12-2017 kon er een bedrag van circa 1,16 miljoen euro vrijvallen uit deze verliesvoorziening.

Voor een uitgebreidere cijfermatige toelichting op de ontwikkeling van de vermogenspositie van het grondbedrijf wordt verwezen naar de vertrouwelijke bijlage "Specificaties Grondbedrijf jaarrekening 2018".

3.7.4.2 Grondexploitaties netto contante waarde

Op 1-1-2018 kende het grondbedrijf 15 lopende grondexploitaties. Na afsluiting van de grondexploitaties Nijrees Midden en Plusmarkt Reuekamp, kent het grondbedrijf op 31-12-2018 nog 13 grondexploitaties. Als er een tekort wordt begroot dient er ter dekking van dit tekort een voorziening getroffen te worden. Indien er winst wordt begroot, dan mag deze winst pas genomen worden als de winst (deels) is gerealiseerd.

Alle grondexploitaties zijn in 2018 geactualiseerd en de ramingen zijn, zowel aan de kosten- als aan de opbrengstenkant, bijgesteld op basis van de laatste inzichten en actuele ontwikkelingen. In de tabellen verlieslatende- en winstgevende grondexploitaties wordt per grondexploitatie weergegeven hoe de begrote resultaten zich ten opzichte van vorig jaar hebben ontwikkeld.

Verlieslatende grondexploitaties	eindresultaat ncw ultimo 2018		mutatie	
	vorig jaar	dit jaar	positief	negatief
Werklocaties				
Nieuwe Gravenweg				
Haven Zuid	362	372		10
Rohof	9.862	10.073		211
Rhijnbeek	5.481	5.851		370
Bedrijvenpark Twente Noord	1.736	1.964		228
De Bleskolk	1.229	1.336		107
Pooksbelten	2.637	2.724		87
Ossenkoppelerhoek	471	660		189
Subtotaal werklocaties	21.778	22.980		1.202
Woningen				
Nijrees Noord	1.650	1.631	19	
Chiel Dethmersstraat	2.079	2.132		53
Almelo Noord Oost	1.498	1.118	379	
Weggeler	2.704	3.341		637
Subtotaal woningen	7.931	8.222	398	690
Heroriëntatie werklocaties	10.710	10.662	48	
Subtotaal heroriëntatie	10.710	10.662	48	
Totaal	40.418	41.864	446	1.892
Mutatie verliesvoorziening				1.446

Bedragen * 1.000 euro

Winstgevende grondexploitaties	eindresultaat ncw ultimo 2018		mutatie	
	vorig jaar	dit jaar	positief	negatief
Werklocaties				
Dempsen haven Dollegoor	-245	-155		90
Subtotaal werklocaties	-245	-155		90
Woningen				
-				
Subtotaal woningen				
Totaal	-245	-155		90

Bedragen * 1.000 euro

Er zijn 12 verlieslatende en 1 winstgevende grondexploitaties. Samen kennen deze per saldo een begroot tekort van 31,047 miljoen euro op netto contante waarde per 31-12-2018. Dit tekort bestaat uit 1 grondexploitatie met een begrote winst van 155.000 euro en 12 verlieslatende grondexploitaties met een begroot tekort van 31,202 miljoen euro. Daarnaast is er een voorziening in verband met de heroriëntatie op de werklocaties gevormd. Deze bedraagt 10,662 miljoen euro per 31-12-2018.

Per saldo bedraagt het totale tekort van de grondexploitaties, inclusief de voorziening heroriëntatie bedrijventerreinen, 41,7 miljoen euro (41.864 -/- 155).

3.7.4.3 Grondexploitaties boekwaarde

De tabel hieronder geeft per grondexploitatie de boekwaarde op 1-1-2018, de mutaties van 2018 en de boekwaarde op 31-12-2018. De vermeerderingen bestaan uit gemaakte kosten in de grondexploitatie en de verminderingen bestaan uit verkoop van hectares of kavels en bijdragen van derden.

Grondexploitaties boekwaarde	1-1-2018	vermeerdering	vermindering	31-12-2018
Werklocaties				
Dempsen haven Dollegoor	87	77	75	89
Nieuwe Gravenweg	-124	27	0	-97
Haven Zuid	3.287	531	600	3.218
Rohof	9.459	202	0	9.661
Rhijnbeek	10.723	334	0	11.057
Bedrijvenpark Twente Noord	13.707	320	345	13.682
De Bleskolk	3.002	101	98	3.005
Pooksbelten	2.956	81	4	3.033
Ossenkoppelerhoek	1.680	60	0	1.740
Subotaal werklocaties	44.777	1.733	1.122	45.388
Woningen				
Nijrees Midden	109	116	225	0
Nijrees Noord	1.968	238	277	1.929
Chiel Dethmersstraat	2.067	73	0	2.140
Almelo Noord Oost	38.819	1.730	3.497	37.052
Plusmarkt Reuvekamp	619	32	651	0
Weggeler	5.365	559	404	5.520
Subtotaal woningen	48.947	2.748	5.054	46.641
Totaal boekwaarde	93.724	4.481	6.176	92.029

Bedragen * 1.000 euro

Bij de woningen is de boekwaarde gedaald. Dit wordt voornamelijk verklaard door verkoop van kavels in Almelo Noord Oost. Daarnaast zijn Nijrees Midden en Plusmarkt Reuvekamp uit exploitatie genomen.

3.7.4.4 Grondexploitaties getroffen voorzieningen

Wanneer er een tekort wordt begroot bij een grondexploitatie dient er ter dekking van dit tekort een voorziening te worden getroffen. Onderstaande tabel laat de stand van de getroffen voorziening zien op 1-1-2018 en 31-12-2018.

Voorzieningen lopende grondexploitaties	1-1-2018	rentetoevoeging	resultaat	31-12-2018
Werklocaties				
Dempsen haven Dollegoor	0			0
Nieuwe Gravenweg	0			0
Haven Zuid	362	7	3	372
Rohof	9.861	198	14	10.073
Rhijnbeek	5.482	109	260	5.851
Bedrijvenpark Twente Noord	1.736	35	193	1.964
Heroriëntatie werklocaties	10.710	214	-262	10.662
De Bleskolk	1.229	25	82	1.336
Pooksbelten	2.637	53	34	2.724
Ossenkoppelerhoek	471	9	180	660
Subotaal werklocaties	32.488	650	504	33.642
Woningen				
Nijrees Noord	1.650	33	-52	1.631
Chiel Dethmersstraat	2.078	43	11	2.132
Almelo Noord Oost	1.498	29	-409	1.118
Weggeler	2.704	54	583	3.341
Subtotaal woningen	7.930	159	133	8.222
Totaal lopende grondexploitaties	40.418	809	637	41.864

Voorzieningen af te sluiten complexen	1-1-2018	rentetoevoeging	vrijval	31-12-2018
Nijrees Midden	264	5	269	0
Plusmarkt Reuvekamp	627	12	639	0
Totaal af te sluiten complexen	891	17	908	0

Bedragen * 1.000 euro

Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen toegelicht.

Rhijnbeek: De resultaatverslechtering is toe te schrijven aan de vertraging in de ruimtelijke procedure. Medio vorig jaar heeft de provincie aanvullend economisch onderzoek laten doen ter ondersteuning van haar standpunt inzake de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de Almelse Hornbachvestiging. Dit leidde tot een aantal nieuwe onderzoeksvragen, waarvoor nu een opdracht is uitgezet. In de loop van 2019 is een nieuw procedurebesluit te verwachten. Er zijn in 2018 extra plankosten gemaakt. Met name de juridische advieskosten in verband met de aanpassing van het bestemmingsplan vallen hoger uit dan begroot.

Bedrijvenpark Twente Noord: Alles is er op gericht om de (beheers)kosten zo laag mogelijk te houden en zo veel mogelijk kavels te verkopen. Het verlies is te verklaren door de gemaakte rentekosten in 2018 en door het aanpassen van de parameters waarmee gerekend wordt.

Heroriëntatie werklocaties: Er is sprake van een voordeel in verband met de verkoop van een kavel, hetgeen een positief effect heeft op de afwaardering en de daaraan gerelateerde voorziening.

Ossenkoppelerhoek: Voor de bedrijvenkavel op de hoek van de Weezebeeksingel en de H.R. Holstlaan is een advies opgevraagd om te komen tot marktconforme uitgifteprijsen bij verschillende bestemmingen/gebruiksmogelijkheden. Op basis van de resultaten van dit onderzoek is besloten de uitgifteprijsen naar beneden bij te stellen.

Almelo Noord Oost:

Er heeft een totale actualisatie van de grondexploitatie plaatsgevonden. Enerzijds is de totale kostenraming herzien door het ingenieursbureau van de gemeente Almelo. Dit heeft geresulteerd in een kostenverlaging van 3,77 miljoen euro. Daarnaast heeft een herwaardering van de uit te geven kavelprijsen (o.b.v. taxaties van externen) geleid tot een verlaging van de opbrengsten met 3,32 miljoen euro. Ook is er een neerwaartse aanpassing doorgevoerd in het kaveluitgiftetempo (voorzichtigheidsbeginsel). Het resultaat van deze aanpassingen leidt per saldo tot een verbetering op netto contante waarde van 409.000 euro.

Weggeler: Voor de bedrijvenkavel aan de Nijreessingel is een advies opgevraagd ten einde te komen tot marktconforme uitgifteprijsen bij verschillende bestemmingen/gebruiksmogelijkheden. Op basis van de resultaten van dit onderzoek is besloten de uitgifte prijzen naar beneden bij te stellen. Verder is in het plan een bergingsopgave voor water opgenomen. Om het water zo efficiënt mogelijk te bergen en de waterberging niet ten koste te laten gaan van de vierkante meters uitgeefbaar terrein, zijn kosten voor een keerwand opgenomen. Tot slot zijn de plankosten aangepast aan de uitkomsten van de plankostenscan.

3.7.4.5 Grondexploitaties balanswaarde

In onderstaande tabel wordt de balanswaarde weergegeven van de grondexploitaties. De balanswaarde is de boekwaarde van de grondexploitaties verminderd met de getroffen voorzieningen.

Grondexploitaties balanswaarde	1-1-2018	31-12-2018
Werklocaties		
Dempsen haven Dollegoor	87	89
Nieuwe Gravenweg	-124	-97
Haven Zuid	2.925	2.846
Rohof	-402	-412
Rhijnbeek	5.241	5.206
Bedrijvenpark Twente Noord	11.971	11.717
Heroriëntatie werklocaties	-10.710	-10.662
De Bleskolk	1.773	1.669
Pooksbelten	319	309
Ossenkoppelerhoek	1.209	1.080
Subtotaal werklocaties	12.289	11.745
Woningen		
Nijrees Midden	-155	0

Nijrees Noord	318	299
Chiel Dethmersstraat	-11	8
Almelo Noord Oost	37.321	35.934
Plusmarkt Reuvekamp	-8	0
Weggeler	2.661	2.179
Subtotaal woningen	40.126	38.420
Totaal balanswaarde	52.415	50.165

Bedragen * 1.000 euro

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties daalt van 5,4 miljoen euro eind 2017 naar 3,7 miljoen euro eind 2018. Het verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat een aantal risico's aan zowel de kosten- als opbrengstenkant verwerkt zijn in de grondexploitaties. Dit leidt tot een verslechtering van de grondexploitaties maar tot een verbetering van het risicoprofiel. Daarnaast is het risico met betrekking tot het gemeentelijke aandeel in de ontwikkeling van het XL Businesspark (500.000 euro) met ingang van 2018 ondergebracht in de benodigde weerstandscapaciteit voor de reguliere exploitatie.

Uitgangspunt is dat eventuele risico's met betrekking tot heroriëntatie van bedrijventerreinen met de getroffen extra voorziening kunnen worden afgedekt. De reserve grondbedrijf is negatief, waardoor bij tegenvallers een beroep zal worden gedaan op de beschikbare weerstandscapaciteit voor de reguliere exploitatie. In paragraaf 5.2 wordt verder ingegaan op de weerstandscapaciteit van de gemeente.

3.8 Dienstverlening

3.8.1 Samenvatting

- Een groot deel van de producten/diensten die vallen onder leges titel 1 (algemene dienstverlening) en leges titel 3 (dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn) is voorzien van 100% kostendekkende leges. Hierdoor worden deze producten/diensten geleverd op basis van de werkelijke kostprijs. In 2019 wordt hieraan structureel vervolg gegeven.
- We hebben voor het eerst een ondernemerspeiling volgens het model “Waar staat je gemeente” uitgevoerd, over de beleving van gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers.
- We hebben een start gemaakt met het uitvoeren van klantreizen en het benoemen van servicenormen bij diensten rondom de vergunningverlening. We kijken onder andere of standaardvergunningen veel sneller geleverd kunnen worden.
- Ook in 2018 zijn weer meer producten gedigitaliseerd en andere digitale producten qua gebruiksgemak verbeterd (onder andere naturalisatie & rijbewijs).

3.8.2 Wat wilden we bereiken?

- Aan onze klanten maken wij helder wat onze serviceniveaus zijn. Met welke service krijgen zij gemeentelijke producten / diensten geleverd. Daarbij is bovendien zo concreet mogelijk gemaakt wat onze klanten zelf kunnen en moeten doen.
- We willen onze dienstverlening verder optimaliseren. Dit doen we onder andere met behulp van kanaalverleiding en -sturing.
- Wij gaan onze dienstverlening op basis van de werkelijke kosten hiervoor leveren.

Indicatoren burger- & ondernemerspeiling waarstaatjegemeente.nl

Indicator		2018	2017
Waardering <i>burgers</i> algehele dienstverlening	Almelo	6,4	6,4
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente	Grootteklasse	6,8	6,8
Waardering <i>burgers</i> digitale dienstverlening	Almelo	6,8	6,8
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente	Grootteklasse	6,9	6,9
Waardering <i>ondernemers</i> algehele dienstverlening	Almelo	6,3	n.v.t.
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente	Grootteklasse	6,3	
Waardering <i>ondernemers</i> digitale dienstverlening	Almelo	7,5	n.v.t.
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente	Grootteklasse	7,5	

Eigen indicator

Indicator		2018	2017
Waardering gemeentelijke klantfeedback alle gemeten producten en kanalen	Almelo	9,0	8,7

Toelichting:

De eigen indicator wordt gemeten na een baliebezoek. Een inwoner kan de dienstverlening met een groene (goed, =10 punten), een oranje (matig, = 5 punten) of een rode smiley (slecht, = 0 punten) waarderen. We meten ook reacties op de locatie balie werkplein en op onze website. Naast de smileys kan de klant met een

korte regel commentaar geven waarom hij/zij een bepaalde waardering heeft gegeven. Het getal 9,0 geeft de gemiddelde waardering aan van alle binnengekomen reacties.

3.8.3 Wat hebben we gedaan?

- Wij sturen organisatiebreed op het terugbellen van onze inwoners en bedrijven, waarbij de norm hiervoor maximaal 2 werkdagen is.
- Het klantcontactsysteem werpt zijn 1^e vruchten af. Wij kunnen onze inwoners veel sneller herkennen. Bovendien worden inwoners beter geholpen doordat we zicht hebben op de eerdere klantcontacten.
- De website www.almelo.nl is qua toegankelijkheid verbeterd en een aantal niet toegankelijke websites zijn afgebouwd.
- Stroomlijnen van balieprocessen (afspraak en vrije inloop) met bijbehorende personeelsbezetting (roosters).
- Voorbereidende werkzaamheden m.b.t. de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021.
- Voor ons gemeentelijke archief is de inventarisatie, alsmede het zuurvrij verpakken van het archiefgedeelte van Stad en Ambt Almelo, en zijn voorgangers afgerond.

3.8.4 Wat heeft het gekost?

[Zie paragraaf '2.2.1 Bestuur en ondersteuning' bij taakveld '0.2 Burgerzaken'.](#)

3.8.5 Klachten en bezwaren

Deze paragraaf geeft inzicht in de omvang en aard van de klachten en bezwaren. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen algemene klachten en bezwaren en klachten en bezwaren die betrekking hebben op sociale wetgeving: participatiewet, wet maatschappelijke ondersteuning (wmo) en jeugdwet.

Klachten algemeen

In 2018 zijn er 26 algemene klachten binnengekomen. In onderstaande tabel is het onderscheid in aard van de klachten weergegeven in de periode 2014 t/m 2018.

Soort klacht algemeen	2014	2015	2016	2017	2018
Bejegening/handelswijze	17	16	16	17	12
Werkwijze	9	8	12	15	12
Informatieverstrekking	5	4	4	3	1
Niet ontvankelijk	3	4	3	4	1
Totaal	34	32	35	39	26

In 2018 zijn er geen klachten door de Overijsselse Ombudsman in behandeling genomen.

Bezwaren algemeen

Tegen een besluit van de gemeente kan schriftelijk bezwaar worden gemaakt. In onderstaande tabel worden de bezwaren algemene zaken weergegeven (zoals omgevingsvergunningen, handhaving, bestuursdwang, verkeersbesluiten, subsidies).

Overzicht van de bezwaarschriften van 2014 t/m 2018.

Bezwaren algemeen	2014	2015	2016	2017	2018
Ongegrond	40	52	43	21	24
Geground	15	8	11	18	5
Gedeeltelijk gegrond/ongeground	1	1	1	1	0
Niet-ontvankelijk	10	6	8	11	31
Ingetrokken	16	20	17	10	12
Totaal	82	87	80	61	72

De termijn waarbinnen ingevolge de Algemene wet bestuursrecht op bezwaarschriften moet worden beslist is verruimd door de komst van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen. De termijn begint pas te lopen nadat de bezwarentermin is verstreken. Hiermee is een belangrijke reden van termijnoverschrijding komen te vervallen. De afhandelingstermijn van bezwaarschriften is nu in totaal 18 weken (inclusief verdaging).

In 2018 werd bij 35 procent (42 procent in 2017) van de bezwaarschriften de beslissing op bezwaar genomen binnen de termijn van 12 weken. Bij nog eens 51 procent (46 procent in 2017) werd de beslissing binnen 18 weken genomen. In totaal wordt dus bij 86 procent (88 procent in 2017) van de bezwaarschriften de beslissing binnen de wettelijke termijn van 12 weken + 6 weken verdaging genomen. In 14 procent (12 procent in 2017) van de gevallen is er sprake van overschrijding van de wettelijke termijn waarbinnen een beslissing op bezwaar moet worden genomen. Bezwaarschriften waarbij geen hoorzitting is gehouden, zijn niet meegeteld.

Klachten sociale wetgeving

In 2018 zijn bij de participatiewet 13 klachten ingediend. Daarmee is het aantal klachten ten opzichte van 2016 (29) en 2017 (17) opnieuw gedaald. De klachten gingen vooral over informatieverstrekking, bejegening en het zoekraken van stukken. Van de 13 klachten werden er 6 (deels) herkend.

Klachten participatiewet	Aantal
Herkend of deels herkend	6
Niet herkend	4
Ingetrokken	2
Geen klacht	1
Totaal	13

Het aantal terechte klachten is procentueel (46%) hoog. Een verklaring hiervoor is dat verschillen van inzicht vaker worden opgelost door bemiddeling. Als er dan toch een klacht komt, dan wordt die vaak herkend. In 2018 zijn er 49 bemiddelingen geweest. Dit aantal is iets gedaald ten opzichte van voorgaande jaren.

In 2018 zijn bij de wmo en jeugdwet 97 klachten ingediend. Ten opzichte van 2017 (60 klachten) is dat een forse stijging. Een groot deel van deze klachten (50) ging niet over de gemeente, maar over de werkwijze van of bejegening door een vervoerder (38) of een zorgaanbieder van huishoudelijke ondersteuning (12). Bij die 50 klachten is er doorverwezen naar de vervoerder of zorgaanbieder, omdat die zelf de klachten moeten afhandelen. De gemeente heeft bij veel van die klachten wel moeten bemiddelen. Bij die klachten wordt de gemeente toch vaak als (mede)verantwoordelijk gezien. Door zorgaanbieders werd 4 keer een klacht ingediend. De meeste klachten over de gemeente gingen niet over bejegening, maar over werkwijze of wachttijd. Van de 47 klachten in 2018 die over de gemeente zelf gingen zijn 11 klachten informeel opgelost.

Klachten wmo en jeugdwet	Aantal
Herkend of deel herkend	13
Niet herkend	19
Bemiddeling of doorverwijzing (derden)	61
Geen klacht	4
Totaal	97

In 2018 was er opnieuw sprake van een toename van het aantal klachten bij de jeugdwet. Van 4 in 2016, 11 in 2017, naar 22 in 2018. Veel van die klachten waren niet terecht (8) of zijn informeel opgelost door bemiddeling (7). De wijkcoaches hadden daarin, net als voorgaande jaren, een actieve rol. Er werd 2 keer verzocht om een andere wijkcoach (1 keer gehonoreerd).

Bezwaren sociale wetgeving

In onderstaande tabel worden de bezwaren sociale wetgeving weergegeven. De tabel laat zien dat het aantal bezwaren bij sociale wetgeving na een lichte daling (9%) in 2016 en sterke daling (31%) in 2017, in 2018 niet verder is gedaald (255 bezwaren in 2017 en 252 bezwaren in 2018). Vanaf 2015 kunnen inwoners kiezen om gehoord te worden door de bezwarencommissie of door twee ambtenaren (ambtelijk horen). Klanten kiezen in 2018 in 39% van de gevallen voor ambtelijk horen. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2017 (45%).

Bezwaren sociale wetgeving	2015	2016	2017	2018
Ongegrond	175	113	50	54
Gegrond	6	12	5	6
Gedeeltelijk gegrond/ongegrond	18	9	14	6
Niet-ontvankelijk	34	19	9	11
Ingetrokken	111	50	29	49
Nieuw primair besluit	33	25	33	27
Totaal	377	228	140	153

Onderstaande tabel geeft inzicht in het aantal zaken waarbij ambtelijk horen is toegepast.

Ambtelijk horen	2016	2017	2018
Ongegrond	42	35	39
Gegrond	3	3	6
Gedeeltelijk gegrond/ongegrond	3	7	1
Niet-ontvankelijk	11	5	3
Ingetrokken	46	37	28
Nieuw primair besluit	39	28	22
Totaal	144	115	99

In 2018 is het aantal gevallen (15%) dat we buiten de wettelijke termijn (18 weken) besloten hebben iets afgenomen ten opzichte van 2017 (16%). Bij ambtelijk horen hebben we in 2018 in 94 procent van de gevallen binnen de termijn beslist. De kortere doorlooptijd is ook een groot voordeel van ambtelijk horen.

3.9 Grote projecten

3.9.1 Haven Zuid

3.9.1.1 Samenvatting

De binnenstad rondom het marktplein wordt ingrijpend veranderd. Het resultaat dat we willen bereiken is een goed bereikbare, levendige, aantrekkelijke, veelzijdige en compacte binnenstad, met water tot in het centrum en waarbij de leegstand in de binnenstad is teruggebracht. De herontwikkeling van de voormalige V&D, nu het Warenhuis, is uitgevoerd evenals de vernieuwbouw van de Kloosterhof-flat, nu het Woonkwadrant. Het nieuwe complex Haven Zuid is gerealiseerd. De voorbereiding van de realisatie van een hoogwaardige openbare ruimte met een stadsplein en havenkom, is begonnen. Het eindresultaat moet in november 2019 gereed zijn.

3.9.1.2 Wat hebben we in 2018 gedaan?

- Afronding realisatie Nieuwbouw Haven Zuid (commerciële ruimten en appartementen, het parkeerdek is nog niet opgeleverd)
- Het ontwerpen van een hoogwaardige openbare ruimte (stadsplein en havenkom)
- De voorbereiding voor de te realiseren Oostgevel 1B (pand Van Uffelen)
- De sloop van een gedeelte van de Havenpassage (t.b.v. doortrekken kanaal)
- Het zoeken van huurders voor het havenblok
- De communicatie en verbinding met stakeholders

3.9.1.3 Kerngegevens

- Nieuwbouw Haven Zuid: commerciële ruimten, parkeerdek Haven Zuid en appartementen. In het vierde kwartaal van 2018 zijn de commerciële ruimten en appartementen opgeleverd. Het parkeerdek wordt in het eerste kwartaal van 2019 opgeleverd.
- Het ontwerp van de openbare ruimte is afgerond.
- De begroting is op elementniveau opgesteld en het werk is aanbesteed. Er wordt gewerkt met een bouwteam (gemeente en aannemer). De omgevingsvergunning voor de uitbreiding van Oostgevel 1B, het pand Van Uffelen (verbouw commerciële ruimten en appartementen door Urban Interest) is verleend en de bouw is gestart.

Kosten

De uitvoering van het project blijft binnen het op 17 februari 2015 vastgestelde dekkingsplan voor de binnenstad en de daarbij vastgestelde investeringskredieten. Voor renovatie van het havenblok zijn geen kredieten beschikbaar gesteld, omdat besloten is deze investeringen uiteindelijk te dekken uit de huuropbrengsten (realisatie nadat 70% is verhuurd).

3.9.1.4 Sturing

Conform de raadsbesluiten van [17 februari 2015](#), [5 januari 2016](#) en [12 juli 2016](#).

Tijd

Code: Groen

Volgens de bijgestelde planning is de openbare ruimte en de haven in november 2019 gereed. De raad is hierover geïnformeerd. Het college van Gedeputeerde Staten is akkoord met een verlenging van de subsidietermijn.

Geld

Code: Groen

Het project blijft tot op heden binnen het op 17 februari 2015 vastgestelde dekkingsplan voor de binnenstad en de daarbij vastgestelde investeringskredieten.

Het College heeft besloten om de invulling van het havenblok te betrekken bij het koersdocument binnenstad en heeft opdracht gegeven om een plan uit te werken voor de aanpassingen aan het gebouw die nodig zijn voor aanleg van de havenkom. Dit plan inclusief de hiermee samenhangende kosten wordt binnenkort aan de gemeenteraad voorgelegd. De voor de havenkom noodzakelijke aanpassingen aan het gebouw kunnen naar verwachting binnen de begroting worden opgevangen.

Kwaliteit

Code: Groen

Door middel van het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitsplan heeft de gemeente de kwaliteit van de nieuwbouw gewaarborgd. De kwaliteit wordt blijvend gemonitord.

Organisatie

Code: Groen

Er is sprake van een gemeentelijke projectorganisatie (stuurgroep, projectteam en werkgroepen). Daarnaast vindt er maandelijks een afstemmingsoverleg plaats tussen partijen (gemeente, Urban Interest en Beter Wonen). De samenwerking tussen deze partijen is hierbij essentieel.

Communicatie

Projectteam en werkgroepen vervullen ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid een rol in de informatieoverdracht, zowel naar de eigen organisatie (ambtelijk en bestuurlijk) als naar externe actoren. Intern komt dit neer op het informeren, participeren van projectteam- en werkgroep-leden en het informeren, participeren en laten (mee)beslissen van de opdrachtgever. Het doel van de externe communicatie betreft vooral het creëren van maatschappelijk draagvlak voor het resultaat. Ten behoeve van de informatie en participatie vinden op gezette tijden o.a. stadsgesprekken plaats.

3.9.1.5 Risico's

In algemene zin zijn risico's bij grote projecten inherent. Voor het project binnenstad worden ze als volgt gecategoriseerd:

Laag

- Aanwezigheid explosieven
- Beschikbaarheid subsidie
- Afwijken van projectgebied
- Bereiken gewenste kwaliteit

Middel

- Archeologie, cultuurhistorische waarde
- Flora en fauna
- Afname parkeerinkomsten
- Voldoen aan de subsidievoorwaarden provincie
- Fiets-parkeerplekken
- Gevolgen riolering door doortrekken Overijssels kanaal
- Niet nakomen overeenkomst door partijen

Hoog

- Verhuur/huurderving Havenblok
- Leegstand winkelpanden
- Overschrijding plankostenbudget

4 Jaarrekening

4.1 Balans

4.1.1 Activa en passiva

ACTIVA	31-12-2017	31-12-2018
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	3.954	3.394
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.954	3.394
<i>Materiële vaste activa</i>	183.092	182.432
Investerings met economisch nut	150.944	144.510
investerings economisch nut met heffing	16.839	18.994
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	12.703	16.322
gronden uitgegeven in erfpacht	2.606	2.606
<i>Financiële vaste activa</i>	35.246	30.706
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	655	655
- overige verbonden partijen	36	36
Leningen aan woningbouwcorporaties	8.676	8.167
Overige langlopende leningen u/g	24.959	20.928
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	920	920
Totaal vaste activa	222.292	216.532
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	52.415	50.165
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	52.415	50.165
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	23.634	33.857
Vorderingen op openbare lichamen	16.049	24.172
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	3.283	5.089
Overige vorderingen	4.302	4.596
<i>Liquide middelen</i>	17.963	8.526
Kas- banksaldi	17.963	8.526
<i>Overlopende activa</i>	13.503	9.715
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Het Rijk	668	72
- Overige Nederlandse overheidslichamen	6.451	779
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.384	8.864
Totaal vlottende activa	107.515	102.263
TOTAAL ACTIVA	329.807	318.795

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.	0	0
---	---	---

PASSIVA	31-12-2017	31-12-2018
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	9.602	16.910
Algemene reserve	-14.542	-466
Bestemmingsreserves	9.868	13.969
Gerealiseerd resultaat	14.276	3.407
<i>Voorzieningen</i>	15.467	14.803
Voorzieningen	15.467	14.803
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	273.147	237.315
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	227	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	272.431	236.912
- binnenlandse bedrijven	0	0
- Door derden belegde gelden	80	80
- Waarborgsommen	409	323
Totaal vaste passiva	298.216	269.028
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>	5.088	26.132
Overige kasgeldleningen	0	20.000
Banksaldi	0	0
Overige schulden	5.088	6.132
<i>Overlopende passiva</i>	26.503	23.635
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	21.309	19.852
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
- Europese overheidslichamen		
- Het Rijk	1.915	1.969
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.689	360
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	1.590	1.454
Totaal vlottende passiva	31.591	49.767
TOTAAL PASSIVA	329.807	318.795
Gewaarborgde geldleningen	567.322	560.314

bedragen * 1.000 euro

4.1.2 Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Grondslagen resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van het stelsel van baten en lasten, met uitzondering van de stortingen en onttrekkingen aan reserves gedurende het boekjaar overeenkomstig raadsbesluiten. De invloed hiervan op het rekeningresultaat is verder in de jaarrekening nader toegelicht.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Grondslagen voor de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte

grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Het uitgangspunt is dat heffingen (riool/afval) worden besteed aan de betreffende investeringen.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken worden geactiveerd en gemiddeld afgeschreven in 30 jaar. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Met ingang van 2017 wordt voor nieuwe investeringen de ondergrond apart geadministreerd en wordt hierover niet afgeschreven. Ook hier geldt dat de gevolgde afschrijvingswijze is geschied volgens de afschrijvingssystematiek en begroting van de gemeente; momenteel wordt nagenoeg alle activa lineair afgeschreven.

In erfpacht uitgegeven gronden

De erfpachtgronden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbare posten in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van een NV of een BV (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

De aan derden verstrekte geldleningen zijn opgenomen tegen het overdrachtsbedrag verminderd met de ontvangen aflossingen.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.

2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).
- Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Waardering bijstandsvorderingen

Voor de Participatiewet zijn gemeenten eigenrisicodragers ten aanzien van de bijstandsverlening. Een gevolg is dat de toekomstige ontvangsten op resterende bijstandsvorderingen geheel ten gunste van de gemeenten komen. Bij de waardering van de vorderingen per 31 december is het gemeentelijk beleid t.a.v. terugvordering, verhaal en debiteuren richtinggevend. De gemeentelijke vorderingen dienen naar reële waarden gewaardeerd te worden.

Jaarlijks dienen de bijstandsvorderingen te worden geherwaardeerd. Eventuele voor- of nadelen komen ten laste of ten gunste van de exploitatie. Per 31 december heeft de herwaardering plaatsgevonden van de bijstandsvorderingen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene- en bestemmingsreserves alsmede het gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd (nog uit te voeren werken, XL-Businesspark, pensioenvoorziening). Eventuele onderhoudsregulatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schuld met rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

4.1.3 Toelichting op de balans

4.1.3.1 Materiële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	31-12 2017	Investeren	Des - investeren	Af- schrijven	Bijdrage n van derden	Afwaarderen	Bijdrage voor- ziening	31-12 2018
Gronden en terreinen	33.000	0	2.292	0	0	0	0	30.708
Woonruimten	2	0	0	2	0	0		0
Bedrijfsgebouwen	111.981	1.651	883	4.509	0	80	0	108.160
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen	1.439	429	41	411	0	0	0	1.416
Machines, apparaten en installaties	1.670	842	21	617	0	0	0	1.874
Overige materiële vaste activa	2.852	38	0	538	0	0	0	2.352
Totaal	150.944	2.960	3.237	6.077	0	80	0	144.510

Bedragen * 1.000 euro

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, weer.

	31-12 2017	Investeren	Des - investeren	Af- schrijven	Bijdrage n van derden	Afwaarderen	Bijdrage voor- ziening	31-12 2018
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0	0
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	1.169	0	0	118	0	0	0	1.051
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	14.648	4.004	0	676	2	0	1.456	16.518
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	1.022	561	0	158	0	0	0	1.425
Totaal	16.839	4.565	0	952	2	0	1.456	18.994

Bedragen * 1.000 euro

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een maatschappelijk nut weer:

	31-12 2017	Investeren	Des- investeren	Af- schrijven	Bijdrage n van derden	Afwaarderen	Bijdrage voor- ziening	31-12 2018
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0	0
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	12.703	6.191	0	657	892	0	1.023	16.322
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	12.703	6.191	0	657	892	0	1.023	16.322

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.2 Financiële vaste activa

Onderstaand een verloopoverzicht van de financiële vaste activa.

Financiële vaste activa	31-12-2017	Investerings	Afschrijvingen / aflossingen	31-12-2018
Kapitaalverstrekingen deelnemingen:				
Aandelenkapitaal Vitens	0	0	0	0
Aandelenkapitaal Twente Milieu	127	0	0	127
Aandelenkapitaal Cogas	132	0	0	132
Aandelenkapitaal BNG	396	0	0	396
Aandelenkapitaal Enexis BV	0	0	0	0
Totaal kapitaalverstrekingen deelnemingen	655	0	0	655
Aandelenkapitaal Sportaccommodaties BV	18	0	0	18
Aandelenkapitaal Stadtoezicht BV	18	0	0	18
Totaal overige verbonden partijen	36	0	0	36
Leningen aan woningbouwcorporaties	8.676	0	509	8.167
Overige langlopende leningen u/g:				
Leningen Industriegebouw Maatschappij	16.078	0	3.616	12.462
Lening Vitens achtergesteld	730	0	183	547
Leningen sportverenigingen	305	18	62	261
Lening Enexis (bruglening)	0	0	0	0
Lening Heracles	7.672	0	176	7.496
Lening Heracles	150	0	0	150
Overige leningen stichtingen	24	0	12	12
Totaal overige langlopende leningen u/g	24.959	18	4.049	20.928
Vorderingen looptijd langer dan 1 jaar:				
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	620	0	0	620
Startersleningen	300	0	0	300
Totaal vorderingen looptijd langer dan 1 jaar	920	0	0	920
Totaal	35.246	18	4.558	30.706

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.3 Voorraden

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de grondposities bouwgronden weer. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Voor de grondexploitaties Bedrijvenpark Twente Noord en Almelo Noord Oost wordt een langere looptijd dan 10 jaar gehanteerd. In de paragraaf grondbeleid geven wij een nadere toelichting op het complex Rhijnbeek.

Categorieën	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	52.415	50.165
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal	52.415	50.165

Bedragen * 1.000 euro

Verloop overzicht bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2017	Investeren	Opbrengst	Winst uitname	Boekwaarde 31-12-2018	Voorziening verlieslatend complex	Balans waarde 31- 12-2018
Werklocaties							
Dempen haven Dollegoor	87	77	75	0	89	0	89
Nieuwe Gravenweg	-124	27	0	0	-97	0	-97
Haven Zuid	3.287	531	600	0	3.218	372	2.846
Rohof	9.459	202	0	0	9.661	10.073	-412
Rhijnbeek	10.723	334	0	0	11.057	5.851	5.206
Bedrijvenpark Twente Nrd	13.707	320	345	0	13.682	12.627	1.055
De Bleskolk	3.002	101	98	0	3.005	1.336	1.669
Pooksbelten	2.956	81	4	0	3.033	2.724	309
Ossenkoppelerhoek	1.680	60	0	0	1.740	660	1.080
Subtotaal werklocaties	44.777	1.733	1.122	0	45.388	33.643	11.745
Woningen							
Nijrees Midden	109	116	0	225	0	0	0
Nijrees Noord	1.968	239	277	0	1.930	1.631	299
Chiel Dethmerstraat	2.067	72	0	0	2.139	2.131	8
Almelo Noord Oost	38.819	1.730	3.497	0	37.052	1.118	35.934
Plusmarkt Reuvekamp	619	33	0	652	0	0	0
Weggeler	5.365	559	404	0	5.520	3.341	2.179
Subtotaal woningen	48.947	2.749	4.178	877	46.641	8.221	38.420
Totaal boekwaarde	93.724	4.482	5.300	877	92.029	41.864	50.165

Bedragen * 1.000 euro

Prognose	Boekwaarde 31-12-2018	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengst	Geraamd eind- resultaat (nominale waarde)	Geraamd eind- resultaat (contante waarde)
Werklocaties					
Dempsen haven Dollegoor	89	1.159	1.410	-162	-155
Nieuwe Gravenweg	-97	97	0	0	0
Haven Zuid	3.218	608	3.439	387	372
Rohof	9.661	1.653	410	10.904	10.073
Rhijnbeek	11.057	2.422	7.270	6.209	5.851
Bedrijvenpark Twente Noord	13.682	12.518	22.978	3.222	1.964
De Bleskolk	3.005	1.329	2.738	1.596	1.336
Pooksbelten	3.033	323	577	2.779	2.724
Ossenkoppelerhoek	1.740	990	2.002	728	660
Subtotaal werklocaties	45.388	21.099	40.824	25.663	22.825
Woningen					
Nijrees Noord	1.930	893	1.124	1.699	1.631
Chiel Dethmerstraat	2.139	1.491	1.368	2.262	2.132
Almelo Noord Oost	37.052	34.479	69.696	1.835	1.118
Weggeler	5.520	2.102	3.785	3.837	3.341
Subtotaal woningen	46.641	38.965	75.973	9.633	8.222
Totaal boekwaarde	92.029	60.064	116.797	35.296	31.047

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.4 Uitzettingen looptijd < 1 jaar

Decentrale overheden zijn verplicht om overtollige middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Een klein bedrag, gebaseerd op de begrotingsomvang, is hiervan uitgezonderd.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
		Verslagjaar	2018		
(1)	Drempelbedrag	2.001			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	7.488	2.890	799	7.080
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	-	-	1.202	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	5.487	889	-	5.079
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	266.765			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan 500 miljoen euro	266.765			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de 500 miljoen euro te boven gaat				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	2.001			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	673.928	262.947	73.499	651.370
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) = (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	7.488	2.890	799	7.080

Bedragen * 1.000 euro

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen	31-12-2017	31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	16.049	24.172
Subtotaal vorderingen op openbare lichamen	16.049	24.172
Rekening courant GBT	3.283	5.089
Subtotaal rekening courant niet-financiële instellingen	3.283	5.089
Vordering bijstand	15.315	13.414
Af: voorziening vordering bijstand	-11.824	-9.956
Overige vorderingen	2.445	3.210
Af: voorziening overige vorderingen	-1.634	-2.072
Subtotaal overige vorderingen	4.302	4.596
Totaal	23.634	33.857

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.5 Overlopende activa

In onderstaand overzicht worden de nog te ontvangen bedragen per begin en einde boekjaar weergegeven.

Overlopende activa	31-12-2017	Her- rubricering	Toevoeging	Ontvangen bedragen	31-12-2018
Nog te ontvangen voorschotbedragen					
Het Rijk					
Vangnetuitkering Buig	337	0	0	265	72
Besluit bijstandverlening zelfstandigen	212	0	0	212	0
Algemene uitkering	119	-119	0	0	0
Subtotaal Het Rijk	668	-119	0	477	72
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Cogas	2.322	-2.322	0	0	0
Twence	280	-280	0	0	0
BCF reïntegratie	1.208	-1.208	0	0	0
Ontwikkelagenda binnenstad	954	0	489	954	489
Provincie binnenstad	120	0	0	120	0
Provincie Duurzaam Veilig	33	0	0	33	0
Provincie Duurzaam Veilig	40	0	0	40	0
Provincie Duurzaam Veilig	2	0	0	2	0
Provincie Waterboulevard	229	0	0	229	0
Provincie Waterboulevard	31	0	0	31	0
Provincie Waterboulevard	1.060	0	0	1.060	0
Provincie Waterboulevard	117	0	0	117	0
Overig	55	0	290	55	290
Subtotaal overige Nederlandse overheidslichamen	6.451	-3.810	0	2.641	779
Overige te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen					
Algemene uitkering	0	119	0	119	0
Cogas dividend	0	2.322	2.322	2.322	2.322
Twence dividend	0	280	278	280	278
BCF reïntegratie	0	1.208	0	1.208	0
Belastingen btw / vpb	-34	0	34	0	0
Vooruitbetaalde bedragen	1.400	0	329	574	1.155
Nog te ontvangen wsw oude jaren	1.314	0	0	0	1.314
Voorziening oninbaarheid	-1.314	0	0	0	-1.314
Overige nog te ontvangen bedragen	5.018	0	1.384	1.293	5.109
Subtotaal overige te ontvangen / vooruitbetaald	6.384	3.929	4.347	5.796	8.864
Totaal overlopende activa	13.503	0	4.347	8.914	9.715

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.6 Eigen vermogen

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de mutaties van de diverse reserves. Voor een nadere toelichting op de resultaatbestemming wordt verwezen naar hoofdstuk 3.3 Resultaatbestemmingen.

Verloopoverzicht reserves	31-12-2017	Storting	Ottrekking	31-12-2018	Doel van reserve
Algemene reserve					
Algemene reserve	14.151	9.933	1.027	23.057	Buffer om mogelijke (toekomstige) verliezen te kunnen dekken.
Algemeen grondbedrijf	-28.693	5.170		-23.523	Buffer om mogelijke (toekomstige) verliezen op de grondexploitaties te kunnen dekken.
Subtotaal algemene reserve	-14.542	15.103	1.027	-466	
Bestemmingsreserves					
Overlopende werken	5.549	2.191	3.045	4.695	Dekking van meerjarige incidentele projecten.
Grote investeringen	203			203	Dekking van grote investeringen/projecten.
Bodemverontreiniging	593	489	178	904	Buffer voor aanspraken bodemverontreiniging inzake Decomp-gelden 2016-2020.
Co-financiering	479		48	431	Dekking van de gemeentelijke co-financiering bij projecten.
Besluit locatiegebonden subsidies	139			139	Dekking voor stimuleringsbijdragen voor woningbouw op specifieke locaties.
ISV 3 2010 /2014	121		10	112	Dekking voor projecten uit het programma ISV-3.
Centrumspaarfonds	1.645	500	254	1.891	Dekking voor projecten binnenstad.
Reserve investeringsagenda	1.140		960	180	Dekking voor impuls investeringen.
Reserve centrumgemeentetaken mo en bw		5.560	145	5.415	Dekking voor toekomstige uitgaven beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
Subtotaal bestemmingsreserves	9.869	8.740	4.640	13.969	
Resultaatbestemming					
Voorgaand jaar	14.276	-14.276			Gerealiseerd resultaat 2017
Dit jaar		3.407		3.407	Gerealiseerd resultaat 2018
Subtotaal resultaatbestemming	0	3.407	0	3.407	

4.1.3.7 Voorzieningen

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de mutaties van de diverse voorzieningen.

Verloopoverzicht voorzieningen	31-12-2017	Storting	Onttrekking	Vrijval	31-12-2018	Doel van voorziening
Verplichtingen, verliezen en risico's						
XL Businesspark Twente	5.759	115	0	1.159	4.715	Dekking aandeel gemeente Almelo in het verwachte tekort.
Nog uit te voeren werken grondexploitaties	2.486	525	837	12	2.162	Dekking van nakomende kosten van afgesloten grondexploitaties.
Gebiedsgericht grondbeleid	776	264	189	0	851	Dekking voor gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreinigingen
Wethouderspensioen	722	0	123	0	599	Dekking voor toekomstige pensioenverplichtingen wethouders.
Subtotaal verplichtingen	9.743	904	1.149	1.171	8.327	
Egalisatie						
Riolering egalisatie	1.346	0	200	0	1.146	Dekking voor egalisatie van rioleringskosten.
Afval egalisatie	1.386	595	12	0	1.969	Dekking voor egalisatie van kosten afvalinzameling.
Subtotaal egalisatie	2.732	595	212	0	3.115	
Derden						
Sociale recherche	208	118	0	0	326	Dekking van exploitatie lasten samingwerkingsverband Sociale Recherche Twente.
Zittend vervoer	98		27	0	71	De Regio Twente vervult t/m 2021 de werkgeversrol.
Subtotaal derden	306	118	27	0	397	
Toekomstige vervangingsinvesteringen						
Riolering vervanging	2.686	2.758	2.480	0	2.964	Dekking voor toekomstige vervangingsinvesteringen conform vGRP 2016-2020.
Subtotaal toekomstige vervangingsinvesteringen	2.686	2.758	2.480	0	2.964	
Totaal voorzieningen	15.467	4.375	3.868	1.171	14.803	

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.8 Vaste schuld looptijd > 1 jaar

De vaste schulden per 31-12-2018 bedragen 237,32 miljoen euro. De hierover betaalde rentelast in 2018 bedroeg 6,28 miljoen euro.

4.1.3.9 Overlopende passiva

Op deze balanspost worden de vooruit ontvangen en nog te betalen bedragen verantwoord.

Overlopende passiva	31-12-2017	Her- rubricering	Ontvangen bedragen	Vrijgeval- len bedragen of terugbetalingen	31-12-2018
Verplichtingen					
Nog te betalen bedragen	21.309	0	14.199	15.656	19.852
Subtotaal verplichtingen	21.309	0	14.199	15.656	19.852
Ontvangen voorschotbedragen					
Europese overheidslichamen					
Europese overheidslichamen	0	0	0	0	0
Subtotaal Europese overheidslichamen	0	0	0	0	0
Het Rijk					
Besluit bijstandverlening zelfstandigen	1.698	0	1.792	1.698	1.792
Regionaal Meldpunt Coördinatie	136	0	3	0	139
Ministerie woninginbraken	6	0	0	6	0
Ministerie gevelmaatregelen	68	0	0	66	2
Ministerie geluidsanering	7	0	0	-29	36
Subtotaal Het Rijk	1.915	0	1.795	1.741	1.969
Overige Nederlandse overheidslichamen					0
Subsidie ketenmobiliteit	243	0	0	243	0
Subsidie beter benutten	312	0	0	312	0
Subsidie regio rit mobiel	38	0	0	38	0
Subsidie stationsomgeving	151	0	0	151	0
Subsidie bedrijventerreinen herstructurering	130	0	0	6	124
Onderwijsachterstandenbeleid	448	0	0	448	0
Provincie energieloket	25	0	0	25	0
Netwerkstad natuurhus	0	0	20	0	20
Vitaliteit binnenstad	0	0	28	0	28
Provincie zoetwatervoorziening	0	0	35	0	35
Overige subsidies	342	0	14	203	153
Subtotaal Overige Nederlandse overheidslichamen	1.689	0	97	1.426	360
Overige vooruitontvangen bedragen					
Overig	1.590	0	0	136	1.454
Subtotaal Overige vooruitontvangen bedragen	1.590	0	0	136	1.454
Totaal overlopende passiva	26.503	0	16.091	18.959	23.635

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.10 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Garanties Twence

Met de aandelenoverdracht Twence in 2012 van Regio Twente naar de individuele gemeenten is ook de borgstelling van een tweetal geldleningen overgegaan naar gemeenten. Een van de leningen is inmiddels afgelost. De tweede lening heeft nog een restant schuld:

NWB, 6,97%, stand 31-12-2018: 5,3 miljoen euro.

Het aandeel van Almelo in deze borgstelling is 0,6 miljoen euro en is gelijk aan het percentage dat de gemeente bezit in Twence. De kans dat Almelo voor deze borgstelling wordt aangesproken is te verwaarlozen. Behoudens de genoemde garantstelling staat de gemeente niet garant voor het nakomen van verplichtingen aan derden, niet anders dan reeds in de begroting van de lopende exploitatie is afgedekt.

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Beheer en exploitatie wijkaccommodaties

In 2012-2013 is het beheer en exploitatie van de wijkaccommodaties nationaal aanbesteed. Toentertijd is beoordeeld dat Europees aanbesteden niet aan de orde was vanwege het beroep op sociale dienstverlening. De accountant constateert bij de jaarrekeningcontrole 2018 dat ten onrechte een beroep is gedaan op sociale dienstverlening, waardoor het contract Europees aanbesteed had moeten worden.

Om te voorkomen dat een niet Europees aanbesteed contract, dat wel als zodanig aanbesteed had moeten worden, over de gehele resterende looptijd van het contract als financiële rechtmatigheidsfout moet worden meegenomen, kan deze bij het opnemen van het contract onder de 'niet uit de balans blijvende verplichtingen' eenmalig voor het volledige bedrag van het contract als fout in de oordeelsvorming worden betrokken. Het betreffende contract voor het beheer en exploitatie van wijkaccommodaties heeft een resterende looptijd t/m 31 december 2019. Dit betekent dat over een periode van 2 jaar (2018 en 2019) een bedrag van totaal 1,288 miljoen euro ten onrechte niet Europees is aanbesteed.

Belangrijke financiële verplichtingen				
Leverancier	Jaarbedrag	Contractwaarde	Afloopdatum	Omschrijving
Twente Milieu NV	4.670	4.670	Doorlopend	Afvalinzameling
Veiligheidsregio Twente	5.033	5.033	Doorlopend	Brandweer Twente
Regio Twente	3.711	3.711	Doorlopend	Regionale samenwerking
Avi Twente	1.396	1.396	Doorlopend	Afvalverwerking
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	1.805	1.805	Doorlopend	Bijdrage gezamenlijk belastingkantoor
Stadsbank Oost Nederland	750	750	Doorlopend	Schuldhelpverlening
Soweco NV	809	809	Doorlopend	Re-integratie en groenvoorziening

Propertize	660	1.870	1-11-2021	Twentheplein + parkeerplekken huur
APG Service Partners	687	687	Doorlopend	Wachtgelden
Twence Bioconversie	252	252	Doorlopend	GFT-afval
Omgevingsdienst Twente	1.355	1.355	Doorlopend	Regionale samenwerking toezicht, handhaving en vergunning
Noord-Nederlandse Assurantiemakelaars bv	299	299	31-12-2019	Verzekering eigendommen

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.11 Borg- en garantstellingen

Onderstaand een overzicht van de gewaarborgde leningen aan verenigingen en stichtingen, hypothecaire garanties woningbezit particulieren en leningen in het kader van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

Gewaarborgde geldlening geldnemer	Doel	Bedrag	Borg- stelling	Restant waarborg per 1-1- 2018	Restant bedrag per 31-12-2018	Restant waarborg per 31-12- 2018
St. Kruiswerk Almelo	Verbouw wijkgebouw Hanzelaan	820	6%	8	71	4
St. kinderdagopvang Hengelo	Nieuwbouw kinderdagopvang centrum	454	100%	30	15	15
S.D.V.V.	Uitbreiden en aanpassen van de schietaccommodatie	125	100%	46	42	42
A.T.V. de Molenhoek	Nieuwbouw clubgebouw	59	100%	3	2	2
't Brook	Aanleg 2 tennisbanen Bornerbroek	90	100%	36	32	32
St. Stadion Heracles Almelo	Uitbreiden multifunctioneel stadion Heracles	1.000	100%	142	75	75
St. Stadion Heracles Almelo	Uitbreiden Businessclub stadion Heracles	500	100%	200	133	133
MHC Almelo	Nieuwbouw clubgebouw en kleedkamers	500	50%	150	250	125
ASV '57	Nieuwbouw clubgebouw	125	50%	53	100	50
CVV Oranje Nassau	Nieuwbouw clubgebouw	225	50%	98	180	90
St. Verzorgingstehuis 'Friso'	Bouw verzorgingstehuis	3.176	100%	198	8	8
St. Stadion Heracles Almelo	Nieuwbouw stadion Heracles	4.538	100%	1.920	1.745	1.745
Sportaccommodaties Almelo B.V.	Bouwkundig aanpassen Sportpark / gymnastieklokalen	300	100%	240	225	225
St. Zorgaccent	Bouw en inrichten dependance SEZ- terrein	3.343	100%	2.403	2.224	2.224
St. Dimence Groep	Verbouw/uitbreiding accommodaties	545	100%	545	399	399
St. Dimence Groep	Nieuw-/verbouw accommodatie	135	100%	135	135	135
Diverse particulieren	Hypothecaire garanties inzake eigen woning bezit		67%	10.640	8.436	5.748
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Leningen in het kader van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw		100%	550.475	549.261	549.261
				567.322	563.334	560.314

Bedragen * 1.000 euro

4.1.3.12 EMU saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de gemeente op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is.

EMU-saldo

Omschrijving	JR 2018	BEGR 2019	MJR 2020	MJR 2021	MJR 2022
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	7.307	-11	5.162	8.591	10.706
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	8.247	8.962	9.227	9.601	9.699
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	-663	0	0	0	0
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-7.026	-11.007	-10.517	-8.047	-8.047
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
7 Aankopen van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-3.879	-3.649	-3.441	-2.707	-1.798
8 Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	6.129	7.107	10.562	5.429	5.956
9 Lasten op de balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks tlv de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder een van de bovengenoemde posten	0	0	0	0	0
11 Verkoop van effecten					
a. Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	ja	nee	nee	nee
b. Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	n.v.t	n.n.b.			
Berekend EMU-saldo	10.115	1.402	10.993	12.868	16.516

Bedragen x 1.000 euro

Het EMU-saldo 2018 is positief. Dit betekent dat de gemeente via reële transacties netto meer geld heeft binnengekregen dan heeft uitgegeven.

4.1.3.13 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen relevante gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

4.2 Baten en lasten

4.2.1 Overzicht baten en lasten

Lasten	Begroting 2018	Wijziging 2018	Begroting na wijziging 2018	Werkelijk 2018	Verschil 2018	N/V
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	3.539	306	3.846	4.219	374	N
0.2 Burgerzaken	1.991	84	2.075	2.212	137	N
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	6.929	3.316	10.245	8.513	-1.733	V
0.4 Overhead	20.022	5.941	25.963	26.309	346	N
0.5 Treasury	-13	-639	-652	764	1.416	N
0.61 OZB woningen	578	89	667	570	-96	V
0.62 OZB niet-woningen	100		100	179	79	N
0.63 Parkeerbelasting	22		22	65	43	N
0.64 Belastingen overig	716		716	755	39	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds			0	0	0	N
0.8 Overige baten en lasten	8.594	-8.144	450	675	226	N
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)			0	220	220	N
0 Bestuur en ondersteuning	42.477	954	43.431	44.482	1.051	
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.522	253	4.775	4.780	5	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.053	334	1.387	1.552	164	N
1 Veiligheid	5.574	587	6.162	6.331	169	
2 Verkeer en vervoer						
2.1 Verkeer en vervoer	8.696	113	8.809	8.134	-674	V
2.2 Parkeren	1.744	1.088	2.832	2.820	-12	V
2.3 Recreatieve havens	53	15	68	67	-1	V
2.4 Economische havens en waterwegen	105	30	135	177	42	N
2.5 Openbaar vervoer	32		32	36	4	N
2 Verkeer en vervoer	10.630	1.245	11.875	11.234	-641	
3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	421	10	431	444	13	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.532	5.843	9.375	2.084	-7.291	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	819	52	871	859	-12	V
3.4 Economische promotie	1.046	30	1.076	1.148	72	N
3 Economie	5.819	5.935	11.754	4.536	-7.218	
4 Onderwijs						

4.1 Openbaar basisonderwijs	439	37	475	460	-16	V
4.2 Onderwijshuisvesting	1.765	3.177	4.942	4.013	-929	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.113	-796	5.317	5.217	-101	V
4 Onderwijs	8.318	2.417	10.735	9.689	-1.046	
5 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	3.371	282	3.652	3.638	-14	V
5.2 Sportaccommodaties	1.440	31	1.471	1.308	-163	V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.200	-119	3.081	3.269	188	N
5.4 Musea	105		105	105	0	V
5.5 Cultureel erfgoed	23		23	23	0	N
5.6 Media	2.098		2.098	2.113	16	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.347	771	6.118	6.284	166	N
5 Sport, cultuur en recreatie	15.585	964	16.549	16.740	191	
6 Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.002	283	7.285	7.729	444	N
6.2 Wijkteams	3.288	643	3.932	3.918	-14	V
6.3 Inkomensregelingen	51.413	2.067	53.480	51.657	-1.822	V
6.4 Begeleide participatie	14.025		14.025	14.119	94	N
6.5 Arbeidsparticipatie	5.333	399	5.732	5.466	-266	V
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.449	627	2.076	2.091	15	N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	24.656	-348	24.308	24.611	304	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	19.060	675	19.735	26.709	6.974	N
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	19.765	140	19.906	17.736	-2.170	V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	3.173		3.173	3.305	132	N
6 Sociaal domein	149.164	4.487	153.651	157.341	3.690	
7 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	2.762	-600	2.162	2.625	462	N
7.2 Riolering	6.832		6.832	6.739	-94	V
7.3 Afval	5.389	870	6.259	6.349	90	N
7.4 Milieubeheer	2.886	1.035	3.921	3.112	-808	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	268		268	252	-16	V
7 Volksgezondheid en milieu	18.137	1.304	19.442	19.076	-365	
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw						
8.1 Ruimtelijke ordening	1.622	368	1.990	1.811	-179	V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	6.703	-1.627	5.077	544	-4.533	V
8.3 Wonen en bouwen	2.136	287	2.423	2.715	293	N

8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	10.461	-972	9.489	5.071	-4.419	
Totaal lasten	266.165	16.922	283.087	274.501	-8.586	V

Baten	Begroting	Wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	2018	2018	N/V
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur			0	-333	-333	V
0.2 Burgerzaken	-1.208		-1.208	-1.500	-292	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-5.515	-3.930	-9.445	-11.916	-2.470	V
0.4 Overhead	-250	-1.875	-2.125	-2.621	-496	V
0.5 Treasury	-4.027	-268	-4.295	-3.493	801	N
0.61 OZB woningen	-9.440		-9.440	-9.506	-66	V
0.62 OZB niet-woningen	-10.994		-10.994	-11.352	-358	V
0.63 Parkeerbelasting	-2.244	240	-2.004	-1.917	86	N
0.64 Belastingen overig	-677		-677	-660	17	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-155.597	-1.239	-156.836	-162.436	-5.600	V
0.8 Overige baten en lasten	-5.042	5.231	189	-535	-725	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)			0	0	0	N
0 Bestuur en ondersteuning	-194.995	-1.841	-196.835	-206.270	-9.434	
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer			0	-6	-6	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	-44		-44	-32	12	N
1 Veiligheid	-44		-44	-38	6	
2 Verkeer en vervoer						
2.1 Verkeer en vervoer	-423	-432	-855	-885	-30	V
2.2 Parkeren	-15		-15	0	15	N
2.3 Recreatieve havens	-15		-15	-11	4	N
2.4 Economische havens en waterwegen	-84		-84	-173	-89	V
2.5 Openbaar vervoer			0	0	0	N
2 Verkeer en vervoer	-537	-432	-969	-1.069	-100	
3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	-36	-10	-46	-44	2	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.600	-6.115	-9.715	-3.174	6.541	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-18		-18	-371	-353	V
3.4 Economische promotie	-388	33	-355	-417	-61	V
3 Economie	-4.043	-6.092	-10.135	-4.006	6.128	

4 Onderwijs					
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	N	
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	N	
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-412	-3.062	-3.475	-3.467	7 N
4 Onderwijs	-412	-3.062	-3.475	-3.467	7
5 Sport, cultuur en recreatie					
5.1 Sportbeleid en activering	-1		-1	0	1 N
5.2 Sportaccommodaties	-367	10	-357	-390	-33 V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie			0	-47	-47 V
5.4 Musea			0	0	0 N
5.5 Cultureel erfgoed			0	0	0 N
5.6 Media			0	0	0 N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie			0	-175	-175 V
5 Sport, cultuur en recreatie	-369	10	-358	-612	-254
6 Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-13	-5	-18	-202	-185 V
6.2 Wijkteams	-6		-6	0	6 N
6.3 Inkomensregelingen	-41.363		-41.363	-41.502	-139 V
6.4 Begeleide participatie			0	0	0 N
6.5 Arbeidsparticipatie			0	-268	-268 V
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)			0	-4	-4 V
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-2.226		-2.226	-1.609	618 N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-			0	-485	-485 V
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	-400	-150	-550	-696	-146 V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-			0	0	0 N
6 Sociaal domein	-44.008	-155	-44.163	-44.766	-603
7 Volksgezondheid en milieu					
7.1 Volksgezondheid			0	-27	-27 V
7.2 Riolering	-9.027		-9.027	-8.920	108 N
7.3 Afval	-7.886	-889	-8.775	-8.838	-63 V
7.4 Milieubeheer	-25	-559	-584	-716	-131 V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-418	100	-318	-353	-35 V
7 Volksgezondheid en milieu	-17.357	-1.348	-18.705	-18.854	-149
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw					
8.1 Ruimtelijke ordening	-273	-8	-281	-278	2 N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-7.021	2.070	-4.952	-255	4.697 N

8.3 Wonen en bouwen	-2.120	652	-1.468	-2.192	-725	V
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	-9.414	2.714	-6.700	-2.726	3.974	
Totaal baten	-271.178	-10.206	-281.384	-281.807	-423	V

Saldo baten en lasten	Begroting 2018	Wijziging 2018	Begroting na wijziging 2018	Werkelijk 2018	Verschil 2018	N/V
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	3.539	306	3.846	3.886	41	N
0.2 Burgerzaken	782	84	867	712	-155	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.414	-614	800	-3.403	-4.203	V
0.4 Overhead	19.772	4.066	23.838	23.688	-150	V
0.5 Treasury	-4.041	-907	-4.947	-2.729	2.218	N
0.61 OZB woningen	-8.863	89	-8.774	-8.936	-162	V
0.62 OZB niet-woningen	-10.894		-10.894	-11.174	-280	V
0.63 Parkeerbelasting	-2.222	240	-1.982	-1.852	130	N
0.64 Belastingen overig	39		39	96	56	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-155.597	-1.239	-156.836	-162.436	-5.600	V
0.8 Overige baten en lasten	3.552	-2.913	639	140	-499	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)			0	220	220	N
0 Bestuur en ondersteuning	-152.517	-887	-153.404	-161.787	-8.383	
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.522	253	4.775	4.774	-1	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.009	334	1.343	1.520	177	N
1 Veiligheid	5.530	587	6.118	6.293	176	
2 Verkeer en vervoer						
2.1 Verkeer en vervoer	8.273	-319	7.954	7.249	-705	V
2.2 Parkeren	1.729	1.088	2.817	2.820	3	N
2.3 Recreatieve havens	38	15	53	56	3	N
2.4 Economische havens en waterwegen	21	30	51	4	-47	V
2.5 Openbaar vervoer	32		32	36	4	N
2 Verkeer en vervoer	10.093	814	10.906	10.165	-741	
3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	385		385	400	15	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-68	-272	-340	-1.090	-750	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	801	52	853	488	-365	V
3.4 Economische promotie	658	63	721	731	11	N

3 Economie	1.776	-157	1.619	530	-1.089	
4 Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	439	37	475	460	-16	V
4.2 Onderwijshuisvesting	1.765	3.177	4.942	4.013	-929	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.701	-3.858	1.843	1.750	-93	V
4 Onderwijs	7.905	-645	7.260	6.222	-1.038	
5 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	3.369	282	3.651	3.638	-13	V
5.2 Sportaccommodaties	1.073	41	1.114	917	-196	V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.200	-119	3.081	3.221	140	N
5.4 Musea	105		105	105	0	V
5.5 Cultureel erfgoed	23		23	23	0	N
5.6 Media	2.097		2.098	2.113	16	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.347	771	6.118	6.109	-9	V
5 Sport, cultuur en recreatie	15.216	975	16.190	16.128	-63	
6 Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.989	278	7.268	7.526	259	N
6.2 Wijkteams	3.282	643	3.926	3.918	-8	V
6.3 Inkomensregelingen	10.050	2.067	12.117	10.156	-1.961	V
6.4 Begeleide participatie	14.025		14.025	14.119	94	N
6.5 Arbeidsparticipatie	5.333	399	5.732	5.198	-534	V
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.449	627	2.076	2.087	11	N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	22.429	-348	22.082	23.003	921	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	19.060	675	19.735	26.223	6.488	N
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	19.365	-10	19.356	17.039	-2.316	V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	3.173		3.173	3.305	132	N
6 Sociaal domein	105.156	4.332	109.488	112.575	3.087	
7 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	2.762	-600	2.162	2.597	435	N
7.2 Riolering	-2.195		-2.195	-2.181	14	N
7.3 Afval	-2.497	-19	-2.517	-2.489	27	N
7.4 Milieubeheer	2.861	475	3.336	2.397	-940	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-150	100	-50	-101	-51	V
7 Volksgezondheid en milieu	781	-44	737	223	-514	
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw						
8.1 Ruimtelijke ordening	1.349	360	1.709	1.533	-176	V

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-318	443	125	289	164	N
8.3 Wonen en bouwen	16	939	955	523	-432	V
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	1.047	1.742	2.789	2.345	-444	
Totaal saldo baten en lasten	-5.014	6.716	1.703	-7.307	-9.010	V

Reserves	Begroting	Wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	2018	2018	N/V
Stortingen reserves	5.165	1.890	7.055	9.566	2.511	N
Onttrekkingen reserves	-745	-5.375	-6.120	-5.667	453	N
Totaal reserves	4.420	-3.485	935	3.900	2.964	N

Resultaatbestemming voorgaand jaar	Begroting	Wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	2018	2018	N/V
Stortingen reserves	594	-691	-97	0	97	N
Onttrekkingen reserves		-2.541	-2.541		2.541	N
Resultaat bestemming voorgaand jaar	594	-3.232	-2.638		2.638	N

Gerealiseerd resultaat	Begroting	Wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil	
	2018	2018	2018	2018	2018	N/V
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	-3.407	-3.407	V

4.2.2 Incidentele baten en lasten

In de onderstaande tabel worden de incidentele baten en lasten benoemd. Dit overzicht geeft inzicht in het structurele evenwicht van de jaarverantwoording. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. In het overzicht worden de belangrijkste incidentele posten benoemd, die van materiële invloed zijn op het structurele resultaat.

Bij incidentele posten gaat het vaak om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten. Structurele baten en lasten zijn posten die in beginsel jaarlijks in de begroting en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd zijn opgenomen. Dit betekent overigens wel dat de hoogte ervan jaarlijks kan fluctueren.

Incidentele baten en lasten per hoofdtaakveld		Taakveld	Omschrijving	V/N
Gerealiseerd resultaat			-3.407	V
Waarvan incidentele baten en lasten				
0 Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	Vrijval en overdracht wethouderspensioen	186	N
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Verkoopresultaat vastgoed	-2.650	V
	0.5 Treasury	Dividend Twente Milieu NV	-67	V
	0.7 Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	Uitkering fonds tekortgemeenten	-5.586	V
	0.7 Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	Uitkering gemeentefonds voorgaande jaren	-113	V
	0.8 Overige baten en lasten	Afrekening BTW en BTW-compensatiefonds 2014-2016	204	N
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Afrekening vennootschapsbelasting 2016-2017	145	N
	0.10 Mutaties reserves	Incidentele mutaties uit reserves ter dekking van tekort parkeren.	-745	V
	0.10 Mutaties reserves	Storting in reserve centrumgemeentetaken maatschappelijke opvang en beschermd wonen	2.388	N
	3 Economie	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Resultaat werklocaties	504
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		Vrijval voorziening RBT / XL-Businesspark	-1.158	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		Vrijval voorziening nutvw Dollegoor	-272	V
6 Sociaal domein	6.81 Ge-escaleerde zorg	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	-2.388	V
7 Volksgezondheid en milieu	7.4 Milieubeheer	Voorziening grondbeleid	-295	V
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuwing	8.2 Grondexploitaties (niet-bedrijventerreinen)	Resultaat woningbouwlocaties	133	N
	8.2 Grondexploitaties (niet-bedrijventerreinen)	Storting voorziening nutvw Noordflank	443	N
Totaal incidentele baten en lasten			-9.271	V

Structureel resultaat	5.864	N
------------------------------	--------------	----------

Bedragen * 1.000 euro

Toelichting:

Het gerealiseerde resultaat is 3,407 miljoen euro voordelig. Wanneer wordt gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten van 9,271 miljoen euro voordelig komt het structurele resultaat uit op 5,864 miljoen euro nadelig.

Hieronder worden de belangrijkste incidentele posten toegelicht.

0 Bestuur en ondersteuning - uitkering fonds tekortgemeenten:

Om gemeenten te compenseren voor de tekorten op Wmo en Jeugd is een Fonds tekortgemeenten ingesteld. Het fonds bedroeg voor 2018 in totaal 200 miljoen euro. Dit bedrag werd aan de hand van verschillende criteria verdeeld over gemeenten. De gemeente Almelo heeft een incidentele bijdrage ontvangen van bijna 5,6 miljoen euro.

0 Bestuur en ondersteuning - mutatie reserves:

In de BBV-voorschriften staat dat reserve mutaties 'in principe' een incidenteel karakter hebben, tenzij een bestemmingsreserve wordt gevormd voor dekking van de kapitaallasten van een investering. Dit type mutaties in de reserves wordt door aard van de kapitaallasten gezien als structureel. Daarom wordt in 2018 de structurele storting van 500.000 euro in de reserve centrumspaarfonds gezien als structureel en komt daarom niet voor in het overzicht van incidentele baten en lasten. Ook de storting van 5,17 miljoen euro voor het herstelplan is als structureel aangemerkt.

Reserve mutaties waartegenover één-op-één een incidentele baat of last staat, worden normaliter niet gepresenteerd in bovenstaand overzicht. Reden is dat deze posten per saldo geen invloed hebben op het structurele resultaat.

Gezien het bijzondere karakter lichten we één storting eruit, namelijk de storting in de reserve centrumgemeente taken mo en bw. In het convenant 'Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg' met de regiogemeenten is vastgelegd dat restantmiddelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang, in 2018 bijna 2,4 miljoen euro, worden gestort in een bestemmingsreserve. Hiertegenover staat in het sociaal domein op taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ een incidenteel voordeel op beschermd wonen en maatschappelijke opvang van 2,4 miljoen euro. Per saldo hebben deze posten geen invloed op het structurele resultaat. De afspraken uit het convenant worden in 2019 geëvalueerd.

De enige reserve mutaties die het structurele resultaat beïnvloeden zijn de onttrekking van 285.000 euro aan de reserve overlopende werken en de onttrekking van 460.000 euro aan de reserve investeringsagenda ter dekking van het (structurele) tekort op parkeren.

3 Economie en 8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing - werklocaties en woningen

Het resultaat van de werklocaties en woningen en andere mutaties in de grondexploitaties worden nader toegelicht in paragraaf 3.7 Grondbeleid.

4.2.3 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk onderwerp van toetsing. Als blijkt dat de gerealiseerde lasten hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde lasten dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid). Maar niet alle begrotingsoverschrijdingen leiden tot een onrechtmatigheid.

We onderscheiden de onderstaande 'soorten' begrotingsoverschrijdingen, waarbij wordt aangegeven of ze wel of niet meetellen voor het oordeel van de accountant.

Code	Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende “soorten” begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel van de accountant	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel van de accountant
1	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig konden worden gesignaleerd. Bijvoorbeeld vanwege een open einde (subsidie)regeling. Vaak blijken dergelijke zaken pas in het kader van het opmaken van de jaarrekening.	X	
3	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd, omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheid gevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. a. geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar b. geconstateerd na het verantwoordingsjaar		X
4	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investerings) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. a. jaar van investeren b. afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren		X
5	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant <u>ondubbelzinnig vaststelt</u> dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de Raad.	X	

6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.	X
7	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.	X

Hoofdtakveld	Takveld	Bedrag	Code
0 Bestuur en Ondersteuning	0.1 Bestuur	374 N	2
	0.2 Burgerzaken	137 N	1
	0.3 Beheer overige gebouwen	277 N	2
	0.4 Overhead	346 N	2
	0.5 Treasury	1.416 N	1
	0.8 Overige baten en lasten	226 N	2
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	220 N	2
1 Veiligheid	1.2 Openbare orde en veiligheid	164 N	2
5 Sport, cultuur en recreatie	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	188 N	2
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	166 N	2
6 Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	444 N	2
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	304 N	2
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	6.974 N	2
	6.82 Ge-escaleerde zorg18-	132 N	2

Bedragen * 1.000 euro

Hieronder worden kort de belangrijkste oorzaken van de overschrijdingen op de lasten toegelicht. Voor een uitgebreide analyse op de verschillenverklaring wordt verwezen naar onderdeel 2.2 Basisbegroting.

0.1 Bestuur

In verband met pensionering en een pensioenoverdracht van ex-wethouders zijn er in 2018 extra pensioenstortingen aan pensioenuitvoerders gedaan.

0.2 Burgerzaken

De begrote leges worden gebaseerd op het verwachte aantal te verstrekken paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen. Het verschil bij zowel de baten (leges) als de lasten (rijksafdrachten) wordt grotendeels verklaard doordat er in 2018 meer documenten zijn uitgegeven dan geraamd. Daarnaast is er in verband met een administratieve correctie aan de batenkant een voordeel van 129.000 euro ontstaan. Hier staat aan de lastenkant een nadeel van gelijke omvang tegenover.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

In 2018 hebben een aantal verkopen plaatsgevonden die op begrotingsbasis niet waren voorzien. Dit verklaart een voordeel van bijna 2,0 miljoen euro aan de batenkant en een nadeel van ruim 1,4 miljoen euro aan de lastenkant in verband met het afboeken van de betreffende boekwaarden.

0.5 Treasury

In de jaarrekening heeft een neerwaartse correctie van de omslagrente plaatsgevonden. Deze correctie van 3,00% naar 1,91% wordt nader toegelicht in de paragraaf financiering en leidt ertoe dat de lasten op dit taakveld 1,7 miljoen euro hoger uitvallen dan geraamd. Hiertegenover staat een voordeel van gelijke omvang op de andere taakvelden.

0.8 Overige baten en lasten

De overschrijding betreft een afrekening van de BTW en BTW-compensatiefonds over de periode 2014 t/m 2016.

0.9 Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 bestaat er een vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven. De gemeente Almelo heeft haar activiteiten voor 2018 geïnterpreteerd op basis van de voorlopige cijfers van 2018 en de werkelijke cijfers van 2016 en 2017. Recentelijk is de eerste aanslag voor de vennootschapsbelasting ontvangen. Deze aanslag heeft betrekking op het jaar 2016 en bedraagt afgerond 70.000 euro. Op basis van deze aanslag is voor de jaren 2017 en 2018 eenzelfde bedrag als verplichting opgenomen. In totaal is daarmee een bedrag van 220.000 euro verantwoord ten laste van het jaarresultaat 2018.

1.2 Openbare orde en veiligheid

De overschrijding op de lasten van 107.000 euro heeft te maken met de bijdrage aan Stadstoezicht voor de overheadkosten. Met ingang van 2019 maakt Stadstoezicht onderdeel uit van de gemeentelijke organisatie.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Afwijkingen worden veroorzaakt door de begrotingssystematiek van meerjarige incidentele projecten.

5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie

De terughoudendheid ten aanzien van nieuwe investeringen heeft er mede toe geleid dat er meer onderhoud aan het wagenpark heeft plaatsgevonden met als gevolg een overschrijding op de exploitatielasten van tractiemiddelen. Het positieve resultaat op de baten is te verklaren door het incidentele verkoopresultaat van tractiemiddelen (170.000 euro).

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het nadeel op de lasten en het voordeel op de baten zijn voornamelijk veroorzaakt voor meerjarig incidentele projecten.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ en 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Het nadeel op de lasten van 7,3 miljoen euro wordt met name veroorzaakt door een aantal factoren. Ten eerste zien wij een autonome groei van het aantal cliënten dat Wmo en jeugdzorg krijgt. Ten tweede zien wij een groei in het aantal cliënten dat complexere jeugdzorg krijgt. Tot slot wordt het nadeel veroorzaakt door de wachtlijstproblematiek uit 2017. Doordat cliënten langer op hun behandeling moeten wachten, neemt de kans op duurdere zorg toe. Begin 2018 zijn de wachtlijsten met extra inzet van personeel grotendeels weggewerkt. Dit betekent wel nieuwe cliënten, met stijgende zorguitgaven tot gevolg.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Het nadeel op de lasten van 255.000 euro wordt met name verklaard doordat in 2018 de tarieven voor jeugdbescherming en jeugdreclassering met terugwerkende kracht zijn verhoogd met 7,5%. Dit is conform de uitkomsten van een landelijk kostprijsonderzoek voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Uit dit onderzoek bleek dat de door Almelo en de andere Twentse gemeenten gehanteerde tarieven te laag waren.

4.3 Sisa en Onwikkelagenda Netwerkstad Twente

4
A
4

VOEGD AAN BOEKWERK
Twente

Onwikkelagenda Netwerkstad Twente													
Verantwoording gemeente Almelo over 1 januari tot en met 31 december 2018													
Project	Konink brief verantwoording over de Onwikkel Agenda	Project afgeleid / gevoerd door andere overheid	In beschikking opgenomen projecten voor de overheid	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in	Beleed by bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in bidschik 1-10 in
01 - Stationsgebied Almelo	IS000241751	nee	1300.000	216.155	0	1646.054	2.255.500	31-12-2019					
02 - Verbinding Vaasoplin - Stedoplin Almelo	IS000032391	nee	3.100.000	775.500	0	2.363.239	775.451	31-12-2019					
Totaal aanvraag 10.100.000,- Cofinanciering bij afsluiting project gestelde verdeling Urban Incent en Beter Wonen													
KYO - Kieck van Overijssel Netwerkstad													

5 Bijlagen

5.1 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Met de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (WNT) dient de beloning van de topfunctionarissen in de jaarrekening openbaar te worden gemaakt.

Als topfunctionarissen worden bij de gemeente in het kader van de WNT aangemerkt de gemeentesecretaris en raadsgriffier. Het bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen van de gemeente is in 2018 189.000 euro. In 2017 was dit 181.000 euro.

Bezoldiging topfunctionarissen met dienstbetrekking

	F.W. van Ardenne	C.M. Steenberg
Functiegegevens	Algemeen directeur / gemeentesecretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	189.000	189.000
Beloning	119.447	93.999
Belastbare onkostenvergoedingen	0	207
Beloningen betaalbaar op termijn	18.272	15.496
<i>Subtotaal</i>	<i>137.719</i>	<i>109.702</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging 2018	140.419	109.702
Verplichte motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	1,0	1,0
Beloning	118.991	94.072
Belastbare onkostenvergoedingen	339	78
Beloningen betaalbaar op termijn	16.994	14.422
Totaal bezoldiging 2017	136.325	108.572

bedragen * 1 euro

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Ook zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

5.2 Controleverklaring

5.3 Verbonden partijen

5.3.1 Gemeenschappelijke regelingen

Euregio

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2017	31 december 2017
Financieel resultaat	-	300 (V)
Eigen vermogen	1.308	1.308
Vreemd vermogen	36.126	47.295
Solvabiliteit (EV/TV)	3,5%	2,7%

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	60 (V)
Eigen vermogen	254	323
Vreemd vermogen	5.663	16.838
Solvabiliteit (EV/TV)	4,3%	1,9%

Ontwikkelingen

Per 1 mei 2019 heeft het GBT alternatieve huisvesting gevonden aan de Demmersweg 140 in Hengelo. Hoewel uitbreiding geen strategisch doel van het GBT meer is, is er in het nieuwe gebouw sprake van enige overcapaciteit. Dit biedt wel de mogelijkheid om in de toekomst eventueel door te kunnen groeien. In de huurovereenkomst is afgesproken dat het GBT in de eerste 3 jaar geen huur hoeft te betalen voor het gedeelte van het gebouw dat het GBT niet gebruikt. Daarna dient het GBT een geschikte onderhuurder te vinden. Hierover worden op dit moment gesprekken gevoerd. Met ingang van 2019 zal een nieuwe dienstverleningsovereenkomst tussen het GBT en gemeenten van toepassing worden.

Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	362 (V)
Eigen vermogen	1.591	1.591
Vreemd vermogen	101	218
Solvabiliteit (EV/TV)	94%	87,9%

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Regio Twente

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018*
Financieel resultaat	-	- 389 (N)
Eigen vermogen	6.269	5.137
Vreemd vermogen	13.972	14.464
Solvabiliteit (EV/TV)	31,0%	26,2%

* De weergegeven vermogenspositie per 31-12-2018 is gecorrigeerd voor het resultaat 2018 van de Agenda van Twente (4,89 mln. euro voordelig). Dit resultaat maakt weliswaar deel uit van het EV, maar hier staan verplichtingen tegenover.

Ontwikkelingen

De gemeenteraad van Almelo heeft op 6 maart 2018 besloten geen geld beschikbaar te stellen voor deelname aan de Agenda voor Twente (AvT). In 2018 is verkend of Almelo en Rijssen-Holten mogelijk op modulaire basis zouden kunnen deelnemen aan de AvT.

Het college heeft een brief verstuurd aan de Bestuurscommissie Agenda voor Twente waarin wordt bevestigd dat de gemeente Almelo op projectbasis kan deelnemen aan de Agenda, op basis van een aantal spelregels. Die spelregels houden onder andere in dat Almelo op basis van inwoneraantal een percentage bijdraagt aan de projectkosten, plus een opslag vanwege het gebruik maken van de basisinfrastructuur onder de AvT. Deze projectmatige deelname erop gericht om (op nu nog niet te bepalen) termijn volledig te kunnen toetreden. Het college zal de gemeenteraad van concrete voorstellen voorzien indien er daadwerkelijk investeringen worden gevraagd van de gemeente Almelo om actief deel te nemen in projecten.

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat		20 (V)
Eigen vermogen	-57	-36
Vreemd vermogen	118.924	115.233
Solvabiliteit (EV/TV)	0,0%	0,0%

Ontwikkelingen

In 2018 is 7,5 hectare uitgegeven op het Businesspark XL (aan Heinhuis, Heylen en Aspen), terwijl in de begroting werd aangenomen dat 7,0 hectare zou worden uitgegeven. Er zijn meer gronden uitgegeven, tegen een (gemiddeld) hogere grondprijs. Verwacht wordt dat er tussen 2019 en 2021 in totaal 36,5 hectare wordt uitgegeven. Dit is gebaseerd op in 2018 gesloten ontwikkel- en reserveringsovereenkomsten. Deze overeenkomsten bieden geen volledige zekerheid op afname. Partijen zijn echter wel een verplichting aangegaan (zoals een aanbesteding en/of de aanvraag van een vergunning) en kunnen er dus niet 'zo maar' vanaf zien. Voor de periode 2022-2034 wordt uitgegaan van een uitgifte van jaarlijks 3,7 hectare. Dit sluit aan op de gemiddelde uitgifte over de afgelopen tien jaar.

In 2017 heeft het AB opdracht gegeven om een voorstel uit te werken om de gemeenschappelijke regeling RBT om te vormen tot een collegeregeling. In december 2018 heeft het AB besloten tot wijziging van de regeling en deze ter goedkeuring voor te leggen aan de Staten en Raden van de deelnemende gemeenten. Na goedkeuring

kunnen de colleges overgaan tot het treffen van een collegeregeling.

Soweco

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2017	31 december 2017
Financieel resultaat	-	0
Eigen vermogen	1.940	1.945
Vreemd vermogen	8.854	10.253
Solvabiliteit (EV/TV)	18,0%	15,9%

Ontwikkelingen

In 2017 is het vervolgproces van de omvorming van Soweco nv naar de Maatschappelijke Onderneming en de afbouw van de GR verder uitgewerkt. Er is afgesproken dat Soweco nv vanaf 2018 drie jaar de tijd krijgt om zich te bewijzen en te groeien naar de zelfstandige MO en een marktpositie op te bouwen waarin de organisatie niet grotendeels afhankelijk is van gemeentelijke opdrachten. In het eerste kwartaal 2019 wordt een vervolgonderzoek uitgevoerd naar een voorkeursscenario van het aandeelhouderschap. Het voorkeursscenario zal vervolgens inhoudelijk, financieel en juridisch zorgvuldig moeten worden uitgewerkt. Daarin moeten dan ook de eigen keuzes van de gemeenten verwerkt worden.

Stadsbank Oost Nederland (SON)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2017	31 december 2017
Financieel resultaat	-	113 (N)
Eigen vermogen	1.698	1.321
Vreemd vermogen	18.795	19.744
Solvabiliteit (EV/TV)	8,3%	6,3%

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Twentebedrijf

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2017	31 december 2017
Financieel resultaat	-	-
Eigen vermogen	-	-
Vreemd vermogen	-	-
Solvabiliteit (EV/TV)	-%	-%

Ontwikkelingen

Begin 2018 is besloten om de gemeenschappelijke regeling Twentebedrijf op te heffen, omdat deze separate rechtspersoon geen meerwaarde heeft.

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	383 (N)
Eigen vermogen	1.143	1.319
Vreemd vermogen	57.158	55.048
Solvabiliteit (EV/TV)	2,0%	2,4%

Ontwikkelingen

In 2018 is door de VRT ingespeeld op verschillende actuele thema's, zoals de voorbereiding op de gevolgen van terrorisme, toenemende nadruk op zelfredzaamheid, risico-communicatie, de nieuwe crisisorganisatie, dronetoeepassingen bij brand en crises en de meldkamertransitie. Het aantal GRIP incidenten bleef in 2018 beperkt tot de brand bij Twence in een afvalberg op de Boeldershoek.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	n.n.b.
Eigen vermogen	-	n.n.b.
Vreemd vermogen	-	n.n.b.
Solvabiliteit (EV/TV)	-	n.n.b.

Ontwikkelingen

In 2017 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente (ODT) opgericht. In 2018 is het plaatsingsproces met betrekking tot de verplichte taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving afgerond. Hiermee is de ODT met ingang van 1 januari 2019 operationeel.

Op 12 juli 2018 heeft het algemeen bestuur van de ODT de voorlopige begroting 2019 vastgesteld. De totale begroting ODT is circa € 10,8 miljoen. Dit bevat het geheel van taken en activiteiten van de ODT op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De Almeloze bijdrage is in deze begroting voorlopig berekend op 1,35 mln. euro. Het college heeft aangegeven voornemens te zijn ook een aantal facultatieve taken onder te brengen bij het ODT. Dit traject, inclusief nieuwe adviesaanvraag aan de OR, wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2019 afgerond. De overdracht van facultatieve taken is nog niet verwerkt in de begroting van de ODT, maar gebeurt op een nader te bepalen moment via een begrotingswijziging.

Het doel is om de huidige inputbegroting in een aantal jaren om te bouwen naar een outputbegroting. Outputfinanciering betekent dat er wordt betaald per af te nemen product. Om tot een model van outputfinanciering te komen moet ervaring worden opgedaan met de Twentse norm. Deze Twentse norm is voor 1 januari 2019 gereed waarna in de daarop volgende jaren ervaringscijfers kunnen worden verzameld om outputfinanciering mogelijk te maken. Stapsgewijs wordt toegewerkt naar deze outputfinanciering drie jaar na de start (dus ingaande vanaf het vierde jaar).

5.3.2 Vennootschappen en coöperaties

Cogas NV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2017	31 december 2017
Financieel resultaat	-	16.002 (V)
Eigen vermogen	185.933	171.757
Vreemd vermogen	97.000	96.000
Solvabiliteit (EV/TV)	65,7%	64,1%

Ontwikkelingen

In het Nieuwstraatkwartier creëren we meerwaarde door een impuls te geven aan de fysieke transformatie van de wijk via energiebesparende- en klimaatbestendige maatregelen. Samen met strategische partners, zoals Cogas, willen wij komen tot een gebiedsprogramma. Een belangrijk element is de aanpak van woningverbetering gericht op energiebesparing. Verbetering van de huidige energie labels. Daarbij inzetten op het ontwikkelen van een duurzame, energie neutrale en zo mogelijk een energie producerende wijk.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	337.000 (V)
Eigen vermogen	4.687.000	4.991.000
Vreemd vermogen	135.041.000	132.518
Solvabiliteit (EV/TV)	3,4%	3,8%

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

NV Industriegebouw Maatschappij (IGM)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2017	31 december 2017
Financieel resultaat	-	122 (V)
Eigen vermogen	1.063	1.186
Vreemd vermogen	20.085	19.481
Solvabiliteit (EV/TV)	5,0%	5,7%

Ontwikkelingen

Het college heeft een besluit genomen om het belang in de IGM op termijn te beëindigen en gekozen voor geleidelijke afbouw. Bij geleidelijke afbouw worden de risico's op waardedaling van het vastgoed van IGM beheerst en worden door de gemeente verstrekte leningen geleidelijk afgebouwd. We hebben aan de IGM echter wel aangegeven dat het moet gaan om een actieve afbouw en geen passieve uitloop. Op basis van ons voorgenomen besluit is de IGM al begonnen om haar activiteiten af te bouwen, wat heeft geresulteerd in enkele versnelde aflossingen door klanten van de IGM. Dit heeft er toe geleid dat de verstrekte leningen aan de IGM fors zijn afgenomen.

Sportbedrijf Almelo BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	118 (N)
Eigen vermogen	1.198	1.079
Vreemd vermogen	2.619	1.492
Solvabiliteit (EV/TV)	31,4%	42,0%

Ontwikkelingen

De raad heeft begin 2019 ([RAAD-5127](#)) besloten om af te zien van overdracht van beheer, exploitatie en onderhoud van de buitensportterreinen naar het Sportbedrijf. De belangrijkste redenen hiervoor zijn het ontbreken van de benodigde expertise bij het Sportbedrijf en de handhaving van de eindverantwoordelijkheid bij de gemeente, waardoor de overdracht naar verwachting niet het gewenste efficiencyvoordeel zal opleveren.

Stadstoezicht Almelo BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2017	31 december 2017
Financieel resultaat	-	140 (N)
Eigen vermogen	3.287	2.387
Vreemd vermogen	1.260	722
Solvabiliteit (EV/TV)	72,3%	76,8%

Ontwikkelingen

Stadstoezicht

Het college heeft besloten de taken voor toezicht en handhaving in de gemeente te centraliseren. Consequentie is dat de door Stadstoezicht uitgevoerde taken in de openbare ruimte (Veiligheid BV) met ingang van 2018 onder regie en verantwoordelijkheid van de gemeente plaatsvonden. Verder is het besluit genomen de activiteiten van Stadstoezicht Almelo BV per 1 januari 2019 door de gemeente Almelo te laten uitvoeren. Stadstoezicht Almelo BV wordt beëindigd (geliquideerd).

Twence Holding BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	14.490 (V)
Eigen vermogen	130.292	133.428
Vreemd vermogen	147.501	173.808
Solvabiliteit (EV/TV)	46,9%	43,4%

Ontwikkelingen

De gemeente Almelo wil haar aandelen Twence verkopen. De gemeente Oldenzaal wil ook haar aandelen verkopen en trekt bestuurlijk samen op met Almelo. Op dit moment is er nog geen zicht op een eventuele verkoop van de aandelen Twence. De belangstelling die er was vanuit de kring van aandeelhouders heeft niet geleid tot overname van de aandelen. Dit betekent dat wij ons moeten beraden over onze vervolgstrategie. Onderdeel van de vervolgstrategie is verkoop van de aandelen aan gemeenten buiten de kring van aandeelhouders.

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2017	31 december 2017
Financieel resultaat	-	448 (V)
Eigen vermogen	8.972	8.972
Vreemd vermogen	17.784	17.358
Solvabiliteit (EV/TV)	33,5%	34,1%

Ontwikkelingen

In overleg met de gemeenten werkt Twente Milieu op dit moment aan een herijking van het kostprijsmodel. Hierbij wordt het geheel van afspraken rond de prijs en de tarieven opnieuw bekeken. De herijking van de kostprijzen en tarieven heeft consequenties voor alle gemeenten. Kosten van producten en eenheden kunnen wijzigen. Ook kunnen wijzigingen in de tarieven leiden tot meer of minder kosten. Naar verwachting worden de nieuwe kostprijzen en tarieven ingevoerd met ingang van de begroting 2020.

5.3.3 Overige vennootschappen

CBL Vennootschap BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	9 (N)
Eigen vermogen	125	138
Vreemd vermogen	8	21
Solvabiliteit (EV/TV)	94%	87%

Ontwikkelingen

De verwachting is dat de vennootschap in 2019 of begin 2020 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 zal het bestuur van de vennootschap hiervoor een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorleggen.

CSV Amsterdam BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	121 (N)
Eigen vermogen	870	748
Vreemd vermogen	60	68
Solvabiliteit (EV/TV)	94%	92%

Ontwikkelingen

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. Eventuele claims kunnen tot mei 2019 (5 jaar na completion) worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims zal de escrow-rekening kunnen worden opgeheven en het restant op deze rekening kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Naar verwachting zal de vennootschap eind 2019/begin 2020 kunnen worden geliquideerd.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	15 (N)
Eigen vermogen	1.615	1.605
Vreemd vermogen	11	23
Solvabiliteit (EV/TV)	99%	99%

Ontwikkelingen

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.

De verwachting is dat de vennootschap in 2019 of begin 2020 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 zal het bestuur van de vennootschap hiervoor een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorleggen.

Verkoop Vennootschap BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	38 (N)
Eigen vermogen	153	113
Vreemd vermogen	20	56
Solvabiliteit (EV/TV)	88%	67%

Ontwikkelingen

Eind juni 2016 is het General Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang in de vennootschap. Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.

De verwachting is dat de vennootschap in 2019 of begin 2020 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 zal het bestuur van de vennootschap hiervoor een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorleggen.

Vordering Enexis BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	11 (N)
Eigen vermogen	17	-2
Vreemd vermogen	356.500	356.324
Solvabiliteit (EV/TV)	0,0%	-0,0%

Ontwikkelingen

Op dit moment resteert alleen nog de lening van de 4e tranche à 350 miljoen euro met een looptijd tot 30 september 2019. De 4e tranche mag niet vervroegd worden afgelost. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's zou de 4e tranche eventueel geconverteerd kunnen worden in eigen vermogen. Naar verwachting zal de vennootschap eind 2019/begin 2020 geliquideerd kunnen worden.

5.4 Interbestuurlijk toezicht

Totaalbeeld Almelo				
Financiën	Wabo	Wro	Archief	Huisvesting statushouders

Algemeen

Het totaalbeeld is opgebouwd uit vijf domeinen waarbij de provincie toezichthouder is. Dit zijn de domeinen financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), informatie- & archiefbeheer en huisvesting statushouders. Er is vanaf 2019 ook sprake van een nieuw domein, Monumenten. Hiervoor geldt nu een overgangsproces. Dit domein wordt volgend jaar als volwaardig domein getoetst en is dan mede de basis voor het totaalbeeld. Hierna volgt een toelichting op de beoordeling van de taakuitvoering en het daaruit volgend toezichtregime. De kleur van het totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de verschillende domeinen.

Samenvattend

Net als in 2018 is de kleur van het totaalbeeld in 2019 rood. In 2017 was het totaalbeeld oranje. Ten opzichte van vorig jaar zijn er wel verschuivingen. Voor de domeinen financiën ('rood'), informatie- en archiefbeheer ('groen') en huisvesting statushouders ('groen') is het oordeel ongewijzigd. Het oordeel over het domein Wabo is nu 'oranje' (was 'groen') en het oordeel over het domein Wro is ook 'oranje' maar was 'rood'.

Financiën

Het college neemt kennis van de uitkomsten van de toetsing op het domein financiën. Almelo heeft een begroting 2019 gepresenteerd waarin het negatieve eigen vermogen in 2020 zal zijn aangezuiverd. Het meerjarig perspectief laat baige saldi zien. Dit perspectief wordt echter alleen gerealiseerd middels ombuigingen in het sociale domein. Deze ombuigingen komen boven op de reeds bestaande maatregelen uit het herstelplan 2016. De provincie wijst er op dat na de vaststelling van de begroting 2019 zich twee ontwikkelingen hebben voorgedaan, die de realiteit van de begroting (en het meerjarenperspectief) en het herstel van het eigen vermogen onder druk zetten. De provincie doelt hierbij op de financiële vertaling van de septembercirculaire 2018 Gemeentefonds en een tekort op het sociaal domein 2018 (met name op het onderdeel Jeugdzorg) met structurele doorwerking. Wij merken overigens op dat op grond van de jaarrekening 2018 de gemeente per ultimo van dat jaar een positief eigen vermogen heeft.

Wabo

De provincie is van mening dat de gemeente op het domein Wabo onvoldoende in control is op de beleids- en uitvoeringscyclus (big-8) Wabo. Wij hebben zowel het jaarverslag als het uitvoeringsprogramma tijdig aangeleverd en afgelopen jaar hard gewerkt aan het opzetten van de Omgevingsdienst Twente (ODT). Hier is een groot deel van de capaciteit op ingezet. Op een aantal terreinen is verbetering nodig, vindt de provincie. Zo is het Wabo-beleid bouw en ruimtelijke ontwikkeling verouderd en is er niet gewerkt aan de beleidsdoelen. Daarnaast vindt men dat er onvoldoende capaciteit is voor het milieutoezicht. Ook is het milieubeleid niet vertaald in het uitvoeringsprogramma en is geen inzicht gegeven in hoe aan de vastgestelde Kwaliteitsverordening wordt voldaan. Overigens gelden deze laatste twee tekortkomingen voor alle gemeenten in Overijssel.

Ons college stelt nadrukkelijk dat de beoordeling van het milieubeleid geen recht doet aan de prestaties die door de ODT-deelnemers zijn geleverd. De waardering hiervoor blijft onderbelicht in de beoordeling van de

provincie. Het programma is gerelateerd aan de gemeentelijke doelstellingen. In 2019 legt het programma bewust de focus op de vorming van de ODT en een effectieve en efficiënte werkwijze. Daarmee sluit het programma aan op het VTH-beleid. Belangrijk uitgangspunt van dit beleid is het samen werken aan het verbeteren van de kwaliteit van beleid en uitvoering. Wij zijn van mening dat bij de beoordeling meer rekening had mogen worden gehouden met de ontwikkelingsfase waarin de ODT en de deelnemers aan de ODT zich bevinden.

Verder geeft de provincie aan dat voldoende capaciteit beschikbaar moet worden gesteld voor de risicogerichte/geprioriteerde taakuitvoering. Naar onze opvatting is dit principieel een lokale bestuurlijke afweging. Het is mogelijk dat bij de actualisatie van beleid het ambitieniveau wordt aangepast. Op basis van horizontaal toezicht is de raad als eerste aan zet. De raad is volledig geïnformeerd over de VTH-uitvoering in 2019. Wij hebben de provincie laten weten het teleurstellend te vinden dat zij geen beschouwing heeft gegeven op de inhaalslag die op de achterstand in de taakuitvoering sinds 1 oktober 2018 tot medio december 2018 is uitgevoerd. Daarmee is de geconstateerde achterstand nagenoeg volledig weggewerkt. Wij hadden het een positief signaal gevonden als de provincie hier op zijn minst enige woorden aan had gewijd.

Wro

Almelo heeft een plan van aanpak voor het opstellen van een integrale Omgevingsvisie gereed en in de begroting 2019 middelen gereserveerd. De beoogde Omgevingsvisie zal naar verwachting pas in 2020 vastgesteld zijn. De beoordeling 'groen' ligt dan in het verschiet voor het domein WRO.

Informatie- en archiefbeheer

Het informatie- en archiefbeheer is op orde. Een belangrijk aandachtspunt is het aanpakken van de technische belemmeringen die archiefvorming en toegankelijkheid bemoeilijken.

Huisvesting statushouders

Op het gebied van de huisvesting van statushouders heeft Almelo niet voldaan aan de taakstelling van de tweede helft van 2018. Het toetsingskader verbindt pas consequenties hieraan wanneer sprake is van twee achtereenvolgende periodes waarin niet aan de taakstelling wordt voldaan. Almelo krijgt daarom de kleur 'groen' voor IBT-domein Huisvesting statushouders. Maar genoemd feit betekent wel dat de taakstelling goed gemonitord moet worden.

5.5 Wijzigingen in gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden

Samenvatting

In 2018 is het delegatieregister niet gewijzigd. Wel zijn er meerdere nieuwe mandaatbesluiten op permanente grondslag genomen. Deze nieuwe mandaatbesluiten hebben betrekking op verschillende collegebevoegdheden.

Inleiding

De gemeenteraad van Almelo besloot op 2 december 2014 (Raad1402331) dat een geactualiseerd delegatieregister jaarlijks bij de programmabegroting moet worden vastgesteld. In deze jaarverantwoording rapporteren we over eventuele wijzigingen in gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden die in 2017 hebben plaatsgevonden. Dat is in overeenstemming met de informatie in onze raadsbrief van 26 januari 2016 (Raad1603456)

Geen wijzigingen in gedelegeerde bevoegdheden in 2018

Het delegatieregister dat bij de programmabegroting 2019 is vastgesteld, is ten opzichte van het delegatieregister dat bij de programmabegroting 2018 is vastgesteld, niet gewijzigd.

Wijzigingen van de gemandateerde bevoegdheden in 2018

In 2018 heeft het college van B&W de volgende nieuwe mandaatbesluiten genomen:

- De bevoegdheid tot heroverweging van het functieboek en de daaruit voortvloeiende indelingsbesluiten, totdat de nieuwe organisatiestructuur en het daarbij behorende mandatenregister zijn vastgesteld, te mandateren aan de algemeen directeur en de adjunct-directeuren gezamenlijk, met uitzondering van die besluiten die de algemeen directeur en de rechtstreeks onder hem vallende functies betreffen ([Besluit van 6 februari 2018, kenmerk BW 1806221](#)).
- De bevoegdheid tot het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma gebiedsgerichte aanpak van grondwaterverontreinigingen, met als belangrijkste taken het monitoren van de grondwaterkwaliteit, het nemen van terugvalmaatregelen indien nodig, het stimuleren van kwaliteitsverbetering en het realiseren van afkoop, als volgt te mandateren: algemeen directeur/gemeentesecretaris (mandataris), adjunct directeur (ondermandataris), manager SE Advies en Ontwerp (ondermandataris 2), senior adviseur – coördinatie (ondermandataris 3) ([Besluit van 13 maart 2018, kenmerk BW 1806257](#)).
- Voor de discretionaire personele besluiten betreffende de adjunct-directeuren aan de gemeentesecretaris/algemeen directeur te mandateren ([Besluit van 12 juni 2018, kenmerk BW 1806442](#)).
- Gelet op artikel 10:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, artikel 6 wet BAG en de Verordening naamgeving en adressering gemeente Almelo 2013:
 - a. de afbakening van panden en verblijfsobjecten en het benoemen en afbakenen van standplaatsen en ligplaatsen, als volgt te mandateren: gemeentesecretaris/ algemeen directeur (mandataris), adjunct-directeur (ondermandataris 1), manager (ondermandataris 2) en medewerker Geo-informatie (ondermandataris 3);
 - b. het nemen van besluiten tot het vaststellen van openbare ruimten, als volgt te mandateren: gemeentesecretaris/ algemeen directeur (mandataris), adjunct-directeur (ondermandataris 1), manager (ondermandataris 2) en medewerker Geo-informatie (ondermandataris 3);
 - c. het nemen van besluiten tot het vaststellen van nummer-aanduidingen, als volgt te mandateren: gemeentesecretaris/ algemeen directeur (mandataris), adjunct-directeur (ondermandataris 1), manager (ondermandataris 2) en medewerker Geo-informatie (ondermandataris 3). ([Besluit van 30 oktober 2018, kenmerk BW 1806486](#))
- Aan de directeur Omgevingsdienst Twente wordt mandaat verleend als bedoeld in artikel 10:1 van de Algemene wet bestuursrecht tot het nemen van besluiten die voortvloeien uit de opdracht aan de dienst, vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, de dienstverleningsovereenkomst en het bij

deze overeenkomst behorende (jaarlijkse) uitvoeringsprogramma. Het betreft de uitvoering van:

☒ het basistakenpakket en andere taken voor zo ver deze voor alle deelnemers worden uitgevoerd als bedoeld in artikel 4 van de regeling (structureel collectief)

inclusief alle handelingen en besluiten ter voorbereiding en uitvoering van het gemandateerde besluit:

☒ verlenen van een gedoogbeschikking;

☒ besluit intrekking begunstigende beschikking als sanctie;

☒ aanwijzen van toezichthouders (toezichthoudende bevoegdheden als bedoeld in titel 5.3 Awb, artikel 5.1 Wabo en Wet bodembescherming).

Het voormelde mandaat lid ziet niet op:

☒ besluiten tot het treffen van bestuursrechtelijke maatregelen; met uitzondering van spoedeisende bestuursdwang;

☒ besluiten op bezwaarschriften, bedoeld in artikel 6:4 Algemene wet bestuursrecht, die betrekking hebben op besluiten tot het treffen van bestuursrechtelijke maatregelen;

☒ besluiten tot het al dan niet honoreren van schadeclaims van derden of afkopen van mogelijke geschillen;

☒ besluiten tot het voeren van rechtsgedingen en tot het zelf voeren van bezwaar- of beroepsprocedures;

☒ besluiten waarbij toepassing wordt gegeven aan artikel 3, Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

[\(Besluit van 18 december 2018, kenmerk BW 1806760\)](#)

Alleen de op permanente grondslag verleende mandaten zijn hier aangehaald.

Het mandaatregister is onder meer te raadplegen via de website van de gemeente Almelo en wordt in beginsel één keer in de twee jaar geactualiseerd (artikel 11 lid 3 mandaatregeling gemeente Almelo). Het meest actuele mandaatregister is op 25 juli 2017 vastgesteld ([kenmerk B&W1705908](#)). Bij de eerstvolgende actualisatie zullen ook de mandaatbesluiten van na voormelde datum worden betrokken.